

ДОКЛАД

**за оценка на въздействието върху околната среда на
инвестиционно предложение**

**„Изграждане на ваканционен комплекс със
съответното ландшафтно оформление на околния
teren”**

в имот № 005100 в землището на с. Згориград, местност
„Църквище”, община Враца, област Враца

Възложител: „ЕСТ” АД, гр. София

Ръководител колектив:.....

/Павел Пандърски/

ВЪВЕДЕНИЕ	6
Списък на таблиците	7
Списък на фигурите	7
Използвани съкращения.....	7
I. Подробна характеристика на инвестиционното предложение.....	7
1. Информация за Възложителя.	8
2. Лица за контакт.	8
3. Предмет и цел на инвестиционното предложение (и начини за постигане на целите на ИП).	8
4. Местоположение на инвестиционното предложение.....	10
5. Физически характеристики на инвестиционното предложение, включително ако е приложимо необходимите дейности по събаряне и разрушаване.....	13
6. Описание на основните характеристики на етапа на строителство на инвестиционното предложение, енергийни нужди и използвана енергия, естеството и количеството на използваните материали и природни ресурси.	15
6.1. Изграждане на ваканционния комплекс.	15
6.2. Енергийни нужди и използвана енергия.	18
6.3. Използвани материали.	18
6.4. Използвани ресурси.....	18
7. Описание на основните характеристики на етапа на експлоатация на инвестиционното предложение, енергийни нужди и използвана енергия, естеството и количеството на използваните материали и природни ресурси.	19
7.1. Дейности и процеси.	19
7.1.1. Предоставяне на къщи за подслон.	20
7.1.2. Ресторантьорска дейност.	20
7.1.3. Предоставяне къмпингуване.	21
7.2. Енергийни нужди и използвана енергия.	21
7.3. Използвани материали.	21
7.4. Използвани ресурси.....	21
8. Изисквания относно използването на водите и земните недра.....	22
8.1. На етапа на строителството.	22
8.2. На етапа на експлоатация.	23
9. Оценка по вид и количество на очакваните остатъчни вещества и емисии.	25
9.1. Замърсяване на води.....	25
9.2. Замърсяване на въздух.	26
9.3. Замърсяване на почва и подпочвен слой.	28
9.4. Шум.....	29
9.5. Вибрации.	31
9.6. Нейонизиращи лъчения.	31
9.7. Йонизиращи лъчения и радиация.	32
9.8. Светлинни и топлинни лъчения.	33
9.9. Количества и видове на отпадъците, получени по време на етапа на строителство и на етапа на експлоатация.	34
II. Алтернативи за осъществяване на ИП.....	37
1. Алтернативи по отношение на дейностите.....	37
2. Алтернативи по отношение на технологията.	37
3. Алтернативи по отношение на местоположението.	38
4. Алтернативи по отношение на размера и мащаба.....	38
5. Причини за избрания вариант.	38

III. Текущо състояние на околната среда.....	39
1. Базов сценарий.....	39
2. Вероятна еволюция в състоянието, ако инвестиционното предложение не бъде реализирано.....	43
IV. Описание на елементите по чл.95, ал.4 на ЗООС, които е вероятно да бъдат засегнати значително от инвестиционното предложение.	44
1. Население.	44
2. Човешко здраве.	48
3. Биологично разнообразие.	48
3.1. Микота 48	
3.1.1. Микромицети 49	
3.1.2. Макромицети 49	
3.2. Растителен свят..... 50	
3.3. Животински свят 54	
3.3.1. Безгръбначни..... 54	
3.3.2. Риби..... 58	
3.3.3. Земноводни и Влечуги 58	
3.3.4. Птици 59	
3.3.5. Бозайници..... 61	
4. Почва..... 64	
5. Земни недра..... 67	
6. Води. 71	
7. Атмосферен въздух..... 75	
8. Климат..... 76	
9. Материални активи..... 77	
10. Културно наследство, включително архитектурни и археологически аспекти..... 80	
11. Ландшафт..... 84	
12. Взаимодействие между елементите..... 86	
V. Описание, анализ и характеристика на вероятните значителни последици от въздействията на инвестиционното предложение. 87	
1. Последици, произтичащи от строителството и експлоатацията на инвестиционното предложение..... 87	
1.1. Описание/анализ на строителството и експлоатацията..... 87	
1.2. Очаквани значителни въздействия от строителството и експлоатацията. 88	
1.3. Дейности по събаряне и разрушаване. 89	
1.4. Извеждане от експлоатация..... 89	
2. Последици, произтичащи от използването на природните ресурси..... 90	
2.1. Земни недра и подземни богатства. 90	
2.2. Почва..... 90	
2.3. Води. 91	
2.4. Биологично разнообразие. 91	
3. Последици, произтичащи от емисии на замърсители и от въздействията на факторите на околната среда. 91	
3.1. Отпадъци. 91	
3.2. Вредни физични фактори..... 92	
3.2.1. Шум – акустична обстановка, източници и емисии..... 92	
3.2.2. Вибрации. 92	

3.2.3. Микроклимат.....	93
3.2.4. Лъчения.	93
3.2.4.1. Йонизиращи лъчения.	93
3.2.4.2. Радиация.	93
3.2.4.3. Неионизиращи лъчения.	93
3.2.4.4. Топлинни и светлинни лъчения.	94
3.3. Опасни химични вещества и смеси, използвани при реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение.	94
3.3.1. Видове опасни химични вещества и смеси, използвани при реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение.	94
3.3.2. Съхранение на опасните вещества и смеси.	95
3.3.3. Изискване за класификация по рисков потенциал.	95
4. Рискове за човешкото здраве, културното наследство или околната среда, включително вследствие на произшествия и катастрофи.	95
4.1. Рискове за човешкото здраве.	96
4.1.1. Здравно-хигиенни аспекти на околната среда.	96
4.1.2. Определяне на потенциално засегнатото население и на обектите със специфичен санитарно-охранителен статут.	96
4.1.3. Идентифицирани на рисковите фактори за здравето на населението и работниците, включително от произшествия и катастрофи.	98
4.1.4. Преценка на възможностите за комбинирано, комплексно, кумулативно и отдалечено въздействие на установените фактори.	99
4.1.5. Оценка на здравния риск. Мерки за здравна защита и управление на риска.	99
4.2. Културно наследство.	101
4.2.1. Въздействия на инвестиционното предложение върху културно-историческото наследство.	101
4.2.2. Архитектурни и археологически обекти.	101
4.2.3. Рискове за културното наследство, включително архитектурни и археологически обекти.	101
4.3. Рискове за околната среда от аварии, бедствия и катастрофи.	102
4.4. Въздействие на инвестиционното предложение върху компонентите на околната среда.	103
4.4.1. Атмосферен въздух и климат.	103
4.4.2. Води.	103
4.4.3. Почви.	105
4.4.4. Земни недра.	106
4.4.5. Биологично разнообразие.	106
4.4.5.1. Растителен свят.	106
4.4.5.2. Животински свят.	107
4.4.6. Ландшафт.	108
4.5. Въздействия върху природните обекти.	110
4.6. Рискове за околната среда от аварии, бедствия, катастрофи.	113
5. Комбинирането на въздействието с въздействията на други съществуващи и/или одобрени инвестиционни предложения.	114
6. Въздействието на инвестиционното предложение върху климата и уязвимостта на инвестиционното предложение спрямо изменението на климата.	116
7. Използвани технологии и вещества.	116

VI. Използвани методики и данни за прогноза и оценка на въздействието върху околната среда, включително подробности за затрудненията при събирането на необходимата информация, и основните елементи на несигурност.	117
VII. Мерки за избягване, предотвратяване, намаляване или прекратяване на значителните вредни въздействия върху околната среда и човешкото здраве и план за тяхното изпълнение. Описание на предложените мерки за наблюдение след реализиране на инвестиционното предложение.	119
VIII. Описание на очакваните значителни неблагоприятни въздействия на инвестиционното предложение за околната среда и човешкото здраве, произтичащи от уязвимостта на инвестиционното предложение на риск от големи аварии и/или бедствия.	123
IX. Становища и мнения на засегнатата общественост, на компетентните органи за вземане на решение по ОВОС.	124
X. Заключение на експертите.	126
XI. Трудности, срещнати при събирането на информацията за изработване на Доклада за ОВОС.	134
XII. Референтен списък на източници, използвани за описанията и оценките. .	134
Приложения.	135

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият Доклад за ОВОС е разработен в съответствие с изискванията на чл. 96, ал. 1 на Закона за опазване на околната среда (обн. ДВ, бр. 91/2002 г., посл. изм. ДВ, бр. 53/ 26 юни 2018 г.). Обхватът, съдържанието и формата на доклада са съобразени със становищата на компетентния орган по околна среда, специализираните ведомства и представителите на засегнатата общественост, оформени в резултат на проведените консултации в изпълнение изискванията на чл. 9, ал. 1 и чл. 10, ал. 5 на Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС (обн.ДВ, бр.25/2003 г., посл. изм. и доп. бр. 3/05.01.18 г.) (Наредба за ОВОС). Докладът за ОВОС е оформен като единен документ, съгласно разпоредбите на чл. 12, ал. 1 и ал. 2 на Наредбата и включва:

1. Съдържателна част съобразно чл. 11, ал. 1 на Наредбата;
2. Списък на използваните от авторите на Доклада източници на информация;
3. Справка с резултатите от проведените консултации и мотивите за приетите и неприетите бележки и препоръки;
4. Списък на експертите и ръководителя на колектива, изготвили Доклада за ОВОС и разпределителен протокол, с подпис на всеки автор срещу разработените от него раздели на доклада;
5. Писмени декларации по чл. 11, ал. 4, на Наредбата от всеки от експертите и от ръководителя на колектива, подписани лично.

Като отделно самостоятелно приложение към Доклада за ОВОС е изготвен Доклад за оценка на степента на въздействие на инвестиционното предложение върху Защитени зони BG0000166 „Врачански балкан” за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна и BG0002053 „Врачански балкан” за опазване на дивите птици.

Списък на таблиците

- Табл.1. Максимално допустими концентрации на вещества в производствените отпадъчни води, изпускани в канализационните мрежи на населените места или в селищните пречиствателни станции
Табл. 2. Емисионни фактори за прах
Табл. 3. Генерирани отпадъци по време на строителството
Табл. 4. Генерирани отпадъци по време на експлоатацията
Табл. 5. Население по етническа структура
Табл. 6. Археологически и исторически обекти в околностите на ИП
Табл. 7. Одобрени ИП в землището на село Згориград за периода 2008-2018 г.

Списък на фигурите

- фиг. 1. Местоположение на обекта на ИП
фиг. 2. Местоположение на обекта на ИП и елементи на Националната Екологична Мрежа (НЕМ)
фиг. 3. Ген-план на площадката на ИП
фиг. 4. Схема на пречистване на отпадъчни води

Използвани съкращения

АВ	– Атмосферен въздух
БД ДР	– Басейнова дирекция Дунавски район
ВиК	– Водоснабдяване и канализация
ЗООС	– Закон за опазване на околната среда
ИП	– Инвестиционно предложение
КАВ	– Качеството на атмосферния въздух
МОСВ	– Министерство на околната среда и водите
НЕМ	– Национална Екологична Мрежа
ОВ	– Отпадъчни води
РИОСВ	– Регионална инспекция по околната среда и водите
УПИ	– Урегулиран поземлен имот
ФПЧ ₁₀	– Фини прахови частици с размер под 10 микрона
МК	– Мониторингов кладенец

I. Подробна характеристика на инвестиционното предложение

1. Информация за Възложителя.

„ЕСТ” АД

Адрес: гр. София, р-н Младост, ул. „Михаил Тенев” № 12,

Адрес за кореспонденция: гр. София, р-н Младост, ул. „Михаил Тенев” № 12, ет. 1, офис 2

Телефон, факс и e-mail: 0889 546715; velin.djidjev@gmail.com

2. Лица за контакт.

От страна на Възложителя:

Велин Джиджев

Телефон: 0889 546715; *e-mail:* velin.djidjev@gmail.com

От страна на изготвителя на ОВОС:

Павел Пандърски

тел.: 032/668577; *GSM:* 0887210040; *e-mail:* ecoresolve@gmail.com

3. Предмет и цел на инвестиционното предложение (и начини за постигане на целите на ИП).

Инвестиционното предложение предвижда изграждането на малък ваканционен комплекс, разположен в имот № 005100, местност „Църквище”, землището на село Згориград, община Враца, област Враца.

Имотът попада в границите на Природен парк „Врачански Балкан”.

Съгласно проектното и функционално зонироване на територията, приета с Плана за управление на ПП „Врачански Балкан”, имотът е част от Зона сгради и съоръжения, с подзона Урбанизиран център за отдих и туризъм „Врачански Балкан” – м. „Църквище”.

На територията на имота има съществуващи масивни сгради (едноетажни обитавани бунгала, включително и разрушени такива, както и изоставена многоетажна почивна станция и др.), инфраструктура (асфалтов път, електрификация, ВиК, площадково осветление, ограждения и др.) и комуникации.

В северната част на имота се намира съществуващата неизползваема хотелска сграда (почивна станция). Тя няма да бъде засегната от

настоящото инвестиционно намерение. В имота се намират и 12 стари бунгала в разрушен или полуразрушен вид, които са били част от почивна база. С ИП се предвижда премахване на бунгалата и пасивно запазване на хотелската сграда, ограничавайки достъпът до нея с обезопасителна ограда.

След разчистване на територията от старите сгради и подготовката на терена за новото ИП, в комплекса ще бъдат обособени четири функционални зони:

- зона за достъп, паркиране и рецепция;
- обща зона - ресторант, барбекю зона;
- зона за палатки – 2 бр. платформи за палатки, баня, склад;
- зона къщи за гости – 10 бр. къщи.

Общата площ на имота е 83 749 кв.м., а общата застроена площ на новото строителство се предвижда да бъде 562,5 кв.м.

За реализацията на инвестиционното намерение способства наличието на съществуваща пътна инфраструктура – подходът към комплекса ще се осигурява от общински път. Автомобилен достъп ще бъде осигурен само до рецепцията и ресторанта, с цел зареждане и обслужване. В останалата част на имота се предвижда изграждане на пешеходни алеи, достигащи до всяка от къщите за гости, разположени в по-високата (западно-северозападна) част на имота.

Инвестиционното предложение цели създаване на благоприятни условия за отдих и туризъм в максимално запазена естествена обстановка и състояние на заобикалящата околна среда.

Предполага се, че реализацията на ИП на избраното местоположение – в близост до гр. Враца, и благоприятните му природни дадености ще допринесат за повишаване туристическата атрактивност на местността, което е в съответствие и с една от целите за развитие на туризма в ПП „Врачански балкан”.

Срокът за въвеждане в експлоатация на комплекса след получаване на разрешение за строеж се предвижда около година, като строителните дейности ще бъдат изпълнени по начин, който да не причинява безпокойство на животинските видове, включително по време на размножителния им период.

Комплексът ще бъде изграден едноетапно, а функционирането му се предвижда безсрочно.

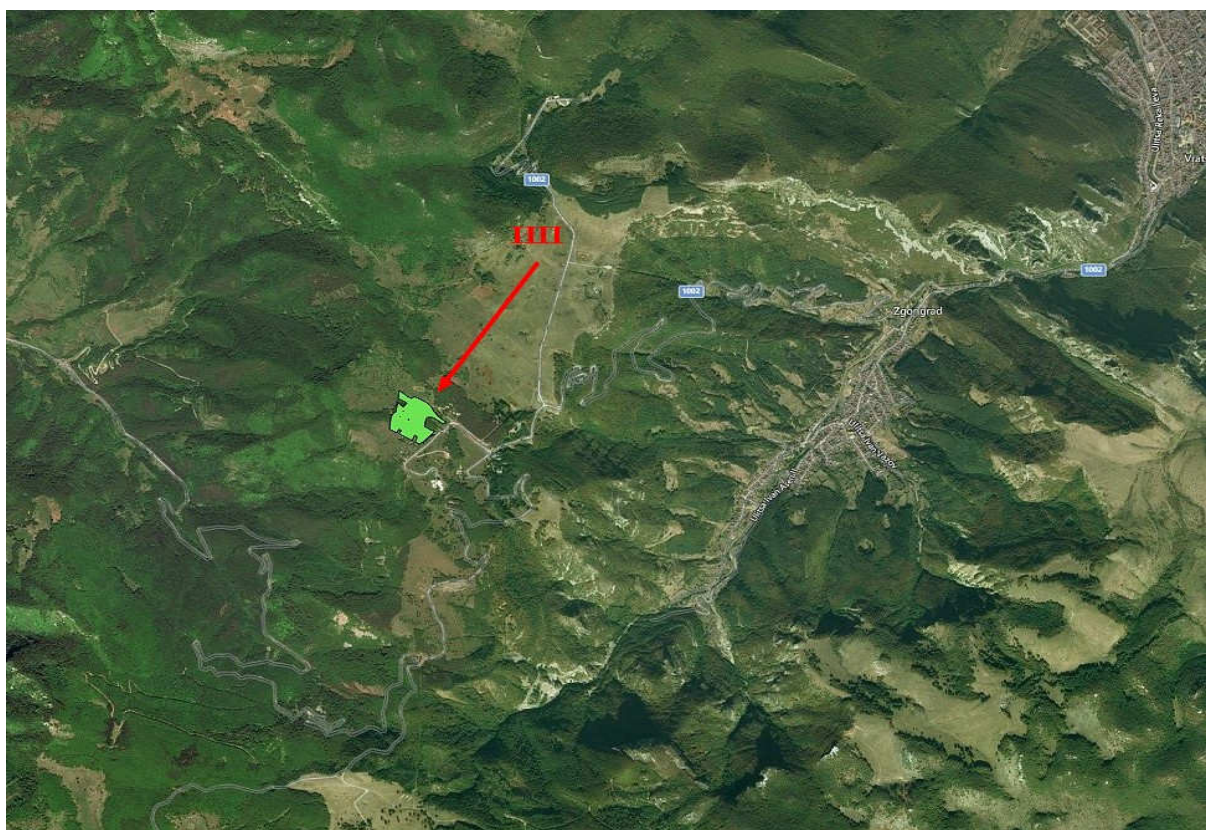
4. Местоположение на инвестиционното предложение.

Имотът, предмет на ИП, е разположен в землището на село Згориград, община Враца. Селото е разположено на около 4 км югозападно от гр. Враца, а най-близките села – Лютаджик и Очиндол отстоят съответно на 8 км и на 10 км.

Теренът, предмет на инвестиционното предложение, е ситуиран на югоизточно разположен склон, със слаб до умерен наклон, при надморска височина 1050 - 1100 м. н. в., в централната част на Природен парк „Врачански балкан”. Половината от територията е покрита с гора, а в западната му част се намира ливада. Съществуват изоставени и използвани бунгала, като в североизточната част се намира неизползвана почивна станция (извън имота). В имота има черен път между бунгалата, а от изоставената база до главния път има асфалтов такъв с нарушена настилка.

Достъпът до имота ще се осъществява посредством съществуващата общинска пътна инфраструктура.

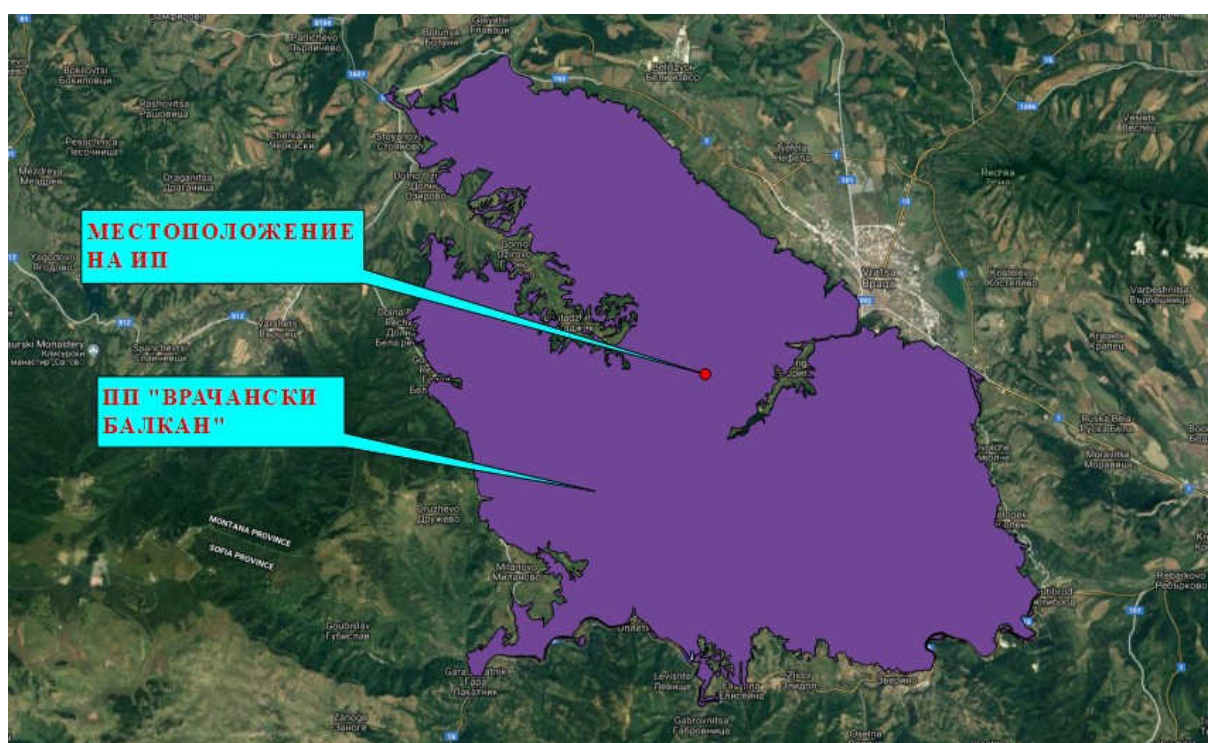
Съседните на засегнатата територия имоти са с начин на трайно ползване „ливади”, „друга селищна територия” и „път IV клас”, като преобладаващи са ливадите.

Фиг. 1. Местоположение на инвестиционното предложение

Територията, на част от която ще се реализира инвестиционното предложение, попада в границите на:

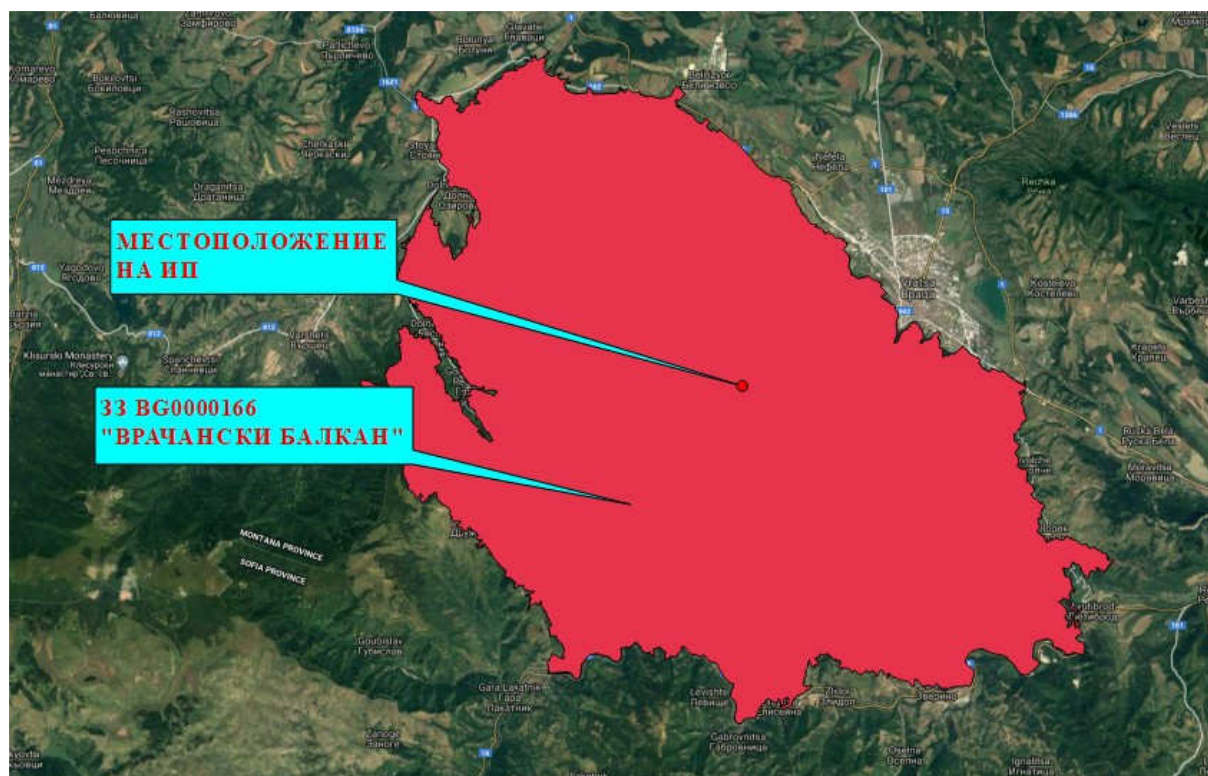
- Природен парк „Врачански балкан”, обявен със Заповед № 1449/21.12.1989г. на председателя на Комитет за опазване на околната среда (обн. ДВ, бр.3/1990г.) и прекатегоризиран със Заповед № РД-934/22.07.2003г. на министъра на околната среда и водите;
- Защитена зона BG0000166 „Врачански балкан” за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, включена в списъка със защитени зони с Решение № 122/02.03.2007 г. на Министерския съвет (ДВ, бр.21/2007 г.);
- Защитена зона BG0002053 „Врачански балкан” за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-801 от 4.11.2008 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 105/2008 г.)

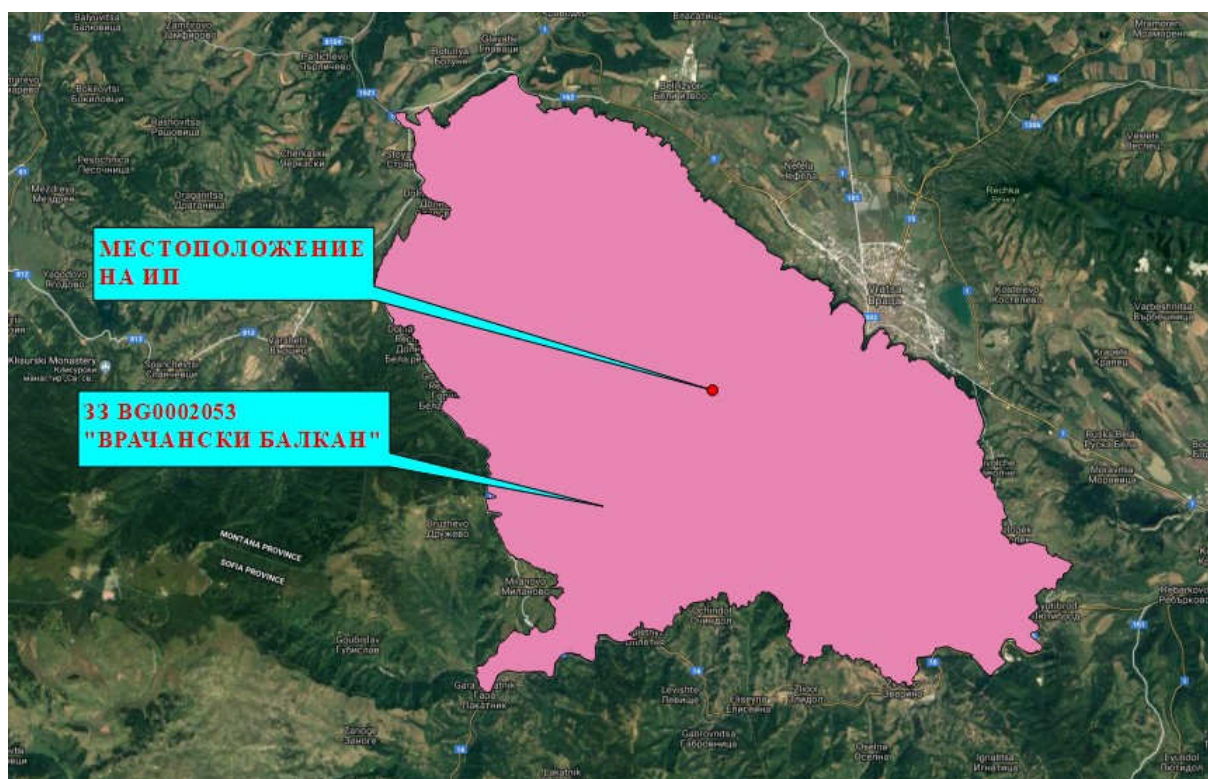
Фиг.2. Местоположение на обекта на ИП и ПП „Врачански Балкан”

ДОВОС за ИП: „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен”

Фиг. 3. Местоположение на обекта на ИП и ЗЗ ВГ0000166 „Врачански Балкан”

Фиг. 4. Местоположение на обекта на ИП и ЗЗ ВГ0002053 „Врачански Балкан”

5. Физически характеристики на инвестиционното предложение, включително ако е приложимо необходимите дейности по събаряне и разрушаване.

В северната част на имота, в който ще се реализира ИП, се намира съществуваща неизползваема хотелска сграда. Тя няма да бъде засегната от настоящето инвестиционно намерение. В имота се намират и 12 стари бунгала в разрушен или полуразрушен вид, които са били част от почивна база. С ИП се предвижда премахване на бунгалата и пасивно запазване на хотелската сграда, ограничавайки достъпът до нея с обезопасителна ограда.

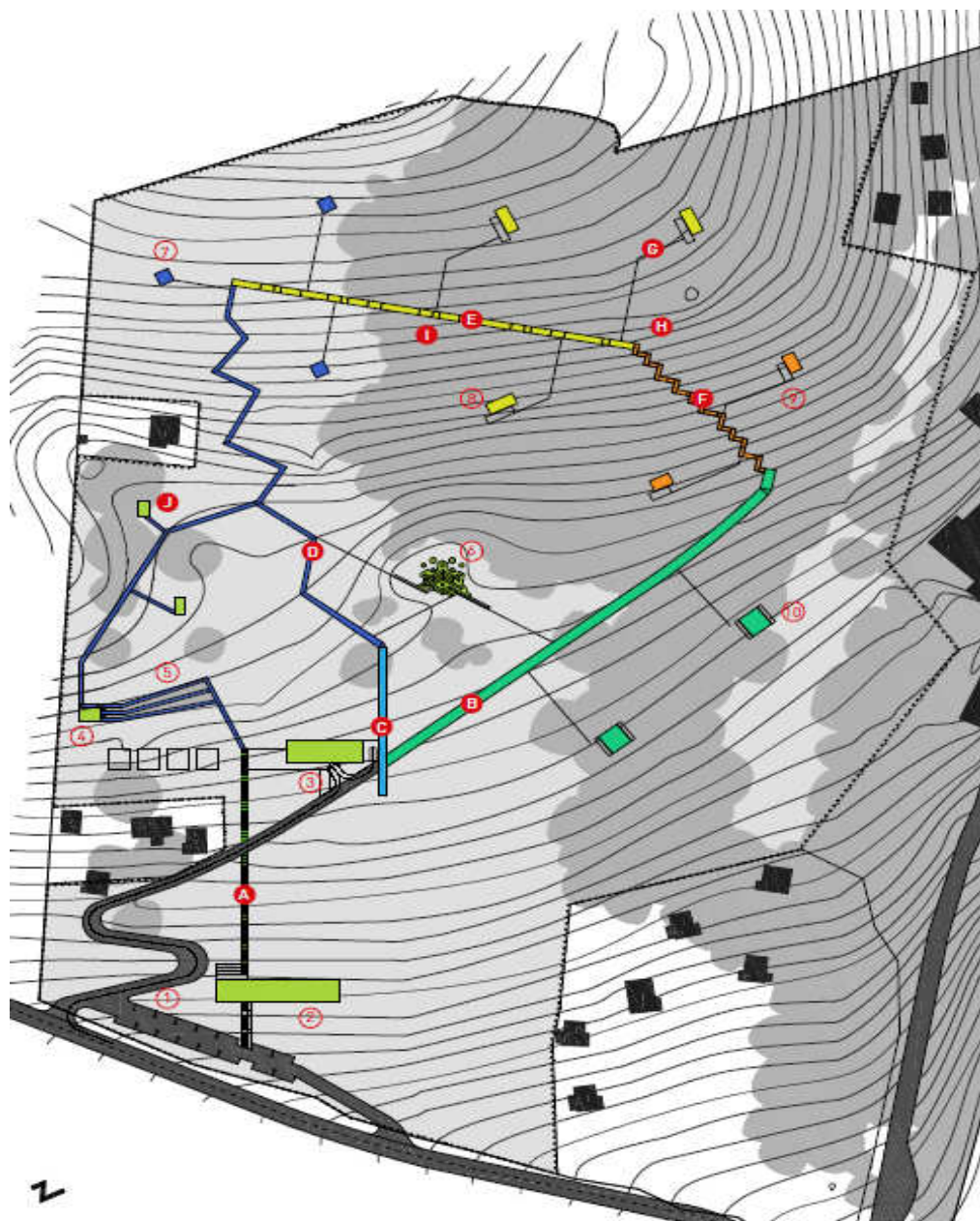
Общата площ на имота е 83 749 кв.м., а общата застроена площ на новото строителство се предвижда да бъде 562,5 кв.м.

В комплекса ще бъдат обособени четири функционални зони:

- зона за достъп, паркиране и рецепция;
- обща зона - ресторант, барбекю зона;
- зона за палатки – 2 бр. платформи за палатки, баня, склад;
- зона къщи за гости – 10 бр. къщи.

Избраното проектно решение за реализация на инвестиционното намерение цели минимално изменение на съществуващия терен и запазване на съществуващата дървесна растителност. Сградите ще бъдат с малки размери, което ще позволи разполагането им между съществуващите дървета, а по-големите сгради ще се намират в зоните на имота, които не са залесени.

За реализацията на инвестиционното намерение способства наличието на съществуваща пътна инфраструктура – подходът към комплекса ще се осигурява от общински път. Автомобилен достъп ще бъде осигурен само до рецепцията и ресторанта, с цел зареждане и обслужване. В останалата част на имота се предвижда изграждане на пешеходни алеи, достигащи до всяка от къщите за гости, разположени в по-високата (западно-северозападна) част на имота.

1	ПАРКИНГ	6	ОГНИЩЕ И БАРБЕКЮ
2	РЕЦЕПЦИЯ	7	КЪЩИ ТИП А
3	РЕСТОРАНТ	8	КЪЩИ ТИП В
4	WC + СКЛАД	9	КЪЩИ ТИП С
5	ГРАДИНА	10	КЪЩИ ТИП D

Фиг. 5. Ген план на площадката на ИП

6. Описание на основните характеристики на етапа на строителство на инвестиционното предложение, енергийни нужди и използвана енергия, естеството и количеството на използваните материали и природни ресурси.

6.1. Изграждане на ваканционния комплекс.

Изграждането на ваканционния комплекс ще обхваща следните дейности:

➤ Разрушаване и изнасяне на отпадъците от дванадесетте изоставени и полуразрушени бунгала.

Разрушаването ще се извършва селективно в съответствие с изискванията на *Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали* с оглед разделното събиране на отпадъците и увеличаване на възможностите за тяхното оползотворяване в съответствие с възприетата йерархия на управление, както и недопускане на разпиляване и замърсяване на терена. Разрушаването ще се извършва със специализирана строителна техника. За обекта ще бъде разработен План за управление на строителните отпадъци и действията с отпадъците ще се извършват в съответствие с него, както и с издадените строителни книжа за обекта.

➤ Построяване на следните сгради:

- рецепция с площ 168.6 кв.м.;
- ресторант за 25 човека – с площ 97.5 кв.м.;
- санитарен възел и склад – с площ 31,1 кв. м.;
- къщи тип А - 3 бр. с площ по 17.8 кв.м всяка (РЗП 53.5 кв.м.);
- къщи тип В - 3 бр. с площ по 29.3 кв.м. всяка;
- къщи тип С - 2 бр. с площ по 22.8 кв.м. всяка;
- къщи тип D - 2 бр. с площ по 39.2 кв.м всяка.

Конструкцията на всички сгради ще бъде от смесен тип. Носещата конструкция на сградите ще бъде дървена, със стоманобетонни фундаменти, при повдигнатите сгради ще се използват и стоманени подпирани колони.

Ще се използват следните материали и елементи:

- Покрив: PVC хидроизолация, топлоизолационни панели с наклон 3%, минерална вата, пароизолация, дървена обшивка;
- Дограма: алуминиева дограма;
- Стени: дървена обшивка;
- Таванни покрития: дървена обшивка;
- Настилки: дървена настилка /дюшеме/, теракота;
- Топлоизолации: минерална вата, топлоизолационни панели;
- Хидроизолации: на покрива-PVC мембрана.

При изграждането на сградите, необходимост от по-тежка строителна техника ще има само за изливането на бетон за основите, като за повечето от сградите, които се намират в по-ниската и по-равнинна част от терена, техниката ще подхожда по трасето на предвидения за изграждане път до ресторанта и по съществуващия черен път до изоставената хотелска сграда.

Избраните конструкция и вид на материалите предопределят изграждането на надземната част да бъде на ръка с подходящи инструменти и приспособления.

➤ **Инфраструктурно строителство:**

Ще обхваща:

1. Пътна връзка на обекта с общински път, паркинг и довеждащ път до ресторанта с параметри:
  - паркинг – трошен камък,
  - пътна конструкция:
    - Плътен асфалтобетон (E=1200 МПа) – 4см;
    - Битумизиран трошен камък (E=800 МПа) – 6см;
    - Трошен камък (0-40) – 50см.,
  - конструкция банкети:
    - Стабилизиран трошен камък (5-15) – 10см;
    - Трошен камък (0-40) – 50см.;
2. Площадкова питейна водопроводна мрежа, включваща:
  - връзка със съществуващо сградно водопроводно отклонение, захранващо съществуваща водомерна шахта;
  - замяна на съществуващ с новопроектиран водомерно-арматурен възел;
  - двукамерен резервоар с вместимост 25 куб. м. за питейна вода и 110 куб. м. противопожарен запас.
3. Площадков противопожарен водопровод с ПХ 70/80, свързан с резервоара за противопожарен запас.

4. Площадкова канализация за битови отпадъчни води, включваща:
  - мрежа от дебелостенни PVC тръби с диаметър DN 150.
  - пречиствателна модулна инсталация с механично и биологично стъпало;
  - полиетиленов резервоар за пречистена вода с вместимост 40 куб. м.
5. Площадкова електрозахранваща инсталация, включваща:
  - електромерно разпределително табло, монтирано на фасадата на съществуващ трафопост;
  - главно разпределително табло (ГРП);
  - електропроводна мрежа от ГРП до разпределителни табла;
  - разпределителни табла (РТ):
    - РТ захранващо консуматорите в сграда „рецепция” и уличното осветление на паркинга;
    - РТ – консуматори ресторант;
    - РТ, 4 бр. – 4 зони къщи (тип А, тип В, тип С и тип D);
    - РТ, 2 бр. – площадки за палатки;
    - РТ – санитарен възел и склад;
    - РТ – барбекю.
6. Площадкови осветителни инсталации:
  - парково осветление, монтирано на метални стълбове с височина 4 м;
  - улично осветление в зона паркинг – на железобетонни стълбове с височина 10,5 м. и забити в земята на 1,5 м.;
  - осветление на зона барбекю на стълбове с височина 3 м.
7. Телекомуникационна инфраструктура, включваща:
  - главен телекомуникационен шкаф, разположен в сградата на рецепцията;
  - структурна кабелна мрежа;
  - слаботокови разклонителни кутии при консуматорите – ресторант и всяка от къщите.
  - **Изграждане на площадкова мрежа от алеи и стълби - дървени и повдигнати над терена.**
  - **Залесяване на освободените от премахнатите сгради площи с растителност характерна за природния парк.**

Реализацията на ИП предвижда извършване на изкопни работи за полагане фундаментите на сградите, площадковите водопроводни,

канализационни, електропроводни и комуникационни мрежи. Дейностите ще се извършват със специализирана мини техника.

6.2. Енергийни нужди и използвана енергия.

На етапа на строителството ще бъде използвана електроенергия при необходимост за захранване на строителната техника и специализирано оборудване.

Ще бъде изградена електропроводна мрежа за снабдяване на отделните обекти в комплекса с електроенергия.

Захранването на комплекса ще се осъществи от съществуващ трафопост. Необходимата мощност за захранване ще бъде 161,3 kW.

6.3. Използвани материали.

При изграждането на сградите и отделните инфраструктурни елементи, предмет на настоящето ИП, ще бъдат използвани проектно разчетените строителни материали, закупени от търговската мрежа – инертни материали, бетонови и варови разтвори, дървен материал и дървесни елементи, метални, стоманобетонни и железобетонни елементи, облицовъчни и изоцилационни материали и настилки и др.

По време на реализацията и експлоатацията на комплекса няма да се използват материали или суровини, добити от територията на ИП. Няма да бъдат извършвани добивни дейности, засягащи земни недра.

Ще бъдат спазени изискванията за рационално използване на територията, по-добра организация на строителството, ограничаване на вредното влияние от използването на строителна техника, опазване на подземните води и минимално увреждане на околната среда. Няма да бъдат повлияни незасегнати досега компоненти на околната среда. Всички въздействия ще бъдат ограничени в рамките на територията, на която ще се реализира ИП.

6.4. Използвани ресурси.

Почви

При строителството на пътната връзка с общинския път, паркинга, сградите на територията на обекта, площадковата питейна водопроводна мрежа и канализация, ще се отстранява хумусния слой на почвата, съгласно изискванията на *Наредба 26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на*

хумусния пласт(обн. ДВ. бр.89 от 22 Октомври 1996 г., изм. ДВ. бр.30 от 22 Март 2002 г.)

Ще се отнема само хумусния пласт от площите, върху които е предвидено изграждане на сгради и съоръжения.

Депонирането му ще се извършва на определени, едновременно с площадката на основния обект, хумусни депа и ще се използва при оформяне на зелените площи и алеите на терена, както и за техническа рекултивация на изкопите след засипването им. Техническата рекултивация ще включва: почистване и подготовка на терена; изземване и транспортиране на земни маси по тяхното предназначение; подравняване и оформяне на терена в окончателния му вид; добавяне на подобрители; изземване, транспортиране и разстилане на хумусния пласт.

Води

По време на строителството ще се използва минимално количество вода от ВиК при необходимост за оросяване против запрашаване, доставяна с подвижни резервоари (цистерни). За питейно-битови нужди на персонала ще използва вода, закупена от търговската мрежа.

Земни недра

По време на строителството ще се използват материали и смеси, представляващи и/или съставени от компоненти на земните недра. Същите ще бъдат закупени от търговската мрежа.

За осъществяването на озеленяването ще се използват растения и/или техни компоненти, закупени от търговската мрежа.

Не се предвижда използването на природни ресурси от територията на ИП.

7. Описание на основните характеристики на етапа на експлоатация на инвестиционното предложение, енергийни нужди и използвана енергия, естеството и количеството на използваните материали и природни ресурси.

7.1. Дейности и процеси.

През експлоатационния период на инвестиционното предложение ще се осъществява посещение на комплекса с цел отдих и туризъм при максимално запазена естествена обстановка и състояние на заобикалящата околна среда.

Предвижда се изграждане на ваканционни къщи, рецепция и ресторант (фиг.3). Ще бъде обособена и малка зона за палатки. Връзката между отделните елементи на комплекса и достъпът до тях ще се осъществи чрез изграждането на алейна мрежа.

Ваканционният комплекс ще има възможност за прием на посетители целогодишно, в зависимост от направените заявки и икономическата рентабилност на зимния сезон.

Предвижда се експлоатационният персонал на обекта да е от 8 до 10 човека.

7.1.1. Предоставяне на къщи за подслон.

Ваканционният комплекс ще предоставя възможност за настаняване на посетители в 10 броя къщи.

Къщите ще бъдат от четири типа:

- тип А – двуетажни и разположени в най-високата (западна) част на имота. Етажите ще бъдат еднопространствени. Предвижда се изграждането на три броя къщи със застроена площ 17,8 кв.м.
- тип В – едноетажни и разположени в стръмната горска част на терена, повдигнати над него с цел минимална намеса в заобикалящата естествена среда. Предвижда се да се изградят три броя къщи със застроена площ 29,3 кв.м.
- тип С – едноетажни, с разположение като къщите от тип В. Ще бъдат изградени два броя къщи със застроена площ 22,8 кв.м.
- тип D – едноетажни, разположени в по-ниската и равна част на имота. Предвижда се изграждането на два броя къщи със застроена площ 39,2 кв.м.

Във връзка с настаняването на посетители в комплекса ще бъде изградена и отделна сграда – рецепция, с площ 168,6 кв.м., и прилежаща към нея зона за достъп – паркинг с 15 паркоместа.

Функционално сградата ще включва рецепция, жилищни помещения за персонал и помещение за съхранение на спортна екипировка.

7.1.2. Ресторантърска дейност.

За осигуряване на по-комфортен престой на посетителите във ваканционното селище се предвижда изграждането и на ресторант. Сградата ще бъде разположена на по-висока кота от рецепцията и до нея ще достига новоизграденият вътрешен път.

Ресторантът ще разполага с максимален капацитет от 24 места в закритата му част и 30 места в откритата му част-на терасата.

7.1.3. Предоставяне къмпингуване.

Предвижда се изграждането на малка зона за палатки със съответното ландшафтно оформление с общ санитарен възел, за осигуряване на място за престой и пренощуване на открито. Ще бъде обособено пространство за разполагане на 2 палатки, всяка от които ще бъде с площ около 30 кв.м., и ще помещава между 4 и 8 посетители. Предоставянето на услугата ще бъде трисезонно. За санитарни нужди в непосредствена близост ще се разполага помощна сграда, с площ 30 кв.м.

Като допълнителна услуга се предвижда предоставяне на спортно оборудване за посетителите на комплекса: велосипеди за планинско колоездене, оборудване за катерене, стрелба с лък, игри и др.

7.2. Енергийни нужди и използвана енергия.

Електрозахранването на отделните обекти ще се осъществява чрез свързване със съществуващ трафопост. За снабдяването им с електроенергия ще бъде изградена мрежа.

7.3. Използвани материали.

По време на експлоатацията на комплекса ще се използват материали за поддръжка на сградите и инфраструктурните елементи – основно строителни материали, закупени от търговската мрежа.

7.4. Използвани ресурси.

Почви

След реализация на проекта и извършена техническа рекултивация на изкопите след засипването им, депонираният хумусен слой ще се използва за поддръжка на алеите и зелените площи.

Води

В обекта на ИП ще се използват подземни води за питейно-битово водоснабдяване и противопожарни нужди, осигурени от съществуващо водопроводно отклонение за питейна вода на ВиК.

Очакваното количество на използваната вода за питейно-битови нужди ще бъде максимално 4,54 м³/ден.

Чрез изграждане на вътрешна водопроводна система ще се захранват всички обекти на територията.

Земни недра

Не се предвижда използването на природни ресурси от територията на ИП, включително добив или проучване на подземни богатства.

8. Изисквания относно използването на водите и земните недра.

8.1. На етапа на строителството.

Почви

В резултат на строителството при изграждането на основите на постройките, паркинга, уличната и алейната системи и площадковите водопроводи, се очаква да бъде отстранен хумусният пласт. Същият ще бъде депониран на хумусни депа при спазване на изискванията на Наредба 26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт (обн. ДВ. бр.89 от 22 Октомври 1996 г., изм. ДВ. бр.30 от 22 Март 2002 г.)

При изземване на отложенията и почвите, покриващи подземното водно тяло ще се вземат мерки за недопускане разкриване на подземни води на повърхността.

Води

По време на строителството, преди изграждане на водопроводна мрежа и площадкова, на територията на обекта ще се използват води за оросяване против запрашаване, в минимални количества, доставяни в цистерни. Качественият състав на водите, използвани за оросяване трябва да е такъв, че да не се създава риск за пряко или непряко отвеждане на приоритетни и опасни вещества в подземните води.

Няма да се формират и отпадъчни води. Ще бъдат монтирани химически тоалетни за санитарно-хигиенните нужди на работниците.

Земни недра

На този етап ще се извършват изкопни дейности, свързани с изграждането на сградния фонд и инфраструктурата към него. Ще бъде засегнат незначителен слой от земната повърхност, с минимална дълбочина, за изграждането на стоманобетонни фундаменти и подпирани колони на сградите, както и при изграждането на пътната отсечка и алейна

мрежа, поради което не се налага спазване на специални изисквания относно използването на земните недра.

8.2. На етапа на експлоатация.

Почви

След реализацията на обекта, по време на неговата експлоатация количеството от хумусния слой, запазен по време на строителството ще се използва при дейностите по култивиране и възстановяване на засегнати терени, при спазване на изискванията на *Наредба 26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт* (обн. ДВ. бр.89 от 22 Октомври 1996 г., изм. ДВ. бр.30 от 22 Март 2002 г.), Раздел I., Рекултивация на нарушени терени, чл.2, ал.(3) и (4), а именно:

- ще се използват подходящи материали за създаване на горния пласт (хумусният пласт; подхумусният хоризонт от почвения профил, съдържащ малки количества хумус и обитаван от микроорганизми; по-дълбоките пластове, които след обработка са годни за развитие на растителност: нетоксични глини и пясъци, лъос, лъосовидна глина, глинест лъос, изветрели и полуизветрели скали);

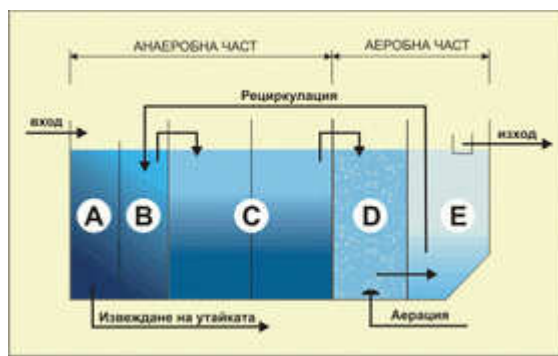
- рекултивацията на нарушените терени ще се извършва чрез разстилане на хумусен пласт върху предварително подравнен терен и прибавяне на подходящи подобрители към геоложките материали на повърхността на терена.

Води

Питейно-битовите води, в количество максимално 4,54 м³/ден, ще се осигурят чрез изградено водопроводно отклонение и площадкова канализация, включваща двукамерен резервоар с вместимост 25 куб. м. за питейна вода и 110 куб. м. противопожарен запас. Качеството на питейната вода ще се контролира от ВиК и ще отговаря на *Наредба 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели* (обн. ДВ 30/28.03.2001 г., посл.изм. и доп. ДВ 102/12.12.2014 г.)

При функционирането на комплекса битово-фекалните отпадъчни води ще се отвеждат чрез площадкова канализация до модулна биологична пречиствателна инсталация.

Избрана е технология с комбинирано биологично анаеробно-аеробно пречистване на отпадъчните води. Принципната схема на пречистване е представена на фиг.4.

Фиг.4 Схема на пречистване на отпадъчни води

Отпадъчната вода ще преминава през утаителен резервоар, служещ както за механично пречистване, така и за калов резервоар. Механично пречистената отпадъчна вода гравитационно ще преминава в биологичното стъпало на ПСОВ, което ще е разделено на част анаеробна и аеробна.

Първата част на биологичната секция представлява анаеробен реактор с нарастваща биомаса върху носителя. Струята отпадъчна вода с помощта на разпределителната система равномерно ще преминава през отделните секции на анаеробния реактор с редуване в посоката отдолу-нагоре и отгоре-надолу.

Реакторът ще работи в температурен диапазон (8-20°C).

В анаеробната степен ще се отстранява 40 – 70 % от органичното замърсяване, тук ще се разграждат трудно разграждащите се и токсични вещества.

От анаеробния реактор пречистената отпадъчна вода ще преминава в секция, която служи главно за елиминиране на азотното замърсяване и също така за понижаване на органичното замърсяване.

Пречистената отпадъчна вода оттам ще преминава гравитационно в началото на аеробната част на ПСОВ, където при наличие на активна кал и кислород ще се разгражда останалата органична маса. Тук ще се извършва и нитрификацията на амонячния азот.

Всички резервоари на ПСОВ ще бъдат с херметични термоизолирани капаци, за да не излизат аерозоли.

Предвижда се събирането на пречистената вода в резервоар с вместимост 40 куб. м. и последващото ѝ използване за поливане на зелени площи в имота, а излишната вода (която няма да се използва при дъждовно и снежно време) ще се предава на оторизирана фирма за транспортиране и допълнително третиране в ПСОВ, след сключване на договор.

Пречистените води ще отговарят на нормите за заустване в градската канализация.

Сравнение с нормите, съгласно Приложение № 2 към чл.6 от Наредба №7/14.11.2000г. за условията и реда за заустване на

производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места е направено в **Таблица 1**.

Табл. 1. Максимално допустими концентрации на вещества в производствените отпадъчни води, изпускани в канализационните мрежи на населените места или в селищните пречиствателни станции

Параметри на изход	Стойност mg/dm ³	Максимално допустими концентрации на вещества в производствените отпадъчни води, изпускани в канализационна мрежа със селищна пречиствателна станция (Съгласно Наредба № 7 от 14 ноември 2000 г. за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места) mg/dm ³
Максимална концентрация на ХПК	< 80	< 1500*
Максимална концентрация на БПК ₅	< 20	< 1000*
Неразтворени вещества	< 20	< 500*
NH ₄ – N	< 15	35
pH	6,5-9,0	6,5-9,0

Забележка: * Нормите се определят за всеки конкретен случай съобразно капацитета и натоварването на селищната пречиствателна станция.

Дъждовните води от покрива на сградите ще се отвеждат чрез водосточни тръби и ще се изливат свободно по околния терен.

Земни недра

По време на експлоатацията, не се очакват въздействия върху земните недра и геоложката среда, поради което не се налага спазване на специални изисквания относно използването на земните недра.

9. Оценка по вид и количество на очакваните остатъчни вещества и емисии.

9.1. Замърсяване на води.

По време на строителството на ИП не се очаква образуване на вредни емисии, влияещи върху повърхностните и подземните води. Предвидено е оросяване на обекта при извършване на изкопните дейности с цел намаляване на прахността.

На територията на ИП не съществуват повърхностни водни тела. Най-близката река, приток на р. Черна, отстои на 0.5 км. от имота. Дейностите по премахване на старите сгради и изграждането на нови такива, заедно с прилежащата им спомагателна структура, ще са

минимални по обхват и обем и не предполагат въздействие на околните повърхностни водни тела.

В резултат на реализацията на ИП ще се формират следните потоци води:

- Дъждовни води;
- Битово-фекални отпадъчни води

По време на експлоатацията не се очаква замърсяване на повърхностните и подземните води.

Пречистените отпадъчни води няма да заустват директно във водоприемник. Ще се събират в резервоар за последващо използване за напояване на зелените площи след качествен анализ за степента на пречистване или транспортиране за допълнително третиране в ГПСОВ.

Дъждовните води от покривите на сградите ще се събират във водосточни тръби, след което ще се изливат свободно по околния терен и попиват в почвите. Предвид липсата на източници на вредни емисии в района не се очаква същите да бъдат замърсени и да въздействат отрицателно върху почвите.

9.2. Замърсяване на въздух.

Организираны източници на емисии

В периода на изграждане на комплекса и в следствие при неговата експлоатация не се предвижда наличие на източници на организирани емисии на вредни вещества в атмосферния въздух.

Неорганизираны източници на емисии

Неорганизираны емисии от площадката на ИП ще има на етапа на строителството, който ще включва следните дейности:

- **подготвителни работи** – подготовка и почистване на терена, монтиране на ограждащи съоръжения;

- **премахване на стари постройкы** – в имота се намират 12 стари бунгала в разрушен или полуразрушен вид, които са били част от почивна база. С ИП се предвижда премахване на бунгалата и пасивно запазване на хотелската сграда, ограничавайки достъпът до нея с безопасителна ограда;

- **земни и строителни дейности** – свързаны с изграждането на комплекса, включително възстановяване на нарушени от премахването на старите бунгала площи.

На този етап основно се очакват неорганизираните емисии на прах от механични източници и емисии на отработени газове от двигателите с вътрешно горене на строителната техника.

В Актуализираната единна методика за инвентаризация на емисиите на вредни вещества във въздуха, изготвена от екип на Националния Институт по Геофизика, Геодезия и География при БАН, 2010 г. и утвърдена със Заповед № РД-165/20.02.2013 г. на Министъра на околната среда и водите са определени емисионни фактори за дейност „Строителство и разрушаване” **SNAP CODE 040624**. Емисиите от строителство и разрушаване не се приемат за значителни, тъй като приносът им към общите национални емисии се предполага да е по-малко от 1% за всеки отделен замърсител. Разбира се, те биха могли да се окажат значителни на локално ниво. За тази дейност в последната версия на CORINAIR – 2009 г. са предложени емисионни фактори за прах, които са дадени в следващата таблица.

Таблица 2. Емисионни фактори за прах (040624)

Вещества	EF (кг/м²/година)
Прахови частици (PM) или (TSP)	0,162
Прахови частици с размер на частиците до 10 микрона (PM10)	0,0812
Прахови частици с размер на частиците до 2.5 микрона (PM2.5)	0,00812

Тези прахови емисии ще зависят до голяма степен от метеорологичните условия (вятър, влажност, температура, устойчивост на атмосферата), големина и относително тегло на праховите частици и фракционен състав. Прахът от строителните работи обикновено се отлага бързо и в близост до източника. Общата площ на имота е 83 749 кв.м., а общата застроена площ на новото строителство се предвижда да бъде 562,5 кв.м. На тази база очакваните емисии за една година възлизат на:

- PM - 91 кг;
- PM₁₀ – 46 кг;
- PM_{2,5} – 5 кг.

В периода на експлоатация неорганизираните емисии от територията на комплекса няма да има. Емисии ще има единствено от автомобилите на посетителите и от обслужващите обекта транспортни средства.

9.3. Замърсяване на почва и подпочвен слой.

При реализацията на инвестиционното предложение, в резултат на дейностите по разрушаване на старите постройки и фундаменти, както и при строително-монтажните дейности (СМР) по изграждането на асфалтовия път, паркинга и основите на къщите, се очаква образуването на три вида вредни емисии, засягащи почвите:

1. Прах с различен фракционен състав, отделящ се в атмосферния въздух и отлагащ се върху почвите, от неорганизиран източници при разрушаването на наличните постройки и основно при изкопно-насипните работи по време на строителните дейности;

2. Емисии, отделяни в атмосферния въздух и отлагащи се върху почвите, характерни за горивните процеси от работата на двигателите на механизирания техника, образувани от неорганизиран мобилни източници при извозване на отпадъците, формирани при разрушаването на старите постройки, при реализация на строителните процеси и транспортирането на суровини, материали, оборудване и др. за тях.

3. Емисии от евентуални разливи на масла и горива от механизирания техника при СМР, които ще са с пряко въздействие върху почвите.

Всички емисии ще имат временен и локален характер, до достигане и около строителните и работни площадки, като количеството им ще бъде минимално, имайки предвид площта на засегнатите строителни обекти.

Ръчното изграждане (с изключение на основите) на жилищните и спомагателните сгради и използването на готови конструкции за тях, не предполагат употреба на тежка механизирания техника, характерна за стандартните строителни дейности. При извършването на тези мероприятия не се очаква отделяне на вредни емисии, засягащи почвите.

По време на експлоатацията се очаква минимално по обем и локализация замърсяване на почвите, в резултат на използване на МПС-та по новоизградения асфалтов път. То ще бъде непряко, чрез емисиите отделяни в атмосферния въздух в резултат на работата на ДВГ, както и пряко, в резултат на евентуални разливи на масла и горива.

Почвите значително се повлияват при напояване и използването на препарати за растителна защита за тревните площи. При този процес се създават условия за вкисляване и засоляване на почвата.

Вкисляването на почвите се извършва главно под въздействие на природни и антропогенни фактори. Източник на повишена киселинност в почвата при естествени условия са главно органичните киселини, образувани се при разлагане на растителните остатъци и просмукващи се с атмосферната влага в почвата.

Вкисляването, дължащо се на антропогенни фактори, се установява при интензивно минерално торене с големи количества азотни торове. Такова вкисляване протича сравнително бързо на почви с малка буферна способност, с лек механичен състав и ниско съдържание на хумус. В резултат от интензивната употреба на физиологично кисели минерални азотни торове се стимулират процесите на вкисляване на почвата. Киселата почвена реакция затруднява усвояването от растенията на много важни за растенията хранителни елементи (калий, калций, магнезий и други). Киселата реакция предизвиква и увеличаването на съдържанието на някои йони (алуминий, манган, мед, желязо и други) до токсични равнища за растенията и подтиска дейността на полезните почвени микроорганизми.

За да се избегне вкисляването при експлоатацията на ИП пречистената отпадъчна вода е предвидено да се използва за напояване само след качествен анализ, с цел да не се допуска поливане на площите с вода с високо съдържание на азот и фосфор. При изпълнение на предписаните мерки не се очаква значително отрицателно влияние от това въздействие върху засегнатите терени.

Ерозията на почвите е механично разрушаване на повърхностния хоризонт и отнасяне на частичките с водата (водна ерозия) и вятъра (ветрова ерозия), тя води до силно намаляване на плодородието на почвата и поради това тя е един от най-сериозните глобални фактори за деградация и опустиняване на земите. Един от факторите, от които зависи интензивността на водната ерозия, е наличие на защитна растителна покривка на почвата.

Естеството на дейността и намерението на инвеститора да запази в максимална степен непроменена естествената среда и да създаде терени със зелени площи предполага ликвидиране на съществуващи в момента ерозирани места и намаляване интензивността на водната ерозия.

Контролът, който ще се осъществява върху честотата, количеството и качеството на водите за напояване ще намали възможността от т.нар. ирегационната ерозия, тази ерозия, която се проявява при интензивно напояване на почвата, особено на наклонени терени.

9.4. Шум.

Предоставянето на услуги за отдих и почивка е свързано с осигуряване на тишина и спокойствие на гостите, затова при реализацията на ИП от съществено значение е поддържане на ниски шумови нива на територията на комплекса, което обуславя липса на емисии на шум извън него.

Граничните стойности на шума, чието превишаване би могло да доведе до негативни ефекти за човешкото здраве са регламентирани в таблица 2 на Приложение № 2 на Наредба № 6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (обн., ДВ, бр. 58 от 2006 г.). Територията, върху която ще се реализира инвестиционното предложение, попада в зона VI. 1. Урбанизирани центрове за отдих и туризъм, за които са в сила следните гранични стойности:

Територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях	Еквивалентно ниво на шума в dB(A)		
	ден	вечер	нощ
7. Зони за обществен и индивидуален отдих	45	40	35

Емисии по време на строителството

На етапа на строителство източниците на шум ще са машините и съоръженията, използвани за извършване на различни видове работи (бетонери, монтажни, транспортни и др.). При изграждането на сградите, необходимост от по-тежка строителна техника ще има само за изливането на бетон за основите, като за повечето от сградите, които се намират в пониската и по-равнинна част от терена, техниката ще подхожда по трасето на предвидения за изграждане път до ресторанта и по съществуващия черен път до изоставената хотелска сграда.

Шумовият фон в района на площадката ще се повиши за кратко време.

Емисии по време на експлоатацията

По време на експлоатацията на обекта наличие на шум се очаква единствено от личните превозни средства на посетителите и гостите на комплекса. Излъчвания шум е в зависимост от редица фактори като: скорост, интензивност на движение, брой автомобили в транспортния поток, тип на пътното покритие, вид на гумите и др.

Тъй като достъпът на автомобили ще бъде само до паркинга, шумът от тях ще бъде краткотраен, ограничен и локализиран в зоната на паркинга.

Ограничения се налагат и от страна на Плана за управление на ПП „Врачански Балкан”, касаещо шумно присъствие на хора и извършване на стопанска дейност, нарушаваща спокойствието по време на гнездовия период.

9.5. Вибрации.

Въздействия от вибрации се предполага, че може да има по време на строително-монтажните дейности в резултат от използваната транспортна и строителна техника. Основно се очаква да бъдат генерирани при превоз на строителни материали, както и при дейности като: пробивни, разкъртващи, изкопни работи и т.н.

Експозицията на вибрации влияе на хората, които са в близост или в контакт с машините. Това предизвиква изменение във всички системи на човешкото тяло. Допустимите вибрационни параметри се регламентират от норми и правила. В страната действуват стандарти и наредби, които определят допустимите вибрации за човешкия организъм.

Наредба № 3 от 5 май 2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравето и безопасността на работещите при рискове, свързани с експозиция на вибрации определя минималните изисквания за осигуряване на здравето и безопасността на работещите при рискове свързани с експозиция на вибрации. Граничната стойност на вибрациите предавани “ръка-рамо” за период от 8 часа не трябва да превишават 5 m/s^2 .

Дневната стойност за предприемане на действие, за предпазване от вредни вибрации е $2,5 \text{ m/s}^2$.

В етапа на строително-монтажните работи генерираните вибрации се очаква да бъдат с локален характер, ограничени по време и ще засегнат пряко само лицата, извършващи строителни, монтажни и транспортни дейности.

При експлоатацията на обекта на ИП, не се предвиждат дейности, източници на вибрации.

9.6. Нейонизиращи лъчения.

Нейонизиращите лъчения се предизвикват от електромагнитни полета, които могат да бъдат статични електрически полета, постоянни магнитни полета и променливи във времето електрически, магнитни и електромагнитни полета с честоти до 300 GHz.

Електромагнитни лъчения се генерират от електропреносната присъединителна мрежа, телекомуникационните и далекосъобщителни съоръженията.

Електрозахранването на обекта на ИП ще бъде изпълнено чрез:

Площадкова електрозахранваща инсталация, която ще включва:

- съществуващ трафопост;
- главно и спомагателни разпределителни табла;
- електропроводна мрежа;

Площадкови осветителни инсталации, които ще включват:

- парково осветление монтирано на метални стълбове с височина 4 м;
- улично осветление в зона паркинг – на железобетонни стълбове с височина 10,5 м. и забити в земята на 1,5 м.;
- осветление на зона барбекю на стълбове с височина 3 м.

Ще бъде изградена и телекомуникационна инфраструктура, която ще включва:

- главен телекомуникационен шкаф, разположен в сградата на рецепцията;
- структурна кабелна мрежа;
- слаботочови разклонителни кутии при консуматорите – ресторант и всяка от къщите.

Електрозахранването на обекта ще бъде осъществено от предвидения за комплекса трафопост. Изграждането и отстоянието на трафопоста и електропроводната мрежа до застроените площи се очаква да бъде изпълнено, съгласно изискванията на нормативната уредба, което предполага липсата на риск, или минимален такъв от електромагнитни лъчения за населението и компонентите на околната среда.

9.7. Йонизиращи лъчения и радиация.

Йонизиращите лъчения представляват пренос на енергия под формата на частици или електромагнитни вълни с дължина на вълната, по-малка или равна на 100 nm.

Източниците на йонизиращи лъчения са:

- естествени - от земен и космически произход.
- изкуствени, създадени от човека (гама-дефектоскопия, медицинска диагностика, лъчетерапия, ядрена енергетика, радиовъглеродно датироване и др.).

Радиация

От информация на Регионален доклад за състоянието на околната среда за 2017 г., наблюденията на радиационните параметри в основните компоненти на околната среда на територията на РИОСВ - Враца се извършват от „Лаборатория за радиационни измервания“ при Регионална лаборатория- Враца.

Направените измервания през 2017г. в постоянните пунктове за пробовземане на територията на Врачанска област показват, че мощността на еквивалентната доза е в границите на характерните естествени стойности за съответните пунктове и конкретните метеорологични условия- от 0,10 $\mu\text{Sv/h}$ до 0,22 $\mu\text{Sv/h}$.

Резултатите от радиологичния мониторинг на околната среда през 2017г. показват, че радиационният гама фон в област Враца е в границите на характерните за страната фонове стойности. Не са наблюдавани повишавания на специфичните активности на естествени и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух в пунктовете на наблюдение в обхвата на РИОСВ - Враца. Стойностите не се различават от измерените през предходните години.

9.8. Светлинни и топлинни лъчения.

Характерът на ИП не предполага излъчване на значителни светлинни и топлинни лъчения. Очакват се минимални по количество и площ такива, в резултат на строително-монтажните работи (СМР) и битовото обслужване. Осветените строителни площадки по време на строителството ще са източник на светлинни лъчения.

По време на експлоатацията на ИП, светлинни лъчения ще се образуват единствено при осветяване на и около сградите и инфраструктурата към тях, като се очаква количеството им да отговаря на потребностите на обекти с подобен характер и площ.

Топлинни лъчения ще се образуват при използването на механизирания техника при СМР, при движението на моторни превозни средства (МПС) и непосредствено около осветителните тела. Всички те ще са ограничени в районите със СМР, както и подстъпите към тях. Поради очаквания малък обем работа с механизирания техника се предполага количеството на топлинните лъчения да се повиши минимално, само за периода на строителните работи, а предвид локализацията се предполага незначителното им влияние само върху съвсем близките, прилежащи терени на тези мероприятия.

Топлинните лъчения по време на експлоатацията на ИП ще са в резултат на използването на МПС в предвидените за тях места и ще са ограничени около осветителните тела, през тъмната част на денонощието.

Количеството им не се очаква да бъде високо, поради локализацията им в и около посочените обекти и при изброените дейности, а влиянието им ще се ограничава само върху съвсем близките, прилежащи терени на тези мероприятия.

9.9. Количества и видове на отпадъците, получени по време на етапа на строителство и на етапа на експлоатация.

По време на фазата на строителството основният вид отпадъци, които ще се образуват са строителните, опаковки, както и изкопани земни маси. Събирането, съхранението, транспортирането и третирането на отпадъците трябва да се извършва в съответствие с изискванията на Закона за опазване на околната среда и Закона за управление на отпадъците.

Основните дейности, от които ще се генерират отпадъци по време на строителството на обекта са:

Таблица 3. Генерирани отпадъци по време на строителството

Код	Наименование	Дейности, от които ще се формират отпадъците	Прогнозни количества, тон/годишно
15 01 01	хартиени опаковки	От доставно-складова дейност; при разопаковане на суровини и материали	1
15 01 02	пластмасови опаковки	От доставно-складова дейност; при разопаковане на суровини и материали	1
15 01 03	опаковки от дървесни материали	От доставно-складова дейност; при разопаковане на суровини и материали	2
15 02 03	абсорбенти, филтърни материали, кърпи за изтриване и предпазни облекла, различни от упоменатите в 15 02 02	При бракуване на работно облекло	1
17 01 01	бетон	При премахването на наличните бунгала	5
17 02 02	Стъкло	При премахването на прозорци, при демонтирането на	1

ДОВОС за ИП: „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен”

		съществуващи бунгала	
17 02 03	Пластмаса	При разкрой на място на PVC тръби	0,2
17 03 02	Асфалт	При премахването на асфалтови настилки	5
17 04 01	Мед, бронз, месинг	При разкрой на проводници, шини и др.	0,7
17 04 05	Желязо и стомана	При изпълнение на армировката на фундаментите	0,1
17 05 04	почва и камъни, различни от упоменатите в 17 05 03	От СМР, при полагане на основи и инфраструктура	50
20 03 01	битови отпадъци	От административно-битовата дейност на площадката	5

Основните направления и дейности, при които ще се генерират отпадъци по време на експлоатация на обекта са:

Таблица 4. Генерирани отпадъци по време на експлоатацията

Код	Наименование	Дейности, от които ще се формират отпадъците	Количество
15 01 01	хартиени и картонени опаковки	от опаковки, образувани при доставно-складови дейности на територията на площадката	5
15 01 02	пластмасови опаковки	от опаковки, образувани при доставно-складови дейности на територията на площадката	3.5
15 01 10*	опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества	при изпразването на опаковки от почистващи препарати, класифицирани като опасни	0,01
16 06 01*	оловни акумулаторни батерии	при подмяна на UPS	0,2

20 01 01	хартия и картон	от адм.-битова дейност	1
20 01 08	биоразградими отпадъци от кухни и заведения за обществено хранене	биоразградими отпадъци от кухни и заведения	10
20 01 21*	флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак	при подмяна на осветителни тела на обекта	0,001
20 01 36	излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в кодове 20 01 21, 20 01 23 и 20 01 35	осветителни тела и електрическо и електронно оборудване при подмяна	0.1
20 03 01	смесени битови отпадъци	От дейността на посетителите на обекта и служителите	500

Строителните отпадъци, образувани по време на строителството, трябва ще се събират разделно и ще се предават за последващо транспортиране и третиране на оператори, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО.

По време на строителството въздействието на фактор Отпадъци ще бъде ограничено във времето, по време на строително-монтажните работи. За обекта трябва ще бъде изработен План за управление на строителните отпадъци и управлението им да е съобразено със заложените цели за оползотворяване на отделните групи строителни отпадъци, каквито са изискванията на законодателството. Не се очаква значително въздействие на строителните отпадъци върху околната среда.

По време на експлоатация на обекта, не се очаква неблагоприятно въздействие върху околната среда, освен в случаите на невъзможност за извозване на отпадъци извън границите на площадката и при разпиляването им. В тази връзка, дейностите по управление на отпадъците ще се извършват в съответствие с нормативната уредба.

Образуваните отпадъци трябва ще се съхраняват на мястото на образуване и да се предават за транспортиране и последващо третиране на лица, притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ за извършване на такава дейност по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците (Обн., ДВ, бр. 53/2012 г.; изм., бр. 66/2013 г.) (ЗУО), въз основа на писмен договор.

Отпадъците ще се транспортират своевременно извън територията на обекта в съответствие с Плана за управление на ПП “Врачански Балкан”.

II. Алтернативи за осъществяване на ИП.

1. Алтернативи по отношение на дейностите.

По отношение на дейностите Възложителят е избрал решение за реализация на ваканционния комплекс, при което да се засяга в минимална степен съществуващата естествена природна среда. Предвижда се изграждането на малък брой сгради с подходящо разположение – между дърветата или на незалесени части от имота.

Подобен тип дейност в миналото вече е била развивана на същото място (експлоатирана е почивна база), поради което не е разглеждана алтернатива на друг тип дейност на съответния терен.

2. Алтернативи по отношение на технологията.

По отношение на разгледаните от Възложителя *алтернативи за технология на изграждане на комплекса и начин на неговото функциониране*, е извършено сравнително проучване, като е избрана най-щадящата технология по отношение на въздействието върху околната среда при реализацията на дейността. Ще се извършват максимално ограничени строителни дейности, изпълнени предимно на ръка и монтажни дейности, изпълнени без използване на тежка техника. Възложителят е отхвърлил възможността за тежко конвенционално строителство. Взел е решение да не реализира старо инвестиционно намерение в същия имот, за което има издадено положително становище за реализация от МОСВ.

Алтернатива относно технологията на пречистване на отпадъчните води

Алтернатива относно технологията на пречистване на отпадъчните води не е разглеждана.

Избраната технология и съоръжения са предназначени за пречистване на битови отпадъчни води от къщи, вили, хотели, къмпинги, населени места, предприятия и други обекти с капацитет от 3 до 630 еквивалентни жители (ЕЖ). При спазване на инсталационните и експлоатационните изисквания, посочени в съпроводната документация към пречиствателната станция се постигат на изход стойности на нормираните показатели, които позволяват използване на пречистените води за напояване на зелените площи и/или заустване в градска канализация.

3. Алтернативи по отношение на местоположението.

Местоположението за реализация на ИП е избрано по критерии за най-подходящи условия за провеждане на дейностите, предмет на инвестиционното намерение. Имотът, върху който ще се реализира ИП, е собственост на инвеститора. Имотът е разположен в климатично и релефно позитивна среда за изграждане и експлоатация на ваканционния комплекс, при максимално запазване на естествения облик на заобикалящата среда.

В района има изградена пътна и техническа инфраструктура и свързването на комплекса към тях е лесно осъществимо.

В северната част на имота се намира неизползваема към момента хотелска сграда и стари бунгала в разрушен или полуразрушен вид, които са били част от почивна база, т.е. подобен тип дейност вече е била развивана на същото място.

Поради така посочените благоприятни условия, не са търсени и разглеждани от Възложителя алтернативи за друго местоположение.

4. Алтернативи по отношение на размера и мащаба.

От наличните алтернативи за размер и мащаби на предмета на ИП е избрано проектно решение, което цели минимално изменение на съществуващия терен и запазване на съществуващата дървесна растителност. С цел максимално запазване на съществуващия терен не е реализирано и инвестиционно решение в същата територия, предвиждащо реконструкция на почивен дом „Леденика” и изграждане на планински вилни къщи, със застроена площ на сградите 7 200 кв.м.

Сградите в настоящето ИП ще бъдат с малки размери, неголям брой, което ще позволи разполагането им между съществуващите дървета, а по-големите сгради ще се намират в зоните на имота, които не са залесени. Предвижда се застрояването да обхване 562,5 кв.м. (0,67%) от имота.

Възложителят е отхвърлил възможността за изграждането на по-голям брой сгради и засягането на по-голяма площ от територията.

Временните дейности по време на строителството ще се осъществяват в границите на ИП.

5. Причини за избрания вариант.

Предполага се, че реализацията на ИП, на избраното местоположение, непосредствено до гр. Враца и благоприятните му природни дадености ще допринесат за повишаване туристическата атрактивност на местността, което е в съответствие и с една от целите за

развитие на туризма в ПП „Врачански балкан”. Ще се открият нови възможности за почивка, спорт и развлечения.

Разрушаването и премахването на старите разрушени бунгала и бетонови фундаменти в границите на имота ще доведе до възстановяване на използваната до момента площ, върху която ще има възможност да се развие естествената растителност. Тези остатъци от минала човешка дейност са един от проблемите на ПП „Врачански Балкан”.

Изграждането на ваканционния комплекс ще създаде нови работни места и ще възстанови в подобрен вид изоставената туристическа база, при съобразяване със забраните и препоръките съгласно режимите на зона „Сгради и съоръжения” в ПП „Врачански балкан”.

„Нулевата алтернатива” на настоящото инвестиционно предложение не се характеризира с преобладаващи предимства, поради което нейното прилагане не е удачно.

III. Текущо състояние на околната среда.

1. Базов сценарий

Теренът, предмет на инвестиционното предложение, представлява югоизточно разположен склон, със слаб до умерен наклон, при надморска височина 1050 - 1100 м.

Имотът, в който ще се реализира ИП, е с начин на трайно ползване за „за др. жилищни територии” и е с площ 83,749 дка. Той е част от ПП „Врачански Балкан”, в Зона сгради и съоръжения. Върху част от терена е разположен изоставеният почивен дом „Леденика”. Той се състои от масивна хотелска триетажна сграда, полусъборена, неизползваема, разположена в северната част и 12 броя бунгала, също полуразрушени, като на част от тях са останали само бетонните фундаменти, разположени в по-ниската част от имота.

Налични са и новоизградени, незаконни бунгала, от частни лица, които не притежават документи за собственост (целият имот е собственост на Възложителя).

По границите на имота е налична мрежеста ограда, изградена с цел ограничаване възможността за навлизане на случайни посетители и незаконното пребиваване в имота, както и за изграждане на нови незаконни трайни постройки.

На запад и около бунгалата са разположени открити терени, заети от планински сенокосни ливади. За тях са характерни видовете - Храсталачно великденче, Луковичен зъбник, Миризлив кукуряк, Трицветна теменуга, Обикновена иглика, Съмнителен рожец, Обикновена паричка, Обикновен глог.

На север, североизток и изток са разположени неутрофилни букови гори – с най-значими представители - обикновен бук, клен, жешля и круша.

Като цяло, на територията се наблюдават характерните представители на флората и фауната за Природния парк.

Не се наблюдава и значително разнообразие на животински видове – липсват разнообразна хранителна база, укрития, има засилено човешко присъствие и др.

ИП ще се осъществи на съществуващи ливади и в букова гора. Част от ливадите вече е заета от подобни на предвидените за строеж структури за отдих и туризъм – бунгала. В останалата част от разглежданата територия ще се изградят нови такива, както и сгради и съоръжения, които да ги обслужват.

Води

Най-близко разположената река до терена на ИП е десен приток на р. Черна, отстоящ на около 0.5 км в юго-западна посока от границите на имота. По-големите реки, Черна и Въртешница (Лева) отстоят на 1.5 и 2 км., съответно в западна и югоизточна посоки.

Атмосферен въздух

Регионът, в който ще се осъществи ИП, е планински, без съществени източници на замърсяване и се характеризира с чист атмосферен въздух.

Наличните новоизградени, незаконни бунгала, от самонастанили се частни лица, са емитери на замърсители на въздуха, основно от отоплителни и готварски устройства на твърдо гориво.

Замърсяването, в моментното състояние, е от горивни газове и прах от битова дейност.

В границите на природния парк липсва системен мониторинг на показателите за качество на атмосферния въздух, но може да се каже, че на територията, на която ще се реализира инвестиционното предложение, качеството на атмосферния въздух е добро.

Отпадъци

В границите на имота са разположени изоставени бунгала и незаконни обитаеми постройки, които са източник на отпадъци.

Химични вещества и смеси

В границите на имота и в близост до него не се експлоатират дейности и обекти, които биха били източник на замърсяване на околната среда с химични вещества и смеси. Потенциална опасност представляват самонастанилите се частни лица, в незаконни постройки, поради нерегламентираните дейности, които биха могли да извършват (като употреба, съхраняване и замърсяване с ХВС).

Човешко присъствие

В района около новоизградените, незаконни бунгала, се наблюдават характерни белези от човешко присъствие. Някои от териториите на ИП са били периодично посещавани от хора, а нерегламентираното пребиваване е предпоставка за въздействие с негативни последствия. След възстановяването и доизграждането на оградата по границите на имота, това въздействие е значително ограничено.

Площадката предвидена за реализиране на ИП, понастоящем, се характеризира с добро състояние на компонентите на околната среда. Антропогенните дейностите съответстват на моментното предназначение

на територията, като зона сгради и съоръжения, с подзона Урбанизиран център за отдих и туризъм „Врачански Балкан” – м. „Църквище”.

Основните рискове за околната среда, при базовия сценарий, са свързани с рушащата се инфраструктура и дейностите на самонастанилите се частни лица.

2. Вероятна еволюция в състоянието, ако инвестиционното предложение не бъде реализирано.

Ако ИП не се реализира, най-вероятно е да продължи запустяването на терена и разрушаването на сградата и бунгалата. Трябва да се има предвид, че един от основните проблеми на Парка са такива полуразрушени сгради, които освен, че представляват неприятна гледка, са предпоставка за проблеми с безопасността в парка. Като цяло имотът ще продължи да има занемарен вид, допълнително подсилен от неорганизираното изхвърляне на строителни и битови отпадъци.

Може да се очаква задълбочаване на негативните последици върху околната среда вследствие на нерегламентираното пребиваване на частни лица в незаконните постройки, като например: незаконна сеч, отпъкване, смущаване на фауна, замърсяване от всякакъв характер, риск от предизвикване на пожари, неправомерно използване на природни ресурси и др.

При нереализиране на ИП се очаква запазване на ливадите в краткосрочен период, с евентуално облесяване във времето. Не се очаква промяна в сукцесионното развитие на буковата гора.

Очаква се да се увеличи интензивността на ерозията на почвите (ветрова и водна). Стичащата се свободно вода при обилни валежи ще доведе до интензивна площна и браздова водна ерозия, която най-силно се проявява в земи, разположени на еднообразни склонове.

Няма да има повишение на количествения натиск върху подземното водно тяло, от което ще се осигурява питейно-битовото снабдяване на обекта. Няма да има промяна на качеството и количеството на формираните отпадъчни води в региона.

Атмосферен въздух

Източниците на вредни емисии в атмосферния въздух, от незаконните постройки и дейности на територията обект на ИП, са малко на брой, временни и несъществени по въздействие, но при нереализиране на инвестиционното предложение негативните ефекти ще се задълбочават.

Рушащите се сгради и оголени терени също са предпоставка за бъдещо замърсяване на околната среда и в частност на въздуха.

Отпадъци

При условия на неконтролирано, незаконно пребиваване на територията опасността от увеличаване на замърсяването с отпадъци (осовно битови, но е възможно и строителни и опасни) е реална. Рушащите се сгради сами по себе си представляват източник на строителни отпадъци, които вече въздействат негативно на компоненти – въздух, води, почви и биоразнообразие. Реализацията на инвестиционното намерение ще доведе до елиминиране на възможността за нерегламентирани замърсявания с отпадъци.

Химични вещества и смеси

Реализацията на инвестиционното предложение не е свързана с дейности по съхранение и използване на химични вещества и смеси, които биха довели до замърсяване на води, почви и земни недра. В случай, че не бъде реализирано, това няма да се отрази върху базовото състояние на района по отношение замърсяването с подобни субстанции.

Човешко присъствие

Бъдещото развитие на територията, без реализиране на настоящото ИП, ще е свързано с увеличаване на нерегламентираното човешко присъствие и съответните негативни тенденции, които се забелязват понастоящем ще се задълбочават.

IV. Описание на елементите по чл.95, ал.4 на ЗООС, които е вероятно да бъдат засегнати значително от инвестиционното предложение.

1. Население.

Община Враца е разположена в Северозападна България. Обхваща части от Дунавската равнина и Предбалкана (Врачанска планина - попада в територията на Природен парк „Врачански Балкан”).

Град Враца се е обособил като естествен административен, търговски, културен и промишлен център не само на общината, но и в Северозападна България. Враца е един от най-живописните градове в България.

Населението на община Враца към 31.12.2012 г. наброява 71 708 души (по данни от НСИ). Общината включва 23 населени места - 1 град и 22 села., както следва: гр. Враца; с. Веслец, с. Върбица, с. Згориград, с. Косталево, с. Лютаджик, с. Нефела, с. Паволче, с. Челопек, с. Бели Извор, с. Власатица, с. Мраморен, с. Чирен, с. Баница, с. Мало Пещене, с. Оходен, с. Вировско, с. Голямо Пещене, с. Горно Пещене, с. Лиляче, с. Тишевица, с. Три кладенци, с. Девене. Общинският център град Враца наброява 58 856 жители (към 31.12.2012г.). Общо делът на градско население на територията на община Враца представлява 82% от общия брой. Делът на населението, което живее в селата, съответно е 18%.

По данни от *Общински план за развитие на община Враца 2014 – 2020г.* през последните години се наблюдава постепенно намаление на населението на общината. В демографско отношение тенденциите в общината са сходни с тези на цялата страна, но стойността на факторът естествен прираст е отрицателна и над средната, а миграцията е засилена – поради близостта на административния център до столицата София. Възрастовата структура продължава да се влошава. Причините са свързани с търсене на работа в други населени места – в Столична община или в други държави. От голямо значение е и много ниската раждаемост, както и естествената загуба на население – чрез висока смъртност. Намалението на населението е един от основните лимитиращи фактори за бъдещото развитие на общината, които негативно ще се отразят най-вече върху работната сила и възпроизводствения потенциал на територията.

Съществено влияние върху развитието на демографските процеси в общината оказват полова, възрастова, етническа и образователни структури, раждаемостта и смъртността, безработица, както и миграционните процеси на населението. Те влияят на формирането на човешките ресурси в общината, както в количествено, така и в качествено отношение.

Полова структура

На територията на община Враца се наблюдава тенденцията, характерна за цялата страна – броят на жените има превес над броя на мъжете. Изключение прави населението, което живее в селата. Факторите, оказващи влияние върху половата структура на една община са смъртност, раждаемост, продължителност на живота и миграционна подвижност на населението.

Възпроизводствен процес

Възпроизводството на населението на дадена територия се характеризира с раждаемостта и смъртността. До голяма степен раждаемостта зависи от броя на сключените бракове и броя на разводите.

Отрицателният **механичен прираст** през последните години, в т.ч. изселванията на млади хора от общината води до влошаване на

демографските структури, а чрез тях и до проблеми в естественото възпроизводство на населението.

Тенденциите в динамиката на основните демографски процеси – раждаемост и смъртност по данни от НСИ за периода 2007 – 2012 г. показват, че броят на ражданията и умираанията варират, но естественият прираст в общината е отрицателен.

Табл. Естествено движение на населението на община Враца 2007 – 2012 г.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Раждания	682	697	728	581	590	552
Умираания	1130	1051	1046	1083	1047	1134
Естествен прираст	- 448	-354	-318	-502	-457	-582

Възrastова структура

Възrastовата структура на населението на община Враца представлява съотношението между отделните възрастни групи от населението. Влияние върху възрастната структура на населението на общината оказват промените в раждаемостта и смъртността, продължителността на живота и жизненият стандарт на населението.

Възrastовата структура на населението е определяща, както за количеството и качеството на човешките ресурси в общината, също така за демографския ѝ потенциал, и не на последно място – за натовареността на социалната система на общината. Тя е с определящо значение и за естественото възпроизводство на населението. В селата като цяло се наблюдава натрупване на население във високите възрастни групи, което от една страна ограничава възможностите за естествено възпроизводство на населението, а от друга – ограничава трудовият им контингент.

Етническа структура

Сред основните и най-важни характеристики на населението е етническият му състав. Той оказва влияние върху възпроизводството на населението, както и върху общественото поведение и трудовата активност на лицата. През последните години не се наблюдава съществено изменение на етническата структура на населението в общината, поради факта, че демографските тенденции, характерни за общината, се отразяват върху броя на всички етнически групи.

Таблица 5. Население по етническа структура, 01.02.2011 г., НСИ

	Общо	В т.ч. отговорили	Етническа група				
			Българска	Турска	Ромска	Друга	Не се самоопределят
Община	73894	67075	64334	61	2215	207	258

Враца							
-------	--	--	--	--	--	--	--

От данните в таблицата е видно, че населението от българска етническа група представлява 96% от населението на общината (които са посочили своята етническа принадлежност). На второ място се подрежда ромска етническа група с 3,3% от населението.

Образователната структура

Наред с възрастовата структура на населението, образователната степен и професионалната квалификация са показателите, които определят потенциала за бъдещо икономическо и социално развитие на един регион. Еднакво определящи за качеството на човешките ресурси са нивото на общата образованост и степента на професионална подготовка и компетенции.

По отношение на образователната структура на населението и данни от *Общински план за развитие на община Враца 2014 – 2020г.*, се определя, че броя на хората с висше образование в общината е над средните показатели за страната и областта. Относителният дял на хората със средно образование също е повисок от показателите за страната и областта. Делът на хората със завършено основно, начално или незавършено образование е 28,68% от населението на община Враца).

Безработица

По данни от *„Общински план за развитие на община Враца за периода 2014-2020 г.“* равнището на безработица за община Враца към 05.2014 година е 12,38 %, при средна за страната (към същата дата) 11,19 % и за областта 22,52 %.

Миграция

Наблюдава се концентрация на населението в град Враца и засилена миграция към град София.

Бъдещия комплекс за отдих и почивка ще бъде разположен в местност „Църквище”, землището на село Згориград, община Враца на територията на ПП „Врачански Балкан” в зона определена за отдих и почивка.

Село Згориград е разположено на около 4 км югозападно от гр. Враца, а най-близките села – Лютаджик и Очиндол отстоят съответно на 8 км и на 10 км.

При реализиране на инвестиционното предложение може да се очаква дългосрочно положително въздействие по отношение на откриване

на нови работни места, за които представители на населението от околните селища ще бъдат с предимство.

2. Човешко здраве.

От основна важност за човешкото здраве е чистата околна среда.

Въздействията върху човешкото здраве са свързани със замърсяването на атмосферния въздух, лошото качество на водата и недостатъчното хигиенизиране, неконтролираното използване на опасни химикали. Шумът, създаван в околната среда е нарастващ проблем в екологичен и здравен аспект.

Южните части на община Враца, където ще се реализира изграждането на ваканционния комплекс се отличават с добре изразен планински и полупланински характер, който се явява подходящ район за изграждане на обекти с рекреационна дейност и развитие на туризма.

Анализът на възможните източници на замърсяване, факторите, които влияят на околната среда и състоянието на компонентите на околната среда във връзка с реализирането на инвестиционното предложение показва, че не може да се очаква отрицателно въздействие от планираните дейности върху човешкото здраве.

Въздействието по време на експлоатацията на комплекса за обслужващия персонал и населението в близкото населено село Згориград се очаква да бъде дългосрочно с положително влияние по отношение на откриване на нови работни места, и предлагане на туристически услуги, което е предпоставка за подобряване на качеството на живот и на здравния им статус.

Със създаването на възможност за отдих, почивка и възстановяване, въздействието от реализиране на инвестиционното предложение може да бъде оценено като положително върху посетителите на обекта.

3. Биологично разнообразие.

Територията, обект на ИП, се намира на около 1000 м. н. в. и това основно определя характерното за нея биологично разнообразие. Проведени бяха теренни наблюдения с цел установяване на биоразнообразието и условията в района на ИП.

3.1. Микота

В резултат на засилените проучвания в последните години регистрираното видово разнообразие на микро – и макромицетите във Врачанска планина се е увеличило, което и повишава значението на района за тази организмова група.

3.1.1. Микромицети

Само на територията на ПП „Врачански Балкан” са регистрирани 62 вида микромицети. От тях, въпреки, че засега липсва Червен списък на микромицетите в България, но поради ограниченото им известно разпространение в страната, може да се определят, като редки 8 вида: *Cucurbitaria naucosa* (Fr. : Fr.) Fuckel, *Gnomonia cerastis* (Riess) Ces. & De Not., *Gnomonia geranii* Hollós, *Gnomonia rostellata* (Fr. : Fr.) Wehm., *Leptosphaeria acuta* (Moug. & Nestl.) P. Karst., *Puccinia helvetica* J. Schröt., *Plagiostoma bavaricum* (Rehm) M. E. Barr и *Plagiostoma inclinatum* (Desm.) M. E. Barr.

За „условно – ендемичен” може да се приеме един вид микромицет - *Gnomonia geranii-macrorhizi* Fakirova, описан до момента само от България и развиващ се върху обикновения здравец (*Geranium macrorrhizum* L.).

Територията, касаеща ИП, не беше проучена за микромицети. Поради малката площ, която ще се засегне (~ 8,0 ха обща площ на имота и 0,06 ха ново строителство) и типа на дейността при експлоатация, се предполага, че реализацията на ИП ще въздейства незначително върху представителите на тази организмова група.

3.1.2. Макромицети

От територията на ПП „Врачански Балкан” засега са регистрирани 122 вида макромицети, 6 от които и една форма са с консервационно значим статус, съгласно Червения списък на гъбите в България (*Gyosheva et al.* 2006):

Уязвим (VU) - *Russula violeipes* Quéf. f. *citrina* Quéf.;

Застрашени (EN) – *Amanita strobiliformis* (Paulet) Bertillon; *Russula solaris* Ferd. & Winge; *Cantharellus friesii* Welw. & Curr. и *Rozites caperatus* (Pers. : Fr.) P. Karst.;

Почти застрашени (NT) - *Hericium coralloides* (Bull. : Fr.) Pers. и *Phyllotopsis nidulans* (Pers. : Fr.).

На територията на Парка са регистрирани 32 вида ядливи гъби, от които 22 таксона са с добри ядливи качества:

Armillaria mellea (Vahl. : Fr.) Kummer

Bovista plumbea Pers.

Calvatia utriformis (Bull. : Pers.) Jaap

Cantharellus cibarius Fr.

C. cibarius var. *amethysteus* Quéf.

Clavulina cinerea (Bull. : Fr.) Schroet.
Clitopilus prunulus (Scop. : Fr.) Kummer
Craterellus cornucopioides (L.) Pers.
Hydnum repandum L.
Laccaria laccata (Scop. : Fr.) Berk. & Br.
Lactarius deterrimus Groger
L. volemus (Fr.) Fr.
Leccinum carpini (R. Schulz) Moser
Lepista nebularis (Batsch : Fr.) Harmaja
Lycoperdon perlatum Pers. : Pers.
L. pyriforme Schaeff. : Pers.
Macrolepiota konradii (Huijsman ex Orton) Moser
M. mastoidea (Fr. : Fr.) Singer
M. procera (Scop. : Fr.) Singer
M. rhacodes (Vitt.) Singer
Polyporus squamosus (Huds. : Fr.) Fr.
Russula virescens (Schaeff.) Fr.

Три вида макромицети имат доказана потенциална медицинска стойност: *Fomes fomentarius* (L. : Fr.) J. J. Kickx, *Macrolepiota procera* (Scop. : Fr.) Singer и *Trametes versicolor* (L. : Fr.) Lloyd.

Територията, касаеща ИП не беше проучена за микромицети. Поради малката площ, която ще се засегне (~ 8,0 ха обща площ на имота и ~ 0,06 ха ново строителство) и типа на дейността при експлоатация, се предполага, че реализацията на ИП ще въздейства незначително върху макромицетите.

3.2. Растителен свят

Флора и растителни съобщества

Според геоботаническото райониране по Бондев (1997г.), районът попада в Иларийска провинция на Европейска широколистна горска област.

На територията на имота, касаещ ИП, са определени три вида хабитати с характерните за тях флорни елементи:

1. Неутрофилни букови гори. С най-голяма площ и дървесни видове: *обикновен бук* (*Fagus sylvatica*), *клен* (*Acer campestre*), *жешиля* (*Acer heldreichii*) и *круша* (*Pyrus sp.*). От храстите и тревистите видове са установени: *обикновено бясно дърво* (*Daphne mezereum*), *ароматно еньовче* (*лазаркиня*) (*Galium odoratum*), *матруня* (*Aremonia agrimonoides*) и

жълта мъртва коприва (*Galeobdolon luteum*).

2. Планински сенокосни ливади. Открити терени в западната част на имота, представени от видовете *хрсталачно великденче* (*Veronica chamaedris*), *луковичен зъбник* (*Dentaria bulbifera*), *миризлив кукуряк* (*Helleborus odorus*), *трицветна теменуга* (*Viola tricolor*), *обикновена иглика* (*Primula veris*), *съмнителен рожец* (*Cerastium dubium*), *черна чемерика* (*Veratrum nigrum*), *кипарисова млечка* (*Euphorbia cyparissias*), *обикновена паричка* (*Bellis perennis*), *обикновен глог* (*Crataegus monogyna*).

3. Изкуствени култури. Ограничени по площ в северната част на имота около по-големите стари сгради. Представени са от *трепетлика* (*Populus tremula*), *бяла бреза* (*Betula pendula*) и *обикновен смърч* (*Picea abies*).

Всички растителни съобщества се намират в устойчиво състояние.

Поради малката площ, която ще се засегне (~ 8 ха обща площ на имота и 0,6 ха ново строителство) и типа на дейността при експлоатация, се предполага, че реализацията на ИП ще въздейства незначително върху флората и ратителността в района.

Тревните съобщества могат да се отнесат към местообитание 6210 „Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи)”, което е включено в Приложение 1 на ЗБР и е разгледано подробно в ДОСВ.

Букова гора, в по-високата част на имота

Миризлив кукуряк (Helleborus odorus)

Матруня (Armonia agrimonoides)

Жълта мъртва коприва (Galeobdolon luteum)

Ароматно еньовче (лазаркиня) (Galium odoratum)

3.3. Животински свят

Биогеографски, територията, касаеща ИП, попада в Старопланинския подрайон на Планинския район (по Груев, 1988). Най-добре е проучена фауната в ПП „Врачански Балкан”, както и в двете защитени зони от мрежата на Натура 2000 - BG0000166 „Врачански Балкан” и BG0002053 „Врачански Балкан”, които до голяма степен се припокриват и обхващат по-голямата част от Врачанска планина. Видовете, предмет на опазване на ЗЗ и касаещи територията на ИП са разгледани подробно в ДОСВ към настоящия ДОВОС.

3.3.1. Безгръбначни

Общо за ПП „Врачански Балкан” са установени 1 231 вида безгръбначни животни, като общата степен на проученост може да се определи, като „слаба”, предвид богатството на групите, благоприятните условия, разнообразните биотопи и липсата на целенасочени проучвания. Добре е изследвана пещерната фауна.

В зоогеографско отношение преобладават видовете с палеарктичен и евросибирски тип на разпространение.

В района на парка са установени 58 ендемични вида безгръбначни животни (с голям дял на богатата подземна фауна) – 18 локални, 12 български и 28 балкански ендемита.

По систематичен ред настоящите знания за отделните таксони в района на ПП „Врачански Балкан” са следните:

- **Тип Мекотели (*Mollusca*)**. Общият брой на установените видове е 110 (32.7 % от малакофауната на страната – без морската). С природозащитен статус са 32 таксона: 6 на световно, 18 на европейско и 8 вида на национално ниво. Установените ендемити са 19 – 4 локални (*Belgrandiella hessei*, *Belgrandiella pussilla*, *Paladilhiopsis bureschi* и *Balea vrazatica*), 4 български (*Vitrea neglecta*, *Milax parvulus*, *Helicigona trizona* и *Bulgarica intricata*) и балкански – 11. Десет таксона са редки, а реликтни са 4 вида. От пещерната фауна 3 вида се приемат за стигобионтни локални ендемита с висока консервационна стойност - *Belgrandiella hessei*, *Belgrandiella pussilla* и *Paladilhiopsis bureschi*. Ендемизмът на мекотелите във Врачански Балкан е висок и в този район на Западен Балкан има локални формообразуващи центрове.

- **Разред Паяци (*Araneae*)** е представен със 113 вида (12% от всичките 985 вида, установени в България). Установените ендемити са 6 вида – 3 български (*Centromerus lakatnikensis*, *Centromerus bulgarianus*, *Antrohyphantes sofianus*) и 3 балкански (*Lepthyphantes centromeroides*,

Palliduphantes istrianus, *Coelotes jurinitschi*). Тридесет вида са редки, а един е включен в списъка на IUCN - *Eresus cinnaberinus*.

Пещерите и карстовите райони имат висока консервативна стойност, характеризират се с голямо биоразнообразие и представляват рефугиуми за оцеляване на безгръбначна фауна.

- **Разред Скорпиони (*Scorpiones*)**. Установен е един вид (от трите установени за България) - “северната форма” на *Euscorpius* cf. *carpathicus* (sensu lato) - Карпатски скорпион.

- **Разред Псевдоскорпиони (*Pseudoscorpiones*)**. Общият брой на установените видове е 10, като от тях един вид е нов за науката от род *Chthonius* от пещерата Тошина дупка при с. Главаци и **четири вида локални ендемита** (*Balkanoroncus hadzii*, *Neobisium beroni*, *Roncus mahneri*, и *Chthonius* sp.).

- **Надклас Многоножки (*Myriapoda*)**. На територията на ПП „Врачански балкан“ са регистрирани 36 вида многоножки (16.5% от всичките 222 вида, установени в България): диплоподи - 15 вида и хилоподи - 21 вида. Локалните ендемити са два вида пещерни обитатели - *Typhloiulus longipes* и *Bulgarosoma bureschi*, българските ендемити са **4 вида** - *Typhloiulus bureschi*, *Balkanopetalum armatum*, *Balkanophoenix borisi* и *Lithobius lakatnicensis*, а балканските **3 вида** - *Lithobius illyricus*, *Lithobius lakatnicensis* и *Pachyiulus cattarensis*. Установените редки видове от този надклас са 9.

Трите места с най-голяма консервационна стойност за многоножките в района на Парка са пещерата Беляр, Лакатнишкия и Черепишкия пещерен район.

- **Разред Богомолки (*Mantodea*)**. На територията на ПП „Врачански балкан“ е наблюдаван един вид от четирите известни за страната – европейска богомолка (*Mantis religiosa*).

- **Разред Правокрили (*Orthoptera*)**. Броят на установените видове е 46 (47 таксона). От ендемитите български са **един вид и един подвид** - *Isophya plevnensis* и *Ephippiger ephippiger balkanicus*, а балкански - *Metrioptera domogledi arnoldi*. Редките видове са 15 - *Leptophyes discoidalis*, *Barbitistes serricauda*, *Phaneroptera falcata*, *Isophya plevnensis*, *Isophya modestior*, *Tettigonia cantans*, *Metrioptera domogledi domogledi*, *Pholidoptera littoralis*, *Saga natoliae*, *Tetrix bipunctata* и др. В списъка на IUCN, като уязвим е включен *Metrioptera domogledi domogledi*.

Районът и съобществата с висока консервационна стойност за групата са прохода Вратцата, високите склонове на планината със съобщества на стари букови и смесени гори и неповлияни от човешка дейност планински ливади, както и слабо обраслите с растителност варовикови участъци в планинския пояс.

- Семейство **Бръмбари – бегачи (Carabidae)**. Броят на установените видове е 96 (13.3% от видовете в България - 722). Единадесет таксона (5 вида и 6 подвида) са локални ендемита - *Pterostichus (Rambousekiella) ledenikensis*, *Pheggomisetes globiceps georgievi*, *Pheggomisetes globiceps lakatnicensis*, *Pheggomisetes globiceps mladenovi*, *Pheggomisetes globiceps stoicevi*, *Pheggomisetes radevi radevi* и др. Балканските ендемити са десет таксона (4 вида и 6 подвида) - *Carabus (Megodontus) violaceus azurescens*, *Carabus (Procerus) gigas gigas*, *Carabus (Tomocarabus) convexus dilatatus*, *Molops alpestris kalofericus*, *Molops piceus bulgaricus*, *Molops robustus*, *Myas chalybaeus*, *Pterostichus (Parahaptoderus) vecors*, *Pterostichus brucki*, *Tapinopterus kaufmanni winkleri* и др. Редките видове от това семейство са 39, а застрашени са *Calosoma sycophanta* и *Carabus intricatus*.

Районите и съобществата с висока конзервационна стойност за представителите на сем. Carabidae са: карстовите места около Лакатник (мест. “Лакатнишки скали”), долината на р. Бела речка (при с. Горна Бела речка), поляните около х. “Пършевица” и вр. Околчица, водоемите между х. “Пършевица” и вр. Бегличка могила и мезофилните горски местообитания около местностите “Барките” и “Черните дупки”.

- Разред Пеперуди (Lepidoptera). Броят на установените видове е 214. Най-богатото на видове семейство е *Noctuidae* със 72 вида, следвано от сем. *Geometridae* с 41 вида и 33 вида от сем. *Nymphalidae*. Балкански ендемити са два подвида - *Zerynthia cerisy ferdinandi* и *Euchloe ausonia graeca*. Застрашени видове са - *Lycaena dispar*, *Zerynthia polyxena*, *Parnassius apollo*, *Parnassius mnemosyne*, *Saturnia pyri* и др.

III “Врачански Балкан” е определен като място с високо значение за опазване на популациите от пеперуди в страната!

- Разред **Двукрили (Diptera)**. Броят на установените видове е 412 - 12.6% от известните български диптери. Към **26 вида** от семействата *Limoniidae*, *Mycetophilidae*, *Stratiomyidae*, *Hybotidae*, *Helomyzidae*, *Sphaeroceridae* и *Drosophilidae* са съставен елемент на пещерните съобщества. Локални ендемита са 2 вида - *Monocentrotta matilei* Bechev, 1989 (семейство *Keroplastidae*) и *Ectrepesthoneura ledenikiensis* Bechev, 1988 (и двата от семейство *Mycetophilidae*). Редки са 7 вида.

Безгръбначната пещерна фауна на Врачанска планина е представена и от трите екологични групи подземно живеещи животни: **троглоксени, троглофили и троглобионти**. Броят на установените

видове е 215. Локални ендемита са 17 таксона - *Vandeloniscellus bulgaricus*, *Bulgarosoma bureschi*, *Typhloiulus longipes*, *Centromerus bulgarianus*, *Neobisium beroni*, *Balkanoroncus hadzii*, *Onychiurus sensitivus*, *Plusiocampa rauseri*, *Pheggomisetes radevi*, *Ph. r. ilcevi*, *Ph. r. tranteevi*, *Ph. globiceps mladenovi*, *Duvalius beroni*, *D. papasoffi*, *D. zivkovi*, *Radevia hanusi* и *Vratzaniola pandurskii*. Троглобионтите са 35 вида (16.3%) - най-богати на видове са твърдокрилите насекоми - 12 (52%) (родовете *Beskovia*, *Duvalius*, *Pheggomisetes*, *Radevia*, *Rambousekiella*, *Vratzaniola*); мокриците - 6 (54%) (родовете *Bureschia*, *Protelsonia*, *Sphaeromides*, *Trichoniscus*, *Tricyphoniscus*; *Vandeloniscellus*) многоножките - 4 (36%) (родовете *Bulgarosoma*, *Trachysphaera*, *Typhloiulus*); псевдоскорпиони - 2 (40%) (родовете *Balkanoroncus*, *Neobisium*). Български ендемит е високо специализираният вид *Elaphoidella balkanica*, който е ендемичен за планината (само едно находище от пещерата „Академик“). Един от най-древните реликти в подземните води е *Sphaeromides bureschi*.

Пещерата с най-голямо видово богатство (75 вида безгръбначни и 5 вида прилепи) и същевременно с най-висок брой на видове троглобионти (17 вида) - пещерата Темната дупка край гара Лакатник. Това е уникално високо разнообразие не само в България, а и в източната част на Балканския полуостров, друг район с богата пещерна фауна е района на гара Черепиш, където са установени над 30 вида безгръбначни и прилепи, третият район с богата подземна сухоземна и водна фауна е района около пещерата Леденика на запад до Барките, където са установени над 40 вида пещерни животни.

Богатството на видове и троглобионти е уникално високо и отрежда Врачанска планина на първо място по богатство на пещерната фауна, не само в България, а и в източната част на Балканския полуостров!

По време на настоящето проучване на терена не бяха извършвани проучвания върху безгръбначната фауна. Поради доброто състояние на биотопите в него, предполагаме наличието на характерни за тези местообитания (неутрофилни букови гори и планински сенокосни ливади) и надморска височина видове.

Реализацията на ИП ще въздейства незначително върху представителите на разгледаната организмова група, с оглед на малката площ, която ще се засегне и типа на дейността, предвидена с ИП.

3.3.2. Риби

В изследвания терен не съществуват водоеми. Реализацията на ИП не предполага засягане на ихтиофауната в района.

3.3.3. Земноводни и Влечуги

Зоогеографският статус на земноводните и влечугите показва, че 19 вида (73%) принадлежат към мезофилния тип фауна и само 7 (27%) към термоксерофилния комплекс от видове. Това процентно разпределение е съвсем закономерно предвид широката застъпеност на горските местообитания във Врачанска планина.

На територията на ПП „Врачански балкан“ са установени 11 вида земноводни (61% от видовете в България) и 15 вида влечуги (42% от видовете в България). Видовото богатство е високо предвид географското положение и площта на парка.

От земноводните 11 са защитени по ЗБР и Бернската конвенция, 8 вида са защитени по Директива 92/43/ЕИО. Местообитанията на тритоните *Triturus cristatus/karelinii* и жабата *Bombina variegata* са приоритетни за опазване според Приложение 2 на ЗБР.

От влечугите 9 вида са защитени по ЗБР, 1 вид е от Червената книга (1985), само 1 вид (*Testudo graeca*) покрива критериите за световно застрашен вид по IUCN 2006, 15 вида са от Бернската конвенция, 12 вида са защитени по Директива 92/43/ЕИО и 2 вида са под защитата на Конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора. Местообитанията за двата вида сухоземни костенурки, както и на обикновената блатна костенурка са приоритетни за опазване според Приложение 2 на ЗБР.

Четири района на територията на ПП “Врачански Балкан” са определени като значими места за двата класа:

1. Микроводоеми под връх Бегличка могила - Северозападно от вр. Бегличка могила, на височина около 1300-1350 м. н. в. се намират два микроводоема с естествен или полуестествен произход. Водоемите имат важната роля на “родилни домове” за поне 6 вида земноводни - *Hyla arborea*, *Rana dalmatina*, *R. temporaria*, *Bufo bufo*, *Triturus vulgaris*, *T. cristatus*;

2. Устието на Петренски дол, гара Лакатник - целогодишно течащата река, специфичният микроклимат, разнообразни местообитания (крайречни, водни, храстови и гористи) на сравнително малка площ са природните дадености, които благоприятстват обитания на 10 вида земноводни и 10 вида влечуги. Височинният диапазон с най-високо видово разнообразие е 450-650 м. н. в. Установени са от земноводните -

Salamandra salamandra, Triturus vulgaris, Bufo bufo, Bufo viridis, Rana ridibunda, Rana dalmatina, Bombina variegata, Hyla arborea, а от влечугите - *Anguis fragilis, Podarcis muralis, Lacerta viridis, Ablepharus kitaibelii, Dolichophis caspius, Coronella austriaca, Zamenis longissimus, Natrix tessellata, Natrix natrix, Vipera ammodytes*.

3. Каменната река под Кобилини стени, с. Оплетня - типично карстово местообитание с висока степен на естественост и ниско антропогенно натоварване. Установени са 8 вида земноводни - *Salamandra salamandra, Triturus vulgaris, Bufo bufo, Bufo viridis, Rana ridibunda, Rana dalmatina, Bombina variegata, Hyla arborea* и 11 вида влечуги - *Anguis fragilis, Ablepharus kitaibelii, Podarcis muralis, Lacerta viridis, Darevskia praticola, Zamenis longissimus, Dolichophis caspius, Coronella austriaca, Natrix tessellata, Natrix natrix, Vipera ammodytes*.

4. Около пещерата Тошина дупка, с. Главаци - природните условия в този район са много благоприятни за наличието на богато биологично разнообразие. Съчетанието на водоеми, гори и пасища разположени на ниска надморска височина (250-350 м. н. в.) са предпоставка и за богатата херпетофауна. Установени са 9 вида земноводни - *Salamandra salamandra, Triturus vulgaris, Triturus cristatus, Bufo bufo, Bufo viridis, Rana ridibunda, Rana dalmatina, Bombina variegata, Hyla arborea* и 10 вида влечуги - *Testudo graeca, Testudo hermanni, Emys orbicularis, Anguis fragilis, Podarcis muralis, Lacerta viridis, Zamenis longissimus, Natrix tessellata, Natrix natrix, Vipera ammodytes*.

При посещението на терена не се установиха представители на двата класа, но се очаква наличие на видовете *дъждовник (Salamandra salamandra)*, *горска (Rana dalmatina)* и *планинска жаба (Rana temporaria)*, *зелен гущер (Lacerta viridis)*, *голям стрелец (Coluber jugularis)*, *медянка (Coronella austriaca)*.

Предполага се, че реализацията на ИП ще въздейства незначително върху представителите на тези организмови групи, тъй като ще бъде засегната малка площ (~ 8,0 ха обща площ на имота и 0,06 ха ново строителство) и ще се експлоатира дейност с подобен характер.

3.3.4. Птици

На територията на ИП „Врачански балкан“ са установени 181 вида птици (43% от видовете в България, при 420 вида установени вида по БУНАРКО, 2014). От тях, през размножителния период са наблюдавани 124, по време на миграциите и скитанията – 169 и през зимата – 80 вида.

Два подвида са балкански ендемита - *балканска (ушата) чучулига (Eremophila alpestris balcanica)* и *пъстрогуша (алпийска) завирушка (Prunella collaris subalpina)*.

Съгласно ЗБР са защитени 157 вида - 86% от установените видове. Видове от Червена книга са 38 на брой (в категориите: “застрашен”- 27 вида, “рядък”- 11 вида), което съставлява съответно 38% от общо включените 100 вида в Червена книга на България (1985). В различните международни природозащитни конвенции и директиви: IUCN - 3 вида (1,6%), SPEC - 101 вида (56%), RAMSAR - 2 вида (1%), BERN - 173 вида (95%), CITES - 40 вида (22%), BONN - 80 вида (44%), Директива 92/43/ЕИО - 55 вида (30%), Директива 79/409 - 74 вида (40%) (в скобите е даден процента на тези видове спрямо общо установената орнитофауна в парка).

Паркът е една от най-важните и представителните територии в България по отношение на гнездящите видове от скалния орнитокомплекс. Районът се характеризира с преобладание на холоарктично-палеарктични видове птици (50%), евросибирски (30%) и средиземноморски (20%).

От разредите, които имат най-много видове с висока консервационна значимост, най-представителен е разр. *Соколоподобни (Falconiformes)*. За парка от този разред са установени 26 вида (от които гнездят понастоящем 12 вида), а за територията на резервата 17 вида (от тях 10 вида гнездят към 2006г.). Общо установените видове от този разред в парка са 66% и 43% в резервата от всички установени в страната видове (39 вида) при разр. Соколоподобни.

Районът на парка е една от най-важните и представителните територии за България по отношение на гнездящите видове от скалния орнитокомплекс (петрофилни видове) - 31 вида птици, което е 27% от общия брой на гнездящите видове (общо 113 вида).

При теренния оглед бяха установени следните видове птици: обикновена чинка (*Fringilla coelebs*) – 7 пеещи екз., градинска червеноопашка (*Phoenicurus phoenicurus*) – 1 пеещ екз., голямо черноглаво коприварче (*Sylvia atricapilla*) – 3 пеещи екз., елов певец (*Phylloscopus collybita*) – 3 пеещи екз., червеногръдка (*Erithacus rubecula*) – 2 пеещи екз., голям синигер (*Parus major*) – 5 екз., лъскавоглав синигер (*Poecile palustris*) – 5 екз., горска зидарка (*Sitta europaea*) – 2 екз., полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*) – 2 пеещи екз. и кос (*Turdus merula*) – 4 екз. С изключение на *Phoenicurus phoenicurus*, която беше чута в антропогенизиран ландшафт, всички останали наблюдения бяха в гористата част на обходения имот. Предвид периода и местообитанията, може да се приеме, че се отнася за гнездящи птици.

Два от установените вида са включени с категория „уязвим” в Червената книга на Република България, 2015 - градинска червеноопашка (*Phoenicurus phoenicurus*) и полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*). Последният е предмет на опазване в 33 BG0002053 "Врачански Балкан" и ще бъде разгледан подробно в ДОСВ към настоящия

Доклад.

Размерът на засегнатата площ и експлоатацията на планираната с ИП дейност не предполагат значително въздействие върху орнитофауната в района.

3.3.5. Бозайници

Установените видове от този клас (без разред Прилепи) в ПП „Врачански Балкан“ са 36, в т.ч. 24 вида дребни бозайници и 12 вида едри. Балкански ендемит е подвида на невестулката *Mustela nivalis galinthias*.

В бозайната фауна преобладават европейските и евросибирските елементи. Голяма част от видовете принадлежат към горския (мезофилен) тип фауна, който включва видове с широко разпространение в горите на умерената зона на Палеарктика и/или Холарктика. Бореалните видове са малко на брой (9 вида) поради липсата на характерния за по-високите планини иглолистен пояс. Най-многочислен е комплексът на видовете, които обитават мезофилните широколистни гори (25 вида). Горският, термоксерофилен тип фауна е слабо представен (7 вида).

Според екологичните характеристики, бозайната фауна в района на ПП “Врачански Балкан” е представена от няколко типа:

Горски мезофилен тип фауна, който включва както видове с широко разпространение в горите на умерената зона на Палеарктика и/или Холарктика (*Meles meles*, *Lutra lutra*, *Mustela nivalis*, *Canis lupus*, *Vulpes vulpes*, *Felis silvestris*, *Sus scrofa*, *Cervus elaphus*), така и бореални (тясно свързани с биома на иглолистните гори, смесените гори и съответните интразонални биотопи) и неморални (свързани с мезофилните широколистни гори в Палеарктика) видове.

Бореалният фаунистичен комплекс е представен в района на Врачанска планина от 7 вида бозайници: *Neomys fodiens*, *Sorex araneus*, *Sorex minutus*, *Clethrionomys glareolus*, *Avicola terrestris*, *Microtus arvalis*, *Lepus capensis*. Неморалния фаунистичен комплекс е преобладаващ. Към него се отнасят *Erinaceus concolor*, *Talpa europaea*, *Neomys anomalus*, *Crocidura leucodon*, *Sciurus vulgaris*, *Glis glis*, *Dryomys nitedula*, *Muscardinus avellanarius*, *Sylvaemus sylvaticus*, *Sylvaemus flavicollis*, *Apodemus agrarius*, *Microtus subterraneus*, *Chionomys nivalis*, *Mustela putorius*, *Capreolus capreolus* (общо 15 вида).

Горският термоксерофилен тип фауна е незначително представен с един средиземноморски вид - *Crocidura suaveolens*, и един малоазийски вид - *Canis aureus*.

Сляпото куче (*Nannospalax leucodon*) се отнася към групата на югоизточно - европейските степни видове.

Районът е възможно да бъде обитаван от два степни вида, които се

отнасят към континентално-ксерофилния тип фауна: европейският лалугер (*Spermophilus citellus*) и пъстрият пор (*Vormela peregusna*).

Синантропните видове *Mus musculus*, *Rattus rattus* и *Rattus norvegicus* не са взети предвид в зоогеографската характеристика на бозайната фауна на района, тъй като не са автохтонни.

Двадесет и пет вида са с повсеместно разпространение у нас (към тях е отнесен и чакалът, въпреки че разпространението му не покрива цялата страна - без високите части на планините) и 11 вида, които имат ограничено разпространение - обитават само или предимно планините, както и видове, които се срещат в почти цялата страна, но са редки и взискателни към условията на средата.

Застрашени видове от световни, европейски и национални червени списъци: 9 са защитени на национално ниво. Закон за биологичното разнообразие), 20 на европейско ниво (Бернска конвенция, Директива 92/43/ЕИО) и 9 на световно ниво (IUCN Red List, CITES).

С висока стойност за опазване на групата са влажните широколистни гори, които се отличават с най-висока концентрация на мезофилни видове, каквито са повечето представители на *Micromammalia*.

Речните брегове и долини също са с голямо значение за бозайниците, особено като се има предвид сухия, карстов характер на района като цяло. Опазването на тези местообитания е приоритетно с оглед защитата на видрата.

Макар да не се характеризират с висока концентрация на видове, планинските пасища на юг от х. Пършевица и скалистите части в дефилето на река Искър и в резервата представляват интерес поради специфичните си условия, които позволяват в планината да навлизат видове като сляпото куче и снежната полевка.

Билните части са потенциално местообитание на лалугера, чието опазване е приоритет както в България, така и в цяла Европа.

Разред Прилени (*Chiroptera*)

Врачанска планина е характерна планина, в която са налице множество карстови форми и различни скални образувания. Наличието на няколкостотин пещери и пропасти, десетки скални масиви, ниши и обширни широколистни гори са предпоставки за богата прилепна фауна.

Установените видове от този разред са 22 (67% от 33-те вида установени в България).

Застрашени видове и местообитания от световни, европейски и национални червени списъци: ЗБР – 21, ЧК – 2, BERN – 22, IUCN – 11, 92/43/ЕИО – 21, CITES – 3, местообитанията на всичките видове подковоноси (*Rhinolophus spp.*), *Myotis capaccinii*, *M. myotis* и *M. emarginatus* са приоритетни за опазване според Приложение 2 на ЗБР.

С висока консервационна значимост се отличават няколко района:

Котля Балкан (9 вида прилепи) - пещерите Тошина дупка при с. Ботуня, Каца пещера и пещерата Татнята при с. Долно Озирово и прилежащите около тях територии. Това са най-важните убежища за опазването на големите колонии на подковоносите *Rhinolophus ferrumequinum*, *Rh. euryale*, *Rh. blasii* и *Rh. mehelyi* както и на *Miniopterus schreibersii*.

Карстовите масиви около гара Черепиш (7 вида прилепи), Серапионовата пещера и други пещери на територията и извън парка, както и прилежащото течение на р. Искър са значими за опазване на колониите от *Myotis myotis*, *M. blythii*, *M. capaccinii* и *Miniopterus schreibersii*.

Лакатнишките скали (17 вида прилепи) - Ржишката пещера, Свинската дупка, Темната дупка и десетките останали пещери, ниши и ловни територии в този масив. В тези пещери постоянно, временно (напр. по време на миграции) или сезонно (само през зимата или само през лятото) живеят много индивиди, които макар и с по - ниска численост, допълват изключително богатия списък на животински видове с консервационно значение в този район.

На територията, обект на ИП, не са извършвани специализирани проучвания върху бозайната фауна. При теренния оглед бяха установени множество къртичини по тревистите терени около съществуващите бунгала. На база огледа на местообитанията, вкл. разположението и състоянието им, предполагаме наличие основно на представители на микромамалия, характерни за горския мезофилен тип фауна и откритите пространства в района, вкл. синантропно представените такива, както и редица видове от разред *Chiroptera*, които ще бъдат разгледани подробно в ДОСВ.

Поради малката площ, която ще се засегне (~ 8,0 ха обща площ на имота и 0,06 ха ново строителство) и типа на дейността при експлоатация, се предполага, че реализацията на ИП няма да окаже значително въздействие върху бозайниците в района.

Къртичини около съществуващите бунгала

4. Почва.

По данни на Областна дирекция „Земеделие” гр. Враца площта на земеделските земи на територията на област Враца към 2017 г. възлиза на 240 148 ха, от които обработваемата земя е 186 794 ха в т.ч. ниви - 172 149 ха, трайни насаждения -1331 ха, постоянно затревени площи и ливади – 52 023 ха и други площи с различен начин на трайно ползване. Горските площи са 52 144,7 ха.

По своят характер и тип, почвите в област Враца са разнообразни. Най-разпространени са черноземните почви, следвани от сивите горски почви, кафявите горски и планинско-ливадните.

Основният тип почви на територията, в която ще се реализира ИП, са кафявите горски (Distric-Eutric Cambisols). Те са главния почвен тип в планинските райони на страната, вкл. и Врачанската планина, с височинен диапазон 600 – 1500 м. н. в. Характерни са с голямата си скелетност, която се увеличава в дълбочина на почвения профил. Хумусът в тях е от 3 до 6%. Мощността им зависи главно от релефа, надморската височина и ерозионните процеси. Във връзка с лекия си механичен състав тези почви имат малка влагоемност и висока водопроницаемост, поради което са податливи на ерозия върху по-стръмните склонове.

По откритите места на имота почвите са до голяма степен еднородни в своята структура, докато в гористата част съществуват редица преходи от добре оформени почвени участъци до липса на такива в местата със скалиста изява на повърхността.

Най-разпространените форми на увреждане на почвата са химическото замърсяване с тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители, различни форми на деградационни процеси като ерозия, вкисляване, засоляване, уплътняване, запечатване.

Данни за оценка състоянието на почвите в България, в частност в разглеждания район се предоставят от Националната система за екологичен мониторинг (НАСЕМ).

Съгласно разработената през 2004 г. и утвърдена от Министъра на околната среда и водите програма, почвеният мониторинг се осъществява в три нива:

Наблюденията по I ниво (широкомащабен мониторинг) се извършва в равномерна мрежа 16x16 км, и предоставят данни за оценка състоянието на почвите по следните показатели - 9 тежки метали и металоиди, общ азот, фосфор, органичен въглерод, активна реакция на почвата (pH) електропроводимост, нитратен азот, общ въглерод и устойчиви органични замърсители -16 РАН, 6 РСВ, 15-хлор органични замърсители, обемна плътност. Периодичността на наблюдение - 5 години.

Наблюденията по II ниво са ориентирани към регионални проявления на деградационни процеси – вкисляване и засоляване.

Наблюденията по III ниво се идентифицират с т.н. локални почвени замърсявания, в рамките на който следва да се извършва инвентаризация на площи със замърсена почва.

Съгласно проведената оценка от почвения мониторинг в района на Врачанска област, според годишния доклад на РИОСВ Враца, почвите в района са в добро екологично състояние по отношение на запасеност с биогенни елементи /органично вещество, съдържание на тежки метали и металоиди и устойчиви органични замърсители (полиароматни въглеводороди, полихлорирани бифенили и хлорорганични пестициди).

Основният натиск по отношение на запасеността на почвите с биогенни елементи идва от селското стопанство и по-специално от небалансираната употреба на торове.

Запасеността на почвите с биогенни елементи се определя чрез концентрациите на общ азот, органичен въглерод и общ фосфор, както и съотношението между органичен въглерод и общ азот. Стойностите при наблюдаваните показатели са в рамките на средните за страната стойности.

Дифузното замърсяване се оценява чрез определяне на концентрациите на тежки метали и металоиди - Zn, Cu, Pb, Cd, Ni, Co, Cr, Hg, As, и устойчиви органични замърсители – PAH (16 съединения), PCB (6 съединения) и хлорорганични пестициди (22 съединения) в почвени проби.

Мерките за опазване на почвите включват 8 идентифицирани „заплахи“ за отрицателни въздействия: ерозия, вкисляване, засоляване, уплътняване, намаляване на почвеното органично вещество, замърсяване, запечатване и свлачища.

Ерозията е процес, който механично уврежда почвите, като унищожава хумусния слой, което води до намаляване на почвеното плодородие ежегодно.

Наблюдението на интензитета и размера на площите, подложени на ерозия, се извършва от ИАОС към МОСВ. Няма налична информация за засегнатите площи, местоположението и развитието на ерозионните процеси на територията на ИП.

Засоляването на почвите е процес, при който се увеличава съдържанието на водноразтворимите соли в почвата и/или съдържанието на обменен натрий. По-голяма част от засоляването се дължи на естествени причини – по-високото ниво на подпочвените води. Това е резултат от влошените условия на естествен дренаж в равнинни райони с периодични летни засушавания. В района на ИП няма близки пунктове за почвен мониторинг от Функционална подсистема „Контрол и опазване на почвите от засоляване” и няма данни.

Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност (строителни, битови, промишлени и селскостопански отпадъци) е един от източниците на замърсяване и увреждане на почвите на региона. В близост до територията на ИП не са регистрирани нерегламентирани депа за отпадъци.

Проблем за обработваемите земи е вкисляването на почвите.

Съгласно годишния доклад на РИОСВ Враца за 2017 г. представените до момента резултати (от двата изследвани през 2016 г. пункта в с. Главаци и в с. Баница) показват, че се запазва силно киселата реакция на почвите (рН е в границите от 3,8 до 4,7) но не се констатира вредна киселинност – степента на наситеност на почвата с бази е над 92% (95-99%).

В заключение може да се каже, че почвите на територията на РИОСВ – Враца, са в сравнително добро екологично състояние, по отношение на запасеност с биогенни елементи/органично вещество, съдържание на тежки метали и металоиди и устойчиви органични замърсители (полиароматни въглеводороди, полихлорирани бифенили и хлорорганични пестициди).

В следствие прилагането на програми за екологично земеделие и животновъдство, въведения контрол за ограничаване на емисионното

замърсяване по отношение на въздуха, водите и управлението на отпадъците, намаляват деградацията и замърсяването на земите и почвите.

От локалните източници, представляващи заплаха за състоянието на почвите са извършени наблюдения по отношение на складовете, съхраняващи излезли от употреба продукти за растителна защита. Във връзка с наличието на складове със залежали и/или забранени продукти за растителна защита, в рамките на Националната система за мониторинг на почвите допълнително се обследват райони/площадки в близост до тях - места, в които се очаква замърсяване на прилежащите терени, в следствие на течащи покриви, разградени постройки и излагане на продуктите на атмосферните влияния.

В резултат на осъществения контрол на осемте склада за съхранение на препарати за растителна защита (ПРЗ) с изтекъл срок на годност, разположени на територията на област Враца през 2017 г. не е допуснато замърсяване и увреждане на почвата от съхраняваните негодни пестициди.

5. Земни недра

В геоморфоложко отношение, територията на ИП, като част от Врачанската планина, попада в Белоградчишко – Весленския район на Предбалканската подобласт на Старопланинската природогеографска област към Северобългарската провинция. Разположена е в Старопланинската верига на Балканидите и е част от Згориградската антиклинала, която е изградена от триаски и юрски, дълбоко окарстени варовици, припокриващи нейната палеозойска ядка.

Врачанската планина е част от западната част Старопланинската хорстово-блокова зона, която влиза в строежа на Мизийския литосферен блок. По морфоложки белези тя е позитивна, средновисоко планинска, блоково-разломна морфоструктура от четвърти ранг.

Основни скални комплекси

Геоложката карта на земите на Врачанската планина включва разкрития на домезозойския цокъл, на триаските, юрските, долнокредните (а по източната периферия на района - още горнокредни и палеогенски) скални комплекси, както и на някои неогенски и кватернерни отложения.

Домезозойският цокъл включва практически всички скални комплекси с тази възраст, познати в Северозападна България.

Рифейска и камбрийска система: берковска група – представена е от метаморфозирани аргилити, алевролити, пясъчници, туфи, мрамори, кварцити и диабази. Разкрива се в Искърския пролом.

Карбон - Долен карбон: Старопланински гранодиорит, гранитов комплекс – представен от диоритови порфирити, сиенитпорфирови и гранитпорфирови жили и тела. Разкрива се по долината на р.Пробойница.

Горен карбон: горнокарбонски вулканити, образуват разливи с различна големина от андезити, базалтоандезити, трахиандезити и техните пирокластити.

Карбон – перм: Екимска свита - алевролити и пясъчници и в по-малка степен конгломерати, гравелити, аргилити (Долна и Горна Бяла речка); Златишка свита - конгломерати, малко пясъчници и много малко алевролити; Очиндолска свита - въгленосна глинесто-теригенна задруга, редуване на сиви, сивозеленикави и червени пачки от конгломерати, пясъчници и алевролити; Зверинска свита - червени на цвят груботеригенни материали.

Перм - установени са само долнопермските груботеригенни (брекчоконгломерати) скали на Вранската свита и вулканити, представени от дацити, дацитови кластолави, риодацити и кварцпорфири.

Мезозой – Триас: триаските седименти са обединени в три групи: Петроханска теригенна група, Искърска карбонатна група и Мизийска група.

Юра - Долна и средна юра: ключовската свита се състои от конгломерати, пясъчници, аргилити, прослоени от въглища

Юра и креда - Западнобалканска карбонатна група: яворецка свита представена от микритни, рядко биодетритни или по-плиткоморски варовици; (Леденишкия член на около 1 км южно от входа на пещерата Леденика)

Креда - *Долна креда*: долнокредните седименти, разкриващи се в района са обединени в две групи: Ловешка ургонска група, Врачанска ургонска група и Романската свита.

В състава на Врачанската ургонска група влизат Черепишката, Лютибродската (извън района) и Сумерската свити.

Горна креда - 7 свити, за които са характерни бързите литоложки преходи между повечето от тях.

Палеоген - палеогенските седименти са представени от Паволченската и Угърчинската свити, изградени предимно от разнообразни жълтеникави до белезникави рохли пясъчници.

Неоген - неогенските наслаги се разполагат трансгресивно и несъгласно върху пъстра подложка.

Кватернер - кватернерните наслаги се разполагат върху пъстра подложка и съобразно генезиса и морфоложкото си положение са от няколко типа - пролувиални образувания, изграждащи шлейфа в северното подножие на рида Котля, изградени от наслоени (редуване на различни скални типове) полузаоблени валуни, чакъли, песъчливи глини и пясъци;

Холоценските алувиални образувания на заливните тераси - грубоогладени полигенни валуни и чакъли с глинесто-песъчлива спойка и кръстосано наслояване. Делувиални отложения по склоновете и подножията - се състоят от несортирани, ръбести, полигенни скални късове, с глинесто-песъчлива спойка и често опочвени.

Полезни изкопаеми

В границите на ПП „Врачански Балкан” са установени рудни и нерудни полезни изкопаеми.

Рудните полезни изкопаеми са представени от медни и полиметални орудявания от стратиформен тип.

А. Медни: Борикски преслоп, Анита, Промка, Вия глава, Герана, Рупи;

Б. Оловно – медни: Плакалница;

В. Оловно-медно-цинкови: Седмочислици и Широко лице;

В много от находищата има повишено съдържание на сребро и злато. Те са привързани към големите регионални разломни структури – Плакалнишката, Поп-Соколецкката. Орудяванията са вместили в триаски и долно-средноюрски седименти – главно в доломитите, доломитните варовици и варовиците на Искърската карбонатна група; по-слабо във варовитите пясъчници и песъчливи варовици на Костинската свита, както и в пясъчниците на петроханската теригенна задруга.

Нерудните полезни изкопаеми са предимно от барит и строителни материали. Кариери за добив на строителните материали, варовици и доломити – намиращи приложение в строителството, за добив на вар и цимент се разработват при гара Черепиш и южно от с. Бели извор.

Карст и карстови форми

За формирането на карста и пещерите в разглеждания район от основно значение са варовиците с горноюрска и долнокредна възраст. Скалите на долната и средна юра са представени от алевролити и аргилити. Следва карбонатния комплекс на триаса, изграден от варовици и доломити, също окарстени. Те постепенно прекождат в пясъчници и алевролити. В

района на Базовския и Стрешерския дял се разкриват скали от горния – горноюрско-долнокреден карбонатен комплекс. В Базовския дял триаските и горноюрско-долнокредните карбонатни скали образуват един общ окарстяващ се комплекс. В района южно от Плакалница е разпространен само триаския окарстяващ се комплекс.

Карбонатните скали оформят заравнени повърхности, оградени от стръмни и високи склонове спускащи се на север към Врачанското поле, а в останалите посоки към дълбоко врязалите се долини на реки. Съвременното окарстяване се дължи основно на валежните води (средната сума на валежите е от порядъка 800 – 1000мм). В заравнените части почти напълно отсъства постоянен повърхностен отток, защото цялото количество валежи се поглъща от повърхностни карстови форми.

Основната част на района се характеризира с типичен, класически открит карст и зачимен карст. В карбонатните скали широко са разпространени разнообразни повърхностни карстови форми - карни бразди и жлебове (северно от връх Яворец), струйни кари (стръмните склонове при гара Черепиш), овални кари. Въртопите са широко разпространени – с фуниевидна, овална и кълбовидна форма. Валозите се срещат във високите, заравнени части на разглеждания район. Дъната им са покрити с наслаги - използват се като земеделски площи от населението.

В района на парка и прилежащите му територии са установени над 600 пещери с различна морфология и размери. Хоризонталните пещери са разположени в склоновете на долините и ниските части на карбонатните скали. Във високите заравнени части са разпространени пропасти и пропастни пещери. Като цяло повече от пещерите са с незначителни размери.

Изграждането и експлоатацията на ИП не предвиждат засягане на земните недра в района. Върху малък район от гористата територия са налични скални разкрития. По време на строителството ще бъде засегната незначителна част от земната повърхност, обхващаща местата на изграждане на част от сградите и подстъпите към тях.

Скални разкрития в северозападната част на имота

6. Води.

Повърхностни води:

Главните отводнителни артерии на Врачанския Балкан са реките Огоста, Ботуня, Скът и Искър с всички техни притоци. Режимът на водния отток е непостоянен, а наклонът на руслата им се движи в границите от 0.8 до 3м/км. От повърхностните надземни води в природния парк “Врачански Балкан”, където се намира територията на ИП, по-важно значение имат р. Ботуня, р. Лева, р. Черна, р. Златишка и техните притоци. Режимът на водния отток на тези реки е колеблив, коритата им са песъчливи, с малки прагове и бързеи. За времето от март до юни се оттича около 63 % от сумарния годишен отток, докато през летния хидроложки сезон водният отток съставлява едва 25 % от сумарния годишен воден обем.

Най-близко разположената река до терена на ИП е десен приток на р. Черна, отстоящ на около 0.5 км в юго-западна посока от границите на имота. По-големите реки, Черна и Въртешница (Лева) отстоят на 1.5 и 2 км., съответно в западна и югоизточна посоки.

Според ПУРБ за 2016 – 2021 г. на Басейнова дирекция „Дунавски район“ (БДДР), територията на ИП попада в повърхностно водно тяло с код **BG1OG600R1206 РВ „Чегорила“**, р. Черна до Горно Озирово - речно водохващане, предназначено за питейно-битово водоснабдяване, което е оценено, че има добри химични и екологични показатели.

Код на водното тяло	Име на реката	Име на водното тяло	Код на типа	Дължина, км	Водосборна площ, км ²	Географско описание на водното тяло
BG1OG600R1206	Черна	ЧЕРНА OGRWB1206	2	10,463	73,344	РВ „Чегорила“, р. Черна до Горно Озирово

Река Черна няма хидроморфологичен натиск и не е силномодифицирано водно тяло (СМВТ).

Категоризацията на повърхностните води, предназначени за пиене се извършва по изискванията на Наредба № 12/18.06.2002 г. Съгласно чл. 3, ал. 1 и ал. 2 и Приложение 1 № 1 от същата наредба, водите се категоризират в три категории А1, А2 и А3, отговарящи на различно качество повърхностни води, съобразно физически, химически и микробиологични показатели.

В зависимост от това, в коя категория са оценени водите, и съгласно Приложение № 2 от Наредба № 12/18.06.2002 г., към пресните повърхностни водите се прилагат съответните допълнителни стандартни методи за обработка с цел последващото им използване за ПБВ.

Съгласно Доклад за изпълнение Програмата за мониторинг на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и категоризация на речните водохващания и язовири за 2017 година, БДДР е извършила категоризация за 2017 г. на водите предназначени за ПБВ въз основа на:

- > Резултати по физикохимични показатели, предоставени с протоколи от Регионалните лаборатории към ИАОС съгласно Програма за контролен мониторинг на повърхностни води, предназначени за ПБВ, утвърдена със Заповед № РД-229/05.04.2017 г. на Министъра на околната среда и водите (контролен мониторинг).
- > Данни по микробиологични показатели (МБП), предоставени от съответните Регионални здравни инспекции (РЗИ).
- > Резултати по физикохимични и микробиологични показатели от проведения собствен мониторинг от ВиК операторите.

За 2017 г. на територията на БДДР е направена оценка на 133 пункта за мониторинг на води в РВ и язовири (водоизточници предназначени за ПБВ). Направена е категоризация по физикохимични показатели, категоризация по микробиологични показатели (МБП) и обобщена категоризация за водоизточниците.

За РВ “Чегорила“ от резултатите на опробвания пункт на р. Завоя са определени следните категории:

№	Наименование	Водоснабдителна организация	Водоснабдявано население от водоизточника	Категория за 2016 г.	Категория за 2017 г.		
					оценка по физикохим показатели	оценка по микробиол. показатели	Категоризация
1.	Речно водохващане "Чегорила" на р.Завоя	"ВиК" ООД Монтана	≤10 000	A2	A1	A2	A2

На територията на област Враца основните проблеми, свързани с опазване на водните обекти от замърсяване, са директното заустване във водоприемниците на непречистени или недостатъчно пречистени отпадъчни води, ниската степен на изграденост на канализацията на населените места и липса на ПСОВ.

Основните дейности в региона, които въздействат негативно върху състоянието на повърхностните водни тела са:

- Промислеността като източник на замърсяване на водите.

На контролираната от РИОСВ - Враца територия основните индустриални обекти заустват производствените си отпадъчни води в канализационните системи на населените места. От промишлените дейности, които оказват въздействие върху водните обекти са винопроизводство, месопреработка, млекопреработка, обезводняването на отпадъчни нефтопродукти, преработката на инертни материали;

- Антропогенното натоварване на водите от точкови източници.

Основно заустването в реките е на отпадъчни води от градските канализации без изградени ПСОВ;

- Дифузни източници на замърсяване на водните обекти.

Дифузното замърсяване на водите с нитрати е предимно от просмукване на оборски тор вследствие неправилно организирани торохранилища и лагуни, както и нерегламентирано депониране на торов отпад в близост до водоеми, сондажи и кладенци. Друг дифузен източник на замърсяване са попивните кладенци за битово-фекални отпадъчни води в населените места без изградени канализационни системи.

Подземни води:

Втората група води, формиращи хидропотенциала на България, е групата на подземните води, която от своя страна се разделя на пресни подземни води и минерални води. Те представляват неотменна част от националния воден баланс и имат все по-нарастващо значение в структурата на водопотреблението за различни нужди.

Факторите, обуславящи характера на подземните води, са от различно естество:

- географски - климат, релеф, почвена и растителна обвивка;

- геоложки и хидрогеоложки - състав на скалите, тектонски строеж;
- антропогенни - резултат от човешката дейност;

Главният фактор, определящ степента и характера на замърсеност на подземните води, е антропогенната дейност. По-често срещаните замърсяващи вещества са: амоняк, нитрати, нитрити, хлориди, тежки метали. Основните източници, които влияят върху качеството на подземните води са:

- замърсените повърхностни води;
- замърсяване с нитрати от земеделски източници;
- дифузните източници, които имат все по - голямо въздействие върху подземните води;
- непречистените битово-фекални води и използването на попивни ями.

Биогенните замърсители - нитрати, нитрити и др. се внасят в подземните води чрез непречистените битово - фекални води, водите от животновъдните ферми и дъждовните води от наторяваните земеделски площи. Наличието на биологични и органични компоненти в подземните води не винаги е признак за замърсяване и понякога тези компоненти имат минерален произход. Съдържанието на желязо в повечето случаи има естествен произход, но една от причините за наднормените стойности са материалите, използвани за направата на водоземните съоръжения.

Територията на ИП попада в подземно водно тяло BG1G0000TJK044 - Карстови води в Западния Балкан.

Характеристиките му, съгласно данни на ПУРБ (2016-2021) на Басейнова дирекция „Дунавски район“ са:

Код на ВТ	Воден обект	Количествено състояние	Химично състояние
BG1G0000TJK044	Карстови води в Западния Балкан	добро	добро

Съгласно чл.116, ал. 2, т.3 от Закона за водите всички води и водни обекти се опазват от изтощаване, замърсяване и увреждане с цел поддържане на необходимото количество и качество на водите и здравословна околна среда, съхраняване на екосистемите, запазване на ландшафта и предотвратяване на стопанските щети, като за постигане на тези цели се определят зони за защита на водите.

Зони за защита на водите	Вид на зоната	ИП не попада/попада (име, код) в зона за защита
--------------------------	---------------	---

чл.119а, ал.1, т.1 от ЗВ	Зона за защита на питейните води от повърхностни водни тела	Попада – зона с код BG1DSWOG1206-PB, „Чегорила“, р. Черна до Горно Оризово
чл.119а, ал.1, т.2 от ЗВ	Зона за отдих и водни спортове	Не попада
чл.119а, ал.1, т.3 от ЗВ	Чувствителна зона	Попада – зона с код BGCSAR107
	Уязвима зона	Не попада
чл.119а, ал.1, т.4 от ЗВ	Зона за стопански ценни видове риби	Не попада
чл.119а, ал.1, т.5 от ЗВ	Защитени територии	Попада – зона с име „ВРАЧАНСКИ БАЛКАН“
	Зона за местообитания	Попада – зона с име „ВРАЧАНСКИ БАЛКАН“ и код BG0000166
	Зона за птици	Попада – зона с име „ВРАЧАНСКИ БАЛКАН“ и код BG0002053

Съгласно наличната информация в Басейнова дирекция „Дунавски район“ към момента, ИП „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен“ в имот № 005100 в м. „Църквище“, землище на с. Згориград, община Враца, **не попада** в границите на санитарно-охранителни зони (СОЗ), определени по реда на *Наредба № 3 от 16 октомври 2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на саниарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията на питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.*

В обхвата ИП на основание чл.146г от ЗВ **не попада** район със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН).

8. Атмосферен въздух.

За качеството на атмосферния въздух от голямо значение са следните климатични фактори: слънчево греене и сумарна слънчева радиация, температура на въздуха, влажност, валежи, посока и скорост на вятъра, тихо време и др. Всички тези фактори влияят на разсейването и преноса на емитираните вредни вещества във въздушния басейн.

Територията, в която ще се реализира Инвестиционното предложение, попада в границите на ПП „Врачански балкан“ и две защитени зони, в землището на село Згориград. Селото е разположено на около 4 км югозападно от гр. Враца, а най-близките села – Лютаджик и

Очиндол отстоят съответно на 8 км и на 10 км. В района няма производствени дейности, източници на емисии в атмосферния въздух. Основно се развиват дейности в сферата на селското стопанство, които са в размери по – скоро да удовлетворяват нуждите на домакинствата. Основен източник на отпадъчни газове за района на ИП е битовият сектор. За него е характерна сезонност - емисиите на вредни вещества започват с пълния си капацитет през отоплителния сезон – от септември - октомври до април - май. Изгарянето на горива (дърва) през зимния период е единствената причина за отделянето на вредни вещества в атмосферата. На базата на тези констатации, въпреки липсата на преки измервания на фоновата замърсеност, може да се направи извод, че няма нарушаване на качеството на атмосферния въздух в района.

Липсата на организирани източници на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух от територията на комплекса, както и кратките срокове за изпълнение на предвидените дейности, при които се очакват неорганизираните емисии на прах се налага извода, че качеството на атмосферния въздух в района няма да бъде засегнато значително. Въздействието ще бъде локално, краткосрочно, напълно обратимо и без кумулативни последици.

8. Климат.

Съгласно климатичното райониране обектът попада в Припланинския климатичен район на Умерено континенталната климатична подобласт. Климатичните условия в този район се характеризират с голямо разнообразие и динамични промени в стойностите на метеорологичните параметри. Това се дължи на географското положение, геоложкия строеж, особеностите на релефа и надморската височина.

Като цяло климатът се характеризира като умерено-континентален и се влияе от особеностите на релефа и надморската височина. Във височина температурата на въздуха се понижава, относителната влажност, количеството на валежите - нарастват, а скоростта на вятъра се повишава. Във високите части лятото е прохладно, в по-ниските сухо и горещо.

Годишните температури варират от минус 3,2 през зимата до 24,2 градуса през лятото. Средната годишна температура е 7°C, а най-ниските температури не падат под минус 20°C.

Преобладаващ за района е северозападният вятър с повтаряемост 50%. Понякога в ранна пролет и в късна есен от юг ветровете прехвърлят билото на планината и имат фьонов ефект над Враца и Врачанското поле. В редки случаи при бързо настаняване на студени въздушни маси от северозапад и рязкото издигане на топъл въздух покрай отвесните склонове

се развиват силни бури и градушки. Слабо е изразен местният планински вятър. Характерни за Врачанското поле са честите мъгли, докато в планината те се появяват по-рядко и са краткотрайни.

Характерът на ИП не предполага значително въздействие върху климата.

9. Материални активи.

По определение материален актив е: „Ресурс, контролиран от предприятието в резултат на минали събития, от които се очаква бъдеща икономическа изгода“.

За нуждите на предприятията активите се делят на **дълготрайни (нетекучи)** и **краткотрайни (текущи)**.

Вид актив	Текущи (краткотрайни) активи	Нетекучи (дълготрайни) активи
Материални	Суровини и материали, стоки, продукция, незавършено производство	Земи, сгради, транспортни средства, машини, производствено оборудване, компютри, стопански инвентар

Съществуващите материални активи, на територията на ИП, в имот 005100, в землището на с. Згориград, са под формата на дълготрайни материални активи – земи (имот с предназначение за отдих и туризъм) и сгради.

Съгласно проектното и функционално зонироване на територията, приета с Плана за управление на ПП „Врачански Балкан”, имотът е част от Зона сгради и съоръжения, с подзона Урбанизиран център за отдих и туризъм „Врачански Балкан” – м. „Църквище”.

Избраното проектно решение за реализация на инвестиционното намерение цели минимално изменение на съществуващия терен и частично запазване на съществуващата инфраструктура.

В северната част на имота се намира съществуваща неизползваема хотелска сграда (почивна станция). Тя няма да бъде засегната от настоящето инвестиционно намерение. В имота се намират и 12 стари бунгала в разрушен или полуразрушен вид, които са били част от почивна база. С ИП се предвижда премахване на бунгалата и пасивно запазване на хотелската сграда, ограничавайки достъпът до нея с безопасителна ограда.

Инвестиционното предложение предвижда проектирането и изграждането на малък ваканционен комплекс. След разчистване на територията от старите сгради и подготовката на терена за новото ИП, в комплекса ще бъдат обособени четири функционални зони:

- зона за достъп, паркиране и рецепция;
- обща зона - ресторант, барбекю зона;
- зона за палатки – 2 бр. платформи за палатки, баня, склад;
- зона къщи за гости – 10 бр. къщи.

Реализиране то на ИП предполага **чувствитено увеличаване на материалните активи** на избраната територия, като рушащата се база за туризъм и отдых ще бъде модернизирани и подобрена. Ще се създаде възможност за експлоатация на комплекс, с много по-висока икономическа себестойност.

При осъществяване на инвестиционното намеление най-голямо въздействие ще има върху **дълготрайните материални активи** – земи / имоти, **ново изграждане на:** сграден фонд и техническа инфраструктура.

Основни дълготрайни материални активи:

1. Сграден фонд.

- рецепция с площ 168.6 кв.м.;
- ресторант за 25 човека – с площ 97.5 кв.м.;
- санитарен възел и склад – с площ 31,1 кв. м.;
- къщи тип А - 3 бр. с площ по 17.8 кв.м всяка (РЗП 53.5 кв.м.);
- къщи тип В - 3 бр. с площ по 29.3 кв.м. всяка;
- къщи тип С - 2 бр. с площ по 22.8 кв.м. всяка;
- къщи тип D - 2 бр. с площ по 39.2 кв.м всяка.

Конструкцията на всички сгради ще бъде от смесен тип. Носещата конструкция на сградите ще бъде дървена, със стоманобетонни фундаменти, при повдигнатите сгради ще се използват и стоманени подпирани колони.

2. Инфраструктурно строителство.

1. Пътна връзка на обекта с общински път, паркинг и довеждащ път до ресторанта с параметри:

- паркинг – трошен камък,
- пътна конструкция:
  - Плътен асфалтобетон (E=1200 МПа) – 4см;
  - Битумизиран трошен камък (E=800 МПа) – 6см;

- Трошен камък (0-40) – 50см.,
  - конструкция банкети:
    - Стабилизиран трошен камък (5-15) – 10см;
    - Трошен камък (0-40) – 50см.;
2. Площадкова питейна водопроводна мрежа включваща:
    - връзка със съществуващо сградно водопроводно отклонение, охраняващо съществуваща водомерна шахта;
    - замяна на съществуващ с новопроектиран водомерно арматурен възел;
    - двукамерен резервоар с вместимост 25 куб. м. за питейна вода и 110 куб. м. противопожарен запас.
  3. Площадков противопожарен водопровод с ПХ 70/80, свързан с резервоара за противопожарен запас.
  4. Площадкова канализация за битови отпадъчни води включваща:
    - мрежа от дебелостенни PVC тръби с диаметър DN 150.
    - пречиствателна модулна инсталация с механично и биологично стъпало;
    - полиетиленов резервоар за пречистена вода с вместимост 40 куб. м.
  5. Площадкова електрозахранваща инсталация включваща:
    - електромерно разпределително табло, монтирано на фасадата на съществуващ трафопост;
    - главно разпределително табло (ГРП);
    - електропроводна мрежа от ГРП до разпределителни табла;
    - разпределителни табла (РТ):
  6. Площадкови осветителни инсталации:
    - парково осветление монтирано на метални стълбове с височина 4 м;
    - улично осветление в зона паркинг – на железобетонни стълбове с височина 10,5 м. и забити в земята на 1,5 м.;
    - осветление на зона барбекю на стълбове с височина 3 м.
  7. Телекомуникационна инфраструктура включваща:
    - главен телекомуникационен шкаф, разположен в сградата на рецепцията;
    - структурна кабелна мрежа;
    - слаботокови разклонителни кутии при консуматорите – ресторант и всяка от къщите.

3. Изграждане на площадкова мрежа от алеи и стълби (дървени и повдигнати над терена).

4. Залесяване на освободените от премахнатите сгради площи с растителност характерна за природния парк.

Инвестиционното предложение предвижда проектирането и изграждането на комплекс за туризъм и отдых с модернизация на локалната инфраструктура. Осъществяването на планираните дейности ще представлява добавена стойност по отношение на материалните активи.

При реализиране на ИП: „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен“ не се очаква съществено въздействие върху текущи (краткотрайни) материални активи (суровини и материали, стоки и продукция). Базовото състояние определя липса на такива, а по време на изграждането на обекта и последващата експлоатация създаването на краткотрайни материални активи е незначително (основно стоки и продукция от ресторант).

Реализацията на ИП определя съществено увеличаване на дълготрайните материални активи на територията, вследствие на модернизация на съоръженията на територията и изграждане на нова инфраструктура.

10. Културно наследство, включително архитектурни и археологически аспекти.

На територията на община Враца съществуват многобройни манастири, музеи, галерии, паметници на културата с историческа, археологическа и художествена стойност от местно и национално значение.

В различните исторически епохи град Враца се е развивал като значимо обществено, пазарно и културно средище. Следите от човешка дейност по тези места датират още от новокаменната ера. Първите обитатели – тракийското племе трибали, развили висока материална култура, останки от която се намират и днес на територията на Врачанския регион. Уникалните находки, открити при археологическите разкопки на Могиланската могила във Враца, в с. Букьовци и в с. Рогозен носят богата информация за процъфтяваща древна цивилизация. Римляните, които оценили географското и стратегическо положение на земите около пролома, ги превърнали в непристъпна крепост, контролираща най-късия път от Дунава към юг и запад и към богатите рудни находища високо в планината. Върху руините на крепостта славяните съградили селище, което нарекли Вратица – твърдина с важно значение през втората българска

държава. В средните векове то разширило границите си и се превърнало в голям център. От това време са останали в наследство многобройни паметници на духовната и материална култура. През възраждането градът дава много светли личности, оставили трайни следи в политиката, дипломацията, национално– освободителното движение, в културата и просветата. Тези епохи, събития и хора са показани в богатите експозиции на Регионалния исторически музей на града, Етнографско - възрожденския комплекс ”Св. Софроний Врачански”, Районната библиотека, читалище “Развитие” и др. Църквите във Враца са местата където се е извършила подготовката и опита на местния революционен комитет за въстание през 1876г. – Храм паметник “Свети Софроний епископ Врачански”, историческия храм “Свето Възнесение”. В околностите на града се намират и манастирите ”Иван Пустини”, “Мътнишки”, които са свързани с историята на България.

Някои от многобройните културно – исторически обекти в община Враца са местността “Милян камък” край с. Баница, лобното място на Христо Ботев в местността Йолковица, Мемориален комплекс “Ботев път”, средновековните рудници “Плакалница” и “Медна” край с. Згориград, връх Околчица – място на сражение на Ботевата чета и паметник на Христо Ботев и др.

Табл. 6 Археологически и исторически обекти в околностите на ИП

Населено място	Обект	Обявен, ДВ бр./год.	Вид	Категория
Гр. Враца	Средновековна крепост, м.Вратцата, 2 км, южно	ДВ бр.90 от 26.11.1965г.	архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	национално
Гр. Враца	Средновековно селище, м.Кръстиля, 1км, югоизточно от Химкомбината	ДВ бр.91 от 1979г.	археологически	местно
Гр. Враца	Средновековна крепост, м.Табашки връх, 500м, югозападно	ДВ бр.91 от 1979г.	археологически	местно
Гр. Враца	Антично тракийско и римско селище,	ДВ бр.91 от 1979г.	археологически	местно

ДОВОС за ИП: „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен”

	1км, югоизточно от Химкомбината			
Гр. Враца	Средновековен манастир "Св.Троица", м.Манастирски дол, 3км, югоизточно	ДВ бр.25 от 28.03.1969г.	археологически	местно
Гр. Враца	Средновековен рудник, кв.Медковец, южно до града	ДВ бр.25 от 28.03.1969г.	археологически	местно
Гр. Враца	Средновековен некропол на левия бряг на р.Лева, до града южно	ДВ бр.25 от 28.03.1969г.	археологически	местно
Гр. Враца	Средновековна крепост Градище, на левия бряг на р.Лева до града южно	ДВ бр.25 от 28.03.1969г.	археологически	местно
Гр. Враца	Средновековна крепост Кемер кале на десния бряг на р.Лева в града /XIII-XIVв./	ДВ бр.25 от 28.03.1969г.	археологически	местно
Гр. Враца	Средновековна църква - Болярската или Съборната в двора на църквата "Св.Никола"	ДВ бр.25 от 28.03.1969г.	археологически	местно
Гр. Враца	Къща на Коста Паунов	ДВ бр.19 от 07.03.1969г.	исторически	местно
Гр. Враца	Къща на Борис Цв.Пирдопски	ДВ бр.19 от 07.03.1969г.	исторически	местно
Гр. Враца	Къща на Велислав Драмов	ДВ бр.19 от 07.03.1969г.	исторически	национално
Гр. Враца	"Църквата при Вратцата"	ДВ бр.69 от 1927г.	народна старина	-
Гр. Враца	Родната къща на Никола	ДВ бр.18 от 1979г.	исторически	национално

ДОВОС за ИП: „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен”

	Войводов			
Гр. Враца	Родната къща на Димитраки Хаджитошев	ДВ бр.18 от 1979г.	исторически	национално
Гр. Враца	Историческа местност Скакля, 2км, югоизточно	ДВ бр.18 от 1979г. ДВ бр.99 от 1993г.	исторически	за сведение
Гр. Враца	Историческа местност Калето, 1км, южно	ДВ бр.18 от 1979г. ДВ бр.99 от 1993г.	исторически	за сведение
Гр. Враца	Лобно място на Христо Ботев, югоизточен склон на Камарата над падината Йолковица	ДВ бр.18 от 1979г. ДВ бр.99 от 1993г.	исторически	национално
Гр. Враца	Историческа местност Ботева поляна, 15км, североизточно	ДВ бр.18 от 1979г. ДВ бр.99 от 1993г.	исторически	местно
Гр. Враца	Лобно място на Ботеви четници, м.Пиздинкьовец, 14км, северно	ДВ бр.18 от 1979г. ДВ бр.99 от 1993г.	исторически	местно
Гр. Враца	Мемориален комплекс "Ботев път", който включва трасето на похода на Ботевата чета от Козлодуйския бряг до Врачанския балкан, заедно с разположените по него исторически ПК /ДВ бр.18/79г./: Козлодуйски бряг, Матеев геран, Попово ханче, Милин камък, лобно място на Давид Тодоров,	ДВ бр.99 от 1993 г.	групов исторически	национално

	Ботева поляна „Веслец”, връх „Околчица”, падината „Йолковица” лобно място на Христо Ботев			
с.Згориград	Средновековен рудник Гладна, над селото	ДВ бр.25 от 28.03.1969г.	археологически	местно
с.Згориград	Средновековна мина /рудник/ Плакалница, над селото	ДВ бр.25 от 28.03.1969г.	археологически	местно
с.Згориград	Средновековен рудник Медна, 2км, източно	ДВ бр.25 от 28.03.1969г.	археологически	местно

На територията, обект на инвестиционното предложение, няма ситуирани обекти, притежаващи статут на недвижими културни ценности според ”Списък на паметниците на културата с категория „Национално значение” на територията на област Враца”.

Целенасочени археологически проучвания на територията, на която се предвижда да се реализира ИП, не са извършвани. При изпълнение на изкопни работи в района на с. Згориград са установени предмети и постройки с археологическа стойност.

Реализацията на инвестиционното предложение не е свързана с извършване на мащабни изкопни работи, във връзка с което се избягва възможността от засягане на обекти на културно – историческото наследство. При евентуално попадане на археологически находки или градеж по време на строителството, изкопните работи ще бъдат незабавно преустановени, а община Враца и Археологически музей – гр. Враца, ще бъдат уведомени, съгласно чл. 18 от Закона за паметниците на културата и музеите (ЗПКМ).

11. Ландшафт.

Кратко описание на главните черти на структурата на функционирането на ландшафта в района на обекта

"Ландшафт" е територия, специфичният облик и елементите на която са възникнали като резултат на действия и взаимодействия между природни и/или човешки фактори (§1, т.13 от ДР към ЗООС).

Нашата страна се намира на прехода между умереноконтиненталния и субтропичния пояс.

Съгласно картата на регионалното ландшафтно райониране на България (Петров, 1997), която отразява териториалната цялостност и единството на ландшафтите, територията на инвестиционното предложение попада в Западностаропланинската подобласт на Старопланинската зонална област.

Типологичната класификационна система на ландшафтите в България (Петров, 1997), отразява широчинно зоналният, меридионално секторният, височинният, скалният и антропогенен фактор. Тя характеризира състоянието и функционирането на ландшафтите като отворени геосистеми със специфична вътрешна структура. Според нея районът се отнася към:

4. Клас Планински ландшафти;

4.10. Тип Ландшафти на умереновлажните планински гори;

4.10.21. Подтип Ландшафти на среднопланинските широколистни гори и вторични ливади;

4.10.21.52. Група Ландшафти на среднопланинските широколистни гори върху варовикови скали.

Имотът, на който ще се реализира ваканционния комплекс обхваща бившият почивен дом „Леденика”. Той се намира в част от Зона сгради и съоръжения на ПП „Врачански Балкан”, с подзона Урбанизиран център за отдих и туризъм м. „Църквище”. Естествените ландшафти в този район са претърпели съществени промени от антропогенния фактор, в резултат на които те са придобили нови черти и свойства. Вследствие намесата на човека в природните процеси се появяват антропогенни ландшафти. В тази връзка, за терена може да бъде приложена разработената класификация на антропогенните изменения на ландшафтите по Тодоров (1997).

По отношение на степента на антропогенната намеса имотът може да бъде отнесен към клас „силно изменени ландшафти” – тип урбанизиран, род рекреационен. В долната му част има изоставени полуразрушени бунгала, а в северната част, масивна двуетажна, полуразрушена сграда, има асфалтов път, алеи, изкуствени насаждения. Въпреки антропогенната намеса, 70% от имота, може да бъде отнесен към клас „условно естествени и слабо, незначително изменени ландшафти” – представени с тип горски, род естествени широколистни гори и тип ливаден, род естествени ливади.

В близост до територията, предвидена за инвестиционното предложение, се срещат още следните ландшафти:

- от клас „силно изменен ландшафт”:

• *урбанизиран, рекреационен*- изоставени и действащи почивни станции и лагери, разположени на север, изток и юг.

- от клас „условно естествени и слабо, незначително изменени”:

- *ливаден, естествени ливади* - разположени на север, изток, юг и запад;
- *горски, естествени широколистни гори* – север и северозапад.

12. Взаимодействие между елементите.

Естеството на настоящото инвестиционно предложение обуславя тясна връзка между компонентите **ландшафт, почви, води, земни недра и биологично разнообразие**, които пряко и свързано ще бъдат повлияни от планираните дейности на територията на ваканционния комплекс, като последиците анализирани в настоящия доклад се очаква да бъдат положителни.

Отнемането на почвен слой при изграждането на основите на сградите и подстъпите към тях ще доведе до загуба на местообитания на растителни и гъбни видове, както и на представители основно на почвената безгръбначна фауна. Предвид заложените методи на строеж, се очаква това въздействие да е минимално по площ и засягащо много малка част от популациите на тези видове.

Очаква се промяна на ландшафта в частта с новоизградените бунгала, от наличния ливаден и горски към антропогенен. Във връзка с това се предполага отдръпване на типичните за тези местообитания представители на фауната и поява и/или увеличаване наличието на синантропни и/или полу-синантропни видове.

При изграждането и експлоатацията на ваканционното селище съществува взаимодействие между повърхностните води и почвите, характеризиращо се с възможност:

- чрез повърхностните води при валежи проникване в почвата (най-вече неусвоени амониеви и нитратни йони от торове, вследствие на неправилната им употреба и от неправилно проектирани и некачествено изпълнени канализационни клонове);
- чрез замърсени дъждовни води, не само повърхностно, но и дълбоко проникване в почвите на нефтопродукти от евентуални разливи при използване на строителна механизация
- за замърсяване на терени при почистване на канализационни шахти;
- за изнасяне на почвен слой при повърхностно течащи води при обилни дъждове и/или разливи.

Връзката на елемента „население и човешко здраве” с останалите елементи **ландшафт, почви, води, земни недра и биологично разнообразие**, както и последиците от взаимодействието им се оценяват като преки само по отношение на някои въздействия (прахови емисии,

шум), като в повечето случаи говорим за непреки (косвени) въздействия (от отлагане на прахови замърсявания и вследствие на евентуални аварийни ситуации).

Предвид характера на ИП и типа му с рекреативен характер, предназначен за отдих и туризъм се очаква незначително въздействие от прахови емисии и шум.

Характерът на обекта предполага създаване на комфортна обстановка със предвидени удобства за отдих, почивка и възстановяване.

Предназначението на ИП не е необичайно за района. Природните забележителности превръщат община Враца в уникална и желана туристическа дестинация за любителите на планината, приключенията, на културно – историческия, селския и еко туризъм. На разположение на туристите са многобройните екопътеки и пешеходни маршрути, места за летуване, комплекси за почивка и отдих.

Въздействието от реализиране на инвестиционното предложение може да бъде оценено като положително върху посетителите на обекта. Едновременно с това ще бъдат осигурени условия за повишаване на туристическата атрактивност на гр. Враца и околните местности.

Няма информация за взаимодействие на елемента „**културно наследство**” с останалите, поради неприсъствието му на разглежданата територия.

V. Описание, анализ и характеристика на вероятните значителни последици от въздействията на инвестиционното предложение.

1. Последици, произтичащи от строителството и експлоатацията на инвестиционното предложение.

1.1. Описание/анализ на строителството и експлоатацията.

С ИП се предвижда премахване на 12 стари бунгала в разрушен или полуразрушен вид, които са били част от почивна база. Достъпът до съществуващата хотелската сграда ще бъде ограничен чрез обезопасителна ограда.

Общата площ на имота, в който ще се реализира ИП, е 83 749 кв.м., а общата застроена площ на новото строителство се предвижда да бъде 562,5 кв.м.

В комплекса ще бъдат обособени четири функционални зони:
- зона за достъп, паркиране и рецепция;

- обща зона - ресторант, барбекю зона;
- зона за палатки – 2 бр. платформи за палатки, баня, склад;
- зона къщи за гости – 10 бр. къщи.

За реализацията на инвестиционното намерение способства наличието на съществуваща пътна инфраструктура – подходът към комплекса ще се осигурява от общински път. Автомобилен достъп ще бъде осигурен само до рецепцията и ресторанта, с цел зареждане и обслужване. В останалата част на имота се предвижда изграждане на пешеходни алеи, достигащи до всяка от къщите за гости, разположени в по-високата (западно-северозападна) част на имота.

При изграждането на сградите, необходимост от по-тежка строителна техника ще има само за изливането на бетон за основите, като за повечето от сградите, които се намират в по-ниската и по-равнинна част от терена, техниката ще подхожда по трасето на предвидения за изграждане път до ресторанта и по съществуващия черен път до изоставената хотелска сграда.

Избраните конструкция и вид на материалите предопределят изграждането на надземната част да бъде на ръка с подходящи инструменти и приспособления.

Реализацията на ИП предвижда извършване на изкопни работи за полагане фундаментите на сградите, площадковите водопроводни, канализационни, електропроводни и комуникационни мрежи. Дейностите ще се извършват със специализирана мини техника.

Срокът за въвеждане в експлоатация на комплекса след получаване на разрешение за строеж се предвижда около година, като строителните дейности ще бъдат изпълнени по начин, който да не причинява безпокойство на животинските видове, включително по време на размножителния им период.

Комплексът ще бъде изграден едноетапно, а функционирането му се предвижда безсрочно.

През експлоатационния период на инвестиционното предложение ще се осъществява посещение на комплекса с цел отдих и туризъм. Ваканционният комплекс ще има възможност за прием на посетители целогодишно, в зависимост от направените заявки и икономическата рентабилност на зимния сезон.

1.2. Очаквани значителни въздействия от строителството и експлоатацията.

Комплексът отстои на около 4 км югозападно от гр. Враца, а най-близките села – Лютаджик и Очиндол отстоят съответно на 8 км и на 10

км, поради което планираните дейности по тип и мащаб не предполагат негативно въздействие върху населението.

ИП представлява намерение за изграждането на комплекс, който да се използва за рекреация и отдих. Този тип дейност не предполага значителни въздействия върху компонентите на околната среда. Няма да се извършват мащабни строителни дейности и високо застрояване. Напротив, избраното проектно решение за реализация на инвестиционното намерение цели минимално изменение на съществуващия терен и запазване на съществуващата дървесна растителност. Сградите ще бъдат с малки размери, което ще позволи разполагането им между съществуващите дървета, а по-големите сгради ще се намират в зоните на имота, които не са залесени. Предвид ограничените строителни дейности не се предполага настъпването на значителни последици за компонентите на околната среда на етап строителство.

По време на експлоатацията дейностите, свързани с осигуряването на отдих и рекреация, не предполагат излъчването на вредни емисии, генериране на големи количества отпадъци и негативно въздействие върху околната среда и хората.

При изпълнение на предвидените мерки в настоящия Доклад и стриктно спазване на нормативните изисквания по време на експлоатация не се очакват негативни последици за околната среда и населението.

1.3. Дейности по събаряне и разрушаване.

В северната част на имота, в който ще се реализира ИП, се намира съществуваща неизползваема хотелска сграда. Тя няма да бъде засегната от настоящето инвестиционно намерение. В имота се намират и 12 стари бунгала в разрушен или полуразрушен вид, които са били част от почивна база. С ИП се предвижда премахване на бунгалата и пасивно запазване на хотелската сграда, ограничавайки достъпът до нея с обезопасителна ограда.

1.4. Извеждане от експлоатация.

Към настоящия момент не се планира срок за действие на комплекса и в тази връзка Инвеститорът не планира извеждане от експлоатация на обекта. При евентуална промяна на намеренията с цел използването на терена за друг вид дейност ще бъде необходимо провеждането на процедура по изменение на ПУП, за да се смени предназначението на земята, а също така процедура по ОВОС за да бъдат оценени въздействията върху околната среда от новите намерения. В такъв случай ще бъде предвидено премахване на отделните елементи на комплекса и

рекултивация на терена. Подобни намерения обаче трябва да бъдат съобразени преди всичко с разпоредбите на Плана за управление на ПП „Врачански балкан”.

2. Последници, произтичащи от използването на природните ресурси.

2.1. Земни недра и подземни богатства.

При строителството и експлоатацията на ИП не се очаква използване на компоненти на земните недра от територията на реализацията му. При СМР ще бъдат използвани материали, съдържащи такива съставки, закупени от търговската мрежа.

2.2. Почва.

Техногенните нарушения от страна на обекта с изграждането на ваканционното селище могат да се обединят в три групи:

- при изграждане на сградите за отдых и ресторант;
- при изграждане на подземната инфраструктура и по-конкретно линейните подземни съоръжения – водоснабдителна и канализационна мрежи и кабелни колектори за електро- и телефонни кабели, кабелни телевизии и интернет, охранителни и ЛПСОВ;
- Зелени площи, алейни площи и места за паркиране.

При тях изкопите и изобщо нарушенията на земите са линейни, временни и възстановими.

Замърсяване на почвите на територията на бъдещия комплекс не се очаква. Обектът не е производствен, нито преработвателен или добивен и няма предпоставки да генериране или емитиране на замърсители.

За събирането и транспортирането на твърдите битови отпадъци ще има разработена програма.

Хидро-морфологичният състав на почвите ще се промени и в следствие на напояване на зелените площи.

Очакваните деградационни процеси по време на строителството се проявяват при изкопните работи на подземните комуникации, както и при всички строителни площадки, изразяващи се в утъпкване, коловози или пропадания, причинени от движението на обслужващата механизация, както и при временното складиране на строителните материали и съоръжения.

Всички тези увреждания са временни, а терените възстановими.

2.3. Води.

В обекта на ИП ще се използват питейни води и за противопожарни нужди, осигурени от изградената водопроводна и канализационна мрежа на В и К .

Чрез изграждане на вътрешна водопроводна система ще се захранват всички основни, спомагателни и обслужващи обекти.

ИП не предвижда използване на повърхностни води нито за водоползване, нито за водоприемане на формираните отпадъчни води. Последните ще се пречистват в ЛПСОВ, като част от тях ще се използват за напояване на зелените площи, а останалите ще се извозват за допречистване в ГПСОВ.

При реализацията на обекта не се очакват отрицателни последици върху водните обекти при спазване на разписаните мерки.

2.4. Биологично разнообразие.

При строителството и експлоатацията на ИП не се очаква използване на компоненти на биологичното разнообразие от територията на реализацията му. При СМР ще бъдат използвани материали, съдържащи такива елементи, закупени от търговската мрежа.

Предвижда се извършване на залесяване с растителни видове, характерни за парка, закупени от търговската мрежа.

3. Последици, произтичащи от емисии на замърсители и от въздействията на факторите на околната среда.

3.1. Отпадъци.

По време на строително-монтажните работи

СМР, предвидени в ИП, ще са източник на строителни, битови отпадъци и опасни отпадъци. Въздействието на образуваните отпадъци върху околната среда ще бъде временно, в периода на СМР, незначително по степен на въздействие поради ограничените количества и с възстановителен характер за отпадъците, подлежащи на оползотворяване. Не се очакват дългосрочни въздействия при спазване на законовите изисквания.

За отпадъците, генерирани от строителните дейности трябва да бъде изготвен План за управление на строителните отпадъци. Необходимо е те да бъдат събирани разделно на определените за целта места и да бъдат

предавани за транспортиране и последващо третиране единствено на фирми, притежаващи документ, издаден по реда на чл. 35 от ЗУО. С приоритет да бъдат избирани фирми предлагащи възможност за рециклиране и оползотворяване, пред такива, които предлагат депониране.

Въздействие върху населението не се очаква, както и създаване на условия за дискомфорт.

По време на експлоатация

Оценява се, че по време на експлоатацията на обекта въздействието на отпадъците върху околната среда ще бъде постоянно във времето, с възстановителен характер за отпадъците, подлежащи на оползотворяване и значително по степен на въздействие при пълното им оползотворяване. Не се прогнозира възможност за възникване на условия за здравен риск.

Не се очаква значително въздействие на отпадъците върху повърхностни води, подземни води и земни недра, върху останалите компоненти и фактори на околната среда, освен по отношение на земи и почви, ландшафт, растителност и животински свят – средна степен на влияние.

Управлението на отпадъците ще се извършва в съответствие с нормативната уредба. Ще се организира разделното събиране на отпадъци и ще бъдат осигурени подходящи съдове за тяхното събиране. Ще се следи за честотата на извозването им с оглед недопускане на натрупване на количества извън съдовете. Не се очакват емисии от отпадъците при тяхното правилно управление.

3.2. Вредни физични фактори.

3.2.1. Шум – акустична обстановка, източници и емисии.

Местоположението и предназначението на територията, на която ще се реализира инвестиционното намерение, не предполагат източници на шум в околната среда. Акустичната обстановка е подходяща за изграждане на ваканционен комплекс.

В резултат на реализацията на ИП по време на строителните дейности по изграждането на комплекса за кратко ще се влоши акустичната обстановка, което ще засегне основно територията на обекта. Източници на емисии ще са СМР и работата и движението на строителните машини.

3.2.2. Вибрации.

Въздействие от вибрации може да се очаква по време на строителните и монтажни дейности от строително-монтажната техника

или от автотранспорта, доставящ строителни материали. Те ще бъдат незначителни, с локален характер, ограничени по време и ще засегнат пряко само лицата, извършващи строителни, монтажни и транспортни дейности.

Предвидените дейности по време на експлоатацията на обекта не се очаква да генерират вибрации.

3.2.3. Микроклимат.

Микроклиматът като фактор на работната среда се определя чрез следните параметри на въздуха в работната среда: температура, относителна влажност, скорост на движение на въздуха и топлинно облъчване.

По време на строителството се очакват въздействия от техниката, която ще се използва за строително-монтажните дейности, от където се очаква да бъдат генерирани емисии от вредни физични фактори.

Необходимо е работниците да бъдат екипирани с подходящо работно облекло, както и да бъдат създадени подходящи условия за почивка.

Предвидените с инвестиционното предложение дейности по време на експлоатацията на обекта не се очаква да окажат съществено влияние върху микроклимата на района, в който ще се реализира ваканционният комплекс.

3.2.4. Лъчения.

3.2.4.1. Йонизиращи лъчения.

Нито една от предвидените дейности в етапа на строителството и в последствие при експлоатацията на обекта на ИП не предполагат отделяне на йонизиращи лъчения.

3.2.4.2. Радиация.

С оглед предвидените методи за реализация на ИП и естеството на дейността по време на експлоатацията – предоставяне на условия за отдих и туризъм, не се очаква обектът да бъде източник на лъчения.

3.2.4.3. Неионизиращи лъчения.

Източници на електромагнитни полета, които създават неионизиращи лъчения са електропроводите, трафопостът, съоръженията за телекомуникация и далекосъобщения.

Изграждането и отстоянието им до застроените площи се очаква да бъде изпълнено, съгласно изискванията на нормативната уредба, което предполага липсата на риск, или наличие на минимален такъв, от нейонизиращи електромагнитни лъчения за населението и компонентите на околната среда.

3.2.4.4. Топлинни и светлинни лъчения.

Топлинните и светлинните лъчения по време на строителството ще са ограничени в районите с дейности по СМР, както и подстъпите към тях. Въздействието ще бъде обратимо, обхватът на действие предполага локално, незначителното влияние само върху съвсем близките, прилежащи терени на тези мероприятия, с краткосрочна продължителност и ниска степен на въздействие.

Топлинните лъчения по време на експлоатацията на ИП ще са в резултат на използването на МПС в предвидените за тях места, битови дейности (заведения и др.) и около осветителните тела през тъмната част на денонощието. Светлинните източници, предизвикващи съответните лъчения, ще са локализирани в и около сградната част и района на ваканционния комплекс, през тъмната част на денонощието.

По време на строително-монтажните работи се очакват значителни въздействия от шум, вибрации, прах и емисии от изгорели газове, генерирани от строителната техника и другите стоително-монтажни дейности, които ще бъдат с локален характер и само за работещите на обекта. Не се очакват значителни въздействия върху населението от близките населени места поради достатъчната отдалеченост на ваканционния комплекс, както и типа му с рекреационен характер.

Значително въздействие върху биоразнообразието, в частност фауната, се очаква от шумовото замърсяване с най-голяма интензивност по време на строителните дейности. Въздействие се очаква и от светлинните и нейонизиращите лъчения, които ще са с локален характер, като влиянието им ще се ограничава само върху съвсем близките, прилежащи терени до източниците им.

3.3. Опасни химични вещества и смеси, използвани при реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение.

3.3.1. Видове опасни химични вещества и смеси, използвани при реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение.

Опасните химични вещества и смеси (ХВС), които ще се използват **при изграждането на комплекса** (при премахването на стари фундаменти и постройки), са маслата и горивата за строителната техника.

При осъществяване на дейности със строителна техника трябва да бъдат взети предвид и изпълнени определени мерки:

1. Превантивни мерки против възникването на разливи – редовна проверка на изправността на машините и др.
2. Мерки за незабавно ликвидиране на евентуалните разливи в резултат на аварии – наличие на сорбенти в подходящи количества по време на дейностите с тежката техника, провеждане на инструктаж на работещите и др.

Опасните ХВС, които ще се използват **при експлоатацията на комплекса**, са почистващите препарати за отделните помещения и ресторанта по вид и в количества, характерни за домакинството.

3.3.2. Съхранение на опасните вещества и смеси.

На територията на комплекса не се предвижда изграждането на склад за съхранение на горива и масла за строителната техника, която ще се използва в началните етапи на реализация на ИП.

Съхранението на почистващите препарати, сходни с използваните в домакинството, трябва да се извършва съгласно изискванията, заложи в информационните листове за безопасност и при спазване на мерките за безопасно съхранение.

3.3.3. Изискване за класификация по рисков потенциал.

Липсата на съхраняване на химични вещества и смеси по време на експлоатацията на инвестиционното предложение изключва необходимостта от класифициране на обекта по рисков потенциал, съгласно чл. 103 от Закона за опазване на околната среда.

Ако в даден момент от експлоатацията на ИП се наложи обаче употребата на вещества, които са включени в приложение №3 на ЗООС, ще бъде необходимо изпълнението на съответните задълженията и изготвяне на такава класификация.

4. Рискове за човешкото здраве, културното наследство или околната среда, включително вследствие на произшествия и катастрофи.

4.1. Рискове за човешкото здраве.

4.1.1. Здравно-хигиенни аспекти на околната среда.

Реализирането на инвестиционното предложение не се очаква да окаже въздействие върху здравето на населението от най-близкото, както и другите населени места в община Враца.

Рискови фактори за здравето на населението по време на строителството се явяват основно: замърсяването на средата с *прах и емисии*, отделяни при работа със строително-транспортната техника, както и с *шумово натоварване*. Въздействията ще бъдат с локален характер, ограничени по време – само в светлата част на деня и предвид достатъчната отдалеченост на обекта от населените места не се очаква да са съществен негативен фактор.

Въздействията от дейността на обекта на ИП върху здравето на работниците се очаква да имат строго локален и професионален характер и изискват основно спазване на правилата за трудова безопасност на работещите на обекта.

Районът, в който е предвидено реализирането на ИП, се характеризира с висока степен на съхраненост на природната среда. Ограничената стопанска дейност, ниската гъстота на населението, липсата на промишленост и индустриални замърсители обуславят наличие на чиста околна среда със силно положително въздействие върху здравето на човека.

4.1.2. Определяне на потенциално засегнатото население и на обектите със специфичен санитарно-охранителен статут.

Въздействие върху хората

Въз основа на анализа за местоположението на обекта, бъдещото строителство, предвиждания начин на експлоатация и климато-географските особености на района се установяват две групи потенциални рискови фактори за увреждане здравето на хората:

- по време на СМР, предвидени за реализацията на ИП - прах от строителни дейности, емисии от изгорели газове и шум;
- по време на експлоатацията на обекта – шум от превозни средства, осигуряващи транспортирането на спомагателни материали, необходими за дейността на обекта, както и транспортните средства на бъдещите посетители.

Първата група потенциални рискови фактори (по време на реализацията на обекта) ще имат отношение главно към работещите по изграждането на обекта, в по-малка степен към временно пребиваващите

около площадката. Те са кратковременни и предимно през светлата част на денонощието.

Установените потенциални рискови фактори следва да се отнесат и към населението от най-близките населени места, които са достатъчно отдалечени от местоположението на комплекса на около 4 км югозападно от село Згориград, което означава, че ще имат слабо отношение към населението и не се очакват отрицателни въздействия от емисии на вредни физични фактори, генерирани в етапа на строителството на обекта.

За потенциалните рискови фактори от втората група (по време на експлоатацията на обекта) е характерно това, че се очаква да бъдат минимални, характерни за такъв вид дейност на обект с рекреационен характер. Обектът е предназначен за отдих и почивка, от което следва че осигуряването на комфортни условия на територията на обекта ще е приоритет по време на неговата експлоатация.

Местоположението на ваканционния комплекс с отдалечеността му от главни пътища, летища, ж.п. линии, гари др. осигуряват среда, ненатоварена с шум, вибрации, прах, газове и др., което е подходящо място за развиване на дейност, свързана с туризъм и почивка.

Територии и/или зони със специфичен санитарно-охранителен статут.

Санитарно-охранителни зони, учредени по реда на *Наредба 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, учредяване и експлоатация на санитарно-охранителни зони около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, питейни и хигиенни нужди* обхващат:

1. акваторията и територията около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води;
2. територията и/или подземния воден обект около водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване от подземни води и за минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, и територията около надземните съоръжения.

Съгласно писмо с изходящ № 4963/10.10.2017г. от БД „Дунавски район“ и „Съгласно налична информация в БДДР към момента ИП за „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен“, в м. Църквище, с. Згориград, общ. Враца не попада в границите на санитарно – охранителните зони (СОЗ), определени по реда на *Наредба 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, учредяване и експлоатация на санитарно-*

охранителни зони около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, питейни и хигиенни нужди.”

4.1.3. Идентифицирани на рисковите фактори за здравето на населението и работниците, включително от произшествия и катастрофи.

Шум

Шумовото натоварване в района ще се дължи на строително-монтажните дейности по време на строителството. Шумовото ниво ще бъде повишено на местата, в които ще бъде използвана строително-транспортната техника за изкопни, товаро-разтоварни, ремонтни и строителни дейности. Очаква се да бъде по-високо около използваната механизация за работниците, които обслужват съответните машини. Ще бъде с локален характер, през светлата част на денонощието.

За населението от населените места, поради отдалечеността на обекта на ИП, не се очаква въздействието от шумово натоварване в етапа на строителството.

Емисии от изгорели газове и прах

В етапа на строителството, в резултат от дейността на строително-транспортната и превозната техника, ще се отделят емисии от изгорели газове и прах, които ще водят до замърсяване на въздуха.

Емисиите, които ще се генерират, се очаква да бъдат с по-високи стойности около използваната механизация.

Въздействието ще е с локален характер, през светлата част на денонощието и пряко само за работниците, които обслужват съответните машини.

За населението от населените места, поради отдалечеността на обекта на ИП, не се очаква въздействието от емисии от изгорели газове и прах в етапа на строителството.

По време на експлоатацията се очакват дейностите, които ще бъдат извършвани, да не генерират емисии от изгорели газове и прах.

Произшествия и катастрофи

Експлоатация на ИП предполага дейности, свързани с използване на технологично оборудване и транспортна техника, което би могло да доведе до риск от възникване на произшествия, злополуки и катастрофи.

Предотвратяване и ограничаването им може да се осъществи чрез поддържане на наличната техниката в исправност, като осъществява периодичен технически контрол.

За предотвратяване възникването на злополуки е необходимо да бъдат извършвани периодични инструктажи, съгласно изискванията на *Наредба РД-07-2 за условията и реда за провеждане на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд*.

Вероятността от възникване на пожар, в резултат от използвана техника, човешка грешка или други непредвидени обстоятелства е реална. За недопускане, ограничаване и предотвратяване на запалвания е необходимо да бъде създадено противопожарно досие, съгласно изискванията на *Наредба № 8121з - 647 от 1.10.2014г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите*, с което да бъдат определени правилата и действията, както и ред за евакуация на персонала и присъстващите на територията на обекта хора.

4.1.4. Преценка на възможностите за комбинирано, комплексно, кумулативно и отдалечено въздействие на установените фактори.

Предвид дейността на ваканционния комплекс за отдих и почивка не се очаква натоварване на жизнената среда, т.к. обекта на ИП е отдалечен на значително разстояние от най-близкото населено място с. Згориград, което отстои на 4 км.

Кумулативният ефект от увеличеното човешко присъствие, включващо шумово и светлинно натоварване през тъмната част от денонощието, както и отнемане и/или модифициране на местообитанията, ще предизвикат по-силно безпокойство върху представителите на животинския свят в района, принуждавайки ги да заемат подходящи биотопи на по-далечни дистанции.

4.1.5. Оценка на здравния риск. Мерки за здравна защита и управление на риска.

За ограничаване, намаляване на риска на работните места и при използване на работното оборудване, е необходимо работодателят да изготви оценка на риска, съгласно чл.16, ал.1, т.1 от *Закона за здравословни и безопасни условия на труд* за всяко работно място, въз основа на която ще бъде оценен риска за всяко работно място и ще бъдат предприети мерки за превенцията им и осигуряването на безопасна работна среда.

Мерки за намаляване на риска

Технически мерки

1. Подходящи програми за поддържане на работното оборудване, работното място и на системите на работното място.

Организационни мерки

1. Избор на подходящо работно оборудване по време на строителството, като се отчита работата, която ще се извършва, така че да генерира възможно най-малко шум, прах и др;
2. Подходяща информация и обучение на работещите за правилното и безопасното използване на работното оборудване както по време на строителството, така и по време на експлоатацията с цел да се сведе до минимум експозицията на вредните за работното място емисии.
3. Осигуряване на лични предпазни средства и специално работно облекло:

по време на строителството

- при нужда да бъдат снабдени с антифони водачите на строителната техника;
- при работа през студените периоди да се взема мерки ръцете на работещите да бъдат сухи и топли;
- работещите да бъдат снабдени с подходящо за сезона специално работно облекло;
- осигуряване на сигнализация на работната площадка.

по време на експлоатацията

- работещите на обекта да бъдат снабдени с подходящи за извършваната работа лични предпазни средства.
4. Профилактични мерки по отношение опазване здравето на работещите.
    - Изготвяне и спазване на физиологичен режим на труд и почивка за работещите на обекта, съобразен с оценката на риска (*Наредба № 15 от 31 май 1999 г. за условията, реда и изискванията за разработване и въвеждане на физиологични режими на труд и почивка по време на работа 1999 г.*).

Мерки по отношение опазване здравето на населението

Не се очаква вредно въздействие в етапа на реализацията за населението от населените места, намиращи се в близост до обекта, поради достатъчната отдалеченост на обекта на ИП, предвид местоположението на най-близко населеното място, което отстои на 4 км от ваканционния комплекс.

Естеството на очакваните дейности, предвид рекреационния характер на обекта на ИП в етапа на експлоатация, обуславят липса на реално въздействие с отрицателни последици за човешкото здраве.

Няма основание да се счита, че здравния статус, както на работещите на обекта, така и на населението на най-близките населени места може да бъде засегнат значително от инвестиционното предложение.

Предполага се, че реализацията на ИП на избраното местоположение - непосредствено до гр. Враца, и благоприятните му природни дадености ще допринесат за повишаване туристическата атрактивност на местността, което е в съответствие и с една от целите за развитие на туризма в ПП „Врачански балкан”.

4.2. Културно наследство.

На територията, обект на инвестиционното предложение, няма ситуирани обекти, притежаващи статут на недвижими културни ценности според ”Списък на паметниците на културата с категория „Национално значение” на територията на област Враца”.

4.2.1. Въздействия на инвестиционното предложение върху културно-историческото наследство.

Местоположението и характера на ИП не предполагат засягане на обекти на културно – историческото наследство.

Реализацията на инвестиционното предложение не е свързана с извършване на мащабни изкопни работи, във връзка с което се избягва възможността от засягане на такива елементи.

4.2.2. Архитектурни и археологически обекти.

Местоположението и характера на ИП не предполагат засягане на архитектурни и археологически обекти.

Реализацията на инвестиционното предложение не е свързана с извършване на мащабни изкопни работи, във връзка с което се избягва възможността от засягане на такива елементи.

4.2.3. Рискове за културното наследство, включително архитектурни и археологически обекти.

Местоположението и характера на ИП не предполагат засягане на архитектурни и археологически обекти, поради което не съществуват рискове за наличните такива.

При евентуално попадане на археологически находки или градеж по време на строителството, изкопните работи ще бъдат незабавно преустановени, а община Враца и Археологически музей – гр. Враца, ще

бъдат уведомени, съгласно чл. 18 от Закона за паметниците на културата и музеите (ЗПКМ).

4.3. Рискове за околната среда от аварии, бедствия и катастрофи.

На територията на община Враца са разположени четири обекта, класифицирани като предприятия/съоръжения с нисък или висок рисков потенциал:

- „Камибо” ЕООД – ТП „Хименерго”, източна индустриална зона на гр. Враца – висок рисков потенциал;
- „Петролна база Враца”, гр. Враца – висок рисков потенциал;
- „Подземно газово хранилище „Чирен”, с.Чирен – висок рисков потенциал;
- „Никас” ООД- складова и производствена база за взривни материали за граждански цели, с. Лиляче – нисък рисков потенциал.

Всички изброени предприятия отстоят на голямо разстояние от територията, на която ще се реализира ИП („Камибо” ЕООД и „Петролна база Враца” на около 5 км., „Никас” ООД на около 15 км. и „Подземно газово хранилище „Чирен” на около 18 км.). В тази връзка няма риск инвестиционното предложение да бъде засегнато при възникване на голяма авария с опасни вещества, в което и да е от тези предприятия.

Инвестиционното предложение обаче може да бъде изложено на риск при настъпване на природни бедствия. С най-голяма вероятност са възникването на пожар от падане на мълнии, наводнение или земетресение.

Гръмотевичните бури създават опасност от възникване на пожари, причинени от падането на мълнии, както върху дървета, така и върху стълбове, постройки, храсти и др. Евентуален пожар би бил реална опасност за комплекса, поради наличието на дървесни и леснозапалими материали в конструкцията на сградите и възможността за бързото разпространение на пожара по цялата територия. Външни фактори като силни ветрове и тяхната посока (особено такива със скорост над 20 м./сек.) допълнително биха усилили разпространението на пожара.

Наводнение в района на инвестиционното предложение може да възникне в резултат от природни явления (падане на обилни валежи, интензивно снеготопене). Комплексът не би бил застрашен от наводнения, породени от разрушаването на язовирни стени, речни корита и др., поради липсата на такива в близост.

От сеизмологична гледна точка, България е разположена в Алпо-Хималайския сеизмичен пояс, характеризиращ се с висока сеизмичност. В

страната са документирани множество земетресения, най-силните от които са регистрирани в североизточна и южна България. Районът на инвестиционното предложение обаче не се определя като зона с висока сеизмична активност.

Уязвимостта на инвестиционното предложение от риск от големи аварии и/или бедствия и произтичащите от това последици за околната среда могат да бъдат оценени като незначителни и малко вероятни, при условие изпълнение на заложените противопожарни мерки, както по време на строителството, така и при експлоатацията на обекта.

4.4. Въздействие на инвестиционното предложение върху компонентите на околната среда.

4.4.1. Атмосферен въздух и климат.

От изложения анализ в точка 9.2 Оценка по вид и количество на очакваните остатъчни вещества и емисии в атмосферния въздух, може да се направи заключение, че в резултат на реализирането на инвестиционното предложение, не се очакват негативни въздействия.

Характерът на въздействието върху качеството на атмосферния въздух в района може да се определи като:

локален - по обхват;

пряк – по начин на въздействие за етапа на строителството;

незначителен - по степен на въздействие;

краткотраен - по продължителност за периода на строителство;

обратимост – напълно обратимо.

С оглед размерът на засегнатата територия и предвидената с ИП дейност, не се очаква засягане или въздействие върху климатичните фактори в района.

4.4.2. Води.

Повърхностни води

По време на строителство

Строителството на обекта няма да окаже влияние върху режима на повърхностните води. Строителните работи ще се извършват само на територията на обекта. През този период няма да се генерират отпадъчни води. Ще се използват химически тоалетни за персонала. При дъждовните

води не се очакват наднормени концентрации на замърсеност при нормален строителен режим.

По време на експлоатация

С реализацията на инвестиционното предложение не се очаква генерираните отпадъчни води, след пречистване в ЛПСОВ, да окажат допълнително натоварване върху водното тяло BG1OG600R1206 – РВ „Чегорила“, р. Черна до Горно Оризово, защото няма да заустват директно в повърхностен водоприемник, а ще се извозват за допречистване в ГПСОВ.

По време на експлоатацията на комплекса не се предвиждат ограничения и забрани, които да попадат в списъка от мерки за подобряване състоянието на водите в Плановете за управление на речните басейни.

Дейността на обекта, предмет на ИП, не може да предизвика отрицателни въздействия върху повърхностните води в района.

Подземни води

По време на строителство

Въздействие върху количественото и химичното състояние на подземните води от описаната строителната дейност принципно би могло да произтича от някои дейности и обстоятелства:

- *По отношение на количественото състояние на подземните води:* промяна в хидродинамичния им режим вследствие на:
  - *Отводняване на строителни изкопи и/или промяна на посоката на потока:* изкопите за ЛПСОВ и площадковата канализационна система, ще се изпълняват на по-малко от 20 m над пиезометричното водно ниво на подземното водно тяло. Следователно в изкопите не се очаква постъпване на подземни води, не се налага отводняване и се изключва промяна на посоката на потока, т. е. не се очаква въздействие върху количественото състояние на подземните води;
  - *Водовземане за питейни, строителни и други нужди:* Необходимото водно количество ще се осигурява от градския водопровод, съгласно договор с „Водоснабдяване и канализация“ ООД, поради което и от тази дейност не се очаква въздействие върху количественото състояние на подземните води,

- *По отношение на химичното състояние на подземните води:*

Инфилтрация на относително малки обеми на дъждовни води, съдържащи неразтворени вещества и петролни продукти (от случайно изпускане на масла, гориво и други замърсители), на отпадъчни води от почистване на строителната площадка, транспортните средства, строителните машини и съоръжения и др. Такова евентуално замърсяване,

през строителния период най-вероятно ще се ограничи до частично проникване в повърхностната зона на терена, без да достига до нивото на подземните води. Поради това не се очаква въздействие върху химичното състояние на подземните води.

По време на строителството не се очаква въздействие върху количественото и химичното състояние на подземните води.

По време на експлоатация

Въздействие върху количественото и химичното състояние на подземните води по време експлоатация принципно може да произтича от следното:

- По отношение на количественото състояние на подземните води: промяна в хидродинамичния им режим вследствие на водовземане.

Обектът на ИП ще използва води с питейни качества чрез отклонение от съществуващ водопровод на В и К и няма да водочерпи от прилежащото подземно тяло чрез собствен водоизточник.

- По отношение на *химичното състояние на подземните води*:

-инфилтрация на относително малки обеми дъждовни води, съдържащи неразтворени вещества и замърсители от случайно изпускане на масла, гориво, и други замърсители. Такова евентуално замърсяване ще се ограничи до частично проникване в повърхностната зона на терена, без да достига до нивото на подземните води. Поради това не се очаква въздействие върху химичното състояние на подземните води.

При аварии в канализационната система и локалната пречиствателна станция не се очаква въздействие върху химичното състояние на подземните води от инфилтрация на замърсени битово-фекални води, тъй като най-вероятно то ще бъде временно и ще се ограничи до частично проникване в повърхностната зона на терена без да достига до нивото на подземните води.

Реализацията на обекта не предвижда използване на материали, съдържащи приоритетни вещества, нито дейности, които да доведат до непряко отвеждане на приоритетни вещества в подземните води.

4.4.3. Почви.

По време на строителството на инвестиционното предложение, въздействие върху почвите ще има в резултат на:

- дейностите по разрушаване на старите постройки и фундаменти;

- строително-монтажните дейности (СМР) при изграждането на асфалтовия път, паркинга и основите на къщите от вредни емисии от неорганизираните източници;
- изграждане на площадковите канализации и водопроводи и изкопните дейности, свързани с монтажа на ЛПСОВ;
- при евентуални разливи на масла и горива от механизирания техника при СМР.

По време на експлоатацията се очаква минимално по обем и локализация замърсяване на почвите, в резултат на:

- използване на МПС-та по новоизградения асфалтов път;
- напояване на тревните площи и използване на препарати за растителна защита.

Въздействието върху почвите ще бъде отрицателно, пряко, временно, краткотрайно, с ниска степен и териториален обхват на площадката на инвестиционното предложение.

Нарушени и усвоени земи са само тези, които са в границите на застроените площи и алеи. Основната част от земите на площадката, представляващи понастоящем слабопродуктивни земи, ще се превърнат в културни зелени площи със значително подобрени почви и почвен профил. С култивирането на плътна, здрава тревна покривка ще се постигне преустановяване на процесите на водна и ветрова ерозия на почвите. В резултат на това ще има положително, постоянно и дълготрайно въздействие върху почвите.

4.4.4. Земни недра.

Изграждането и експлоатацията на ИП не предвиждат засягане на земните недра в района. Върху малък район от гористата територия са налични скални разкрития. По време на строителството ще бъде засегната незначителна част от земната повърхност, обхващаща местата на изграждане на част от сградите и подстъпите към тях.

4.4.5. Биологично разнообразие.

4.4.5.1. Растителен свят.

По време на строителството се очаква премахване на малка част от тревистата растителност, обхващаща фундаментите на къщите, асфалтовия път и основите на някои от спомагателните сгради. Компенсиращ механизъм е освобождаването на площите, заети от съществуващите сега

стари сгради и фундаменти, с последващо самовъзстановяване на растителността там. Предполага се отгъпване на растителната покривка при използването на по-тежка механизирана техника, касаещо ограничени участъци около работните площадки, с възможно минимизиране на това влияние чрез регулиране и контролиране на движението на машините.

Тревните съобщества, които ще се засегнат, могат да се отнесат към местообитание 6210 „*Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)*”, което е включено в Приложение 1 на ЗБР и е разгледано подробно в ДОСВ.

След реализация на ИП ще бъдат засегнати единствено тревистите видове и храсти, при извършването на СМР и ландшафтното оформяне на терена, върху площ от около 562,5 кв.м. Не се предвижда засягане на дървесни видове. Къщичките, предвидени за изграждане в горската част на терена ще бъдат разположени между дърветата, на подходящи налични празни пространства. Те ще бъдат с малки размери, което ще позволи разполагането им между съществуващите дървета, а по-големите сгради ще се намират в зоните на имота, които не са залесени. Предвид целта на ваканционния комплекс – отдых и рекреация – непосредствено сред природата, ще се запази максимално естествения вид на терена.

Към момента, в имота, са налични стари разрушени бунгала и бетонови фундаменти, върху които е имало бунгала. Предвижда се те да бъдат разрушени и теренът да се изчисти от строителните отпадъци. Така ще бъде възстановена използваната до момента площ, върху която ще има възможност да се развие естествената растителност. Тези остатъци от минала човешка дейност са един от проблемите на ИП „Врачански Балкан”.

Възстановената мрежестата ограда по границите на имота (ИП, за което инвеститорът има положително произнасяне от РИОСВ – Враца) ще благоприятства запазването на растителността и хабитатите, компрометирано от съществуващото в момента безконтролно навлизане на хора и домашни животни.

Ще бъде извършено залесяване с растителни видове, характерни за парка, ненарушаващи естеството на местните фитоценози.

Предвид местоположението, обхвата и характера на ИП не се очаква значително въздействие върху растителния свят в района.

4.4.5.2. Животински свят.

В резултат на реализирането и експлоатацията на ИП се очаква частична загуба на местообитанията на някои елементи от местната фауна

(безгръбначни, земноводни, влечуги, дребни бозайници). Площта на засегнатата територия ще е минимална и ще отговаря на тази, необходима за изграждането на частите и обектите, които изискват отнемане на почвен слой (фундаменти на бунгалата и спомагателни структури, асфалтов път). Компенсиращо мероприятие е изчистването на терените, заети в момента от стари сгради и фундаменти, което предполага самовъзстановяване на естествените биоценози. Архитектурата на новоизградените къщи предполага запазване на местообитанията в среда, много близка до естествената, което не е характерно за конвенционалното строителство. Единствено птиците (с установените дендрофилни и полу- и синантропни видове), не биха били засегнати от това въздействие, поради запазването на дървесната растителност.

В резултат на безпокойството от антропогенната дейност се очаква изтласкване на редица видове животни в съседните, по-тихи участъци. От друга страна се предполага увеличаване на присъствието на отделни по-толерантни към човешкото присъствие представители на местната фауна в и около застроената част в резултат на по-добрите условия за тях (храна, убежище, микроклимат). Изграждането на комплекса на мястото на бивш такъв ще благоприятства запазването и дори увеличаването на полу- и синантропните видове характерни за мястото в момента.

Предполага се и увеличаване на числеността на редица животински видове в резултат на допълнителното залесяване с видове растения характерни за местността.

На територията, касаеща ИП, се намират местообитания на редица представители на фауната, включени в Приложения 2 и 3 на ЗБР, като въздействията върху тях са разгледани подробно в ДОСВ.

Предвид местоположението, обхвата и характера на ИП не се очаква значително въздействие върху животинския свят в района.

4.4.6. Ландшафт.

Ландшафтът е относително еднородна територия, в която се наблюдава еднакъв геоложкия строеж, формата на релефа, хидрогеология, микроклимат, биоценози и почви. Той сам по себе си се разглежда като ресурсо-съдържаща и ресурсо-възпроизвеждаща система.

За да се прецени въздействието на инвестиционното предложение върху ландшафта като цяло, е необходимо да се оцени ефектът от комбинираното действие на степента на нарушение или промяна на ландшафтната единица и на нейната чувствителност.

Целта на настоящото ИП е изграждането на малък ваканционен комплекс, в който ще бъдат обособени четири функционални зони:

- зона за достъп, паркиране и рецепция;
- обща зона - ресторант, барбекю зона;
- зона за палатки – 2 бр. платформи за палатки, баня, склад;
- зона къщи за гости – 10 бр. къщи.

Общата площ на имота е 83, 794 дка. Съгласно приложения ген-план, повечето от основните и спомагателните постройки ще бъдат разположени в долната част от имота, където в момента се намират полуразрушени бунгала и остатъци от фундаменти за бунгала. Строителството ще бъде върху 562,5 кв.м, за свързване на отделните елементи ще бъде изградена мрежа от алеи и дървени стълби. Къщите, които ще бъдат разположени в гористата част са проектирани с малка площ, в местата, където има естествени празни пространства. Не се предвижда изсичане на дървета. Целият комплекс ще обхваща около 35-40% от имота, а строителството ще е 0,67%.

Преките въздействия, по време на изграждането на комплекса, ще се изразяват в засягане на част от естествената растителност. Това ще засегне една минимална територия, защото настоящият проект предвижда доразрушаването и премахването на изоставените бунгала. Това въздействие се оценява като положително, защото от една страна новото спрямо старото строителство ще заема по-малка площ, а на почистените терени растителността ще бъде възстановена. От друга страна ще се реши проблемът на Парка, създаван от старите полуразрушени сгради и ще се подобри визуалния облик на терена. Настоящото ИП **няма** да промени предназначението на имота, няма да промени вида на неговия ландшафт – бивш терен, използван като рекреационен ще бъде обновен, амортизираната база ще бъде подменена и ще се използва отново за отдих и туризъм. В момента съществува и проблемът с незаконното строителство – то е безразборно и може да е причина за нарушаване на облика на терена. Основната цел при проектирането на новия комплекс е да бъдат запазени всички природни дадености, а подобектите да бъдат хармонично вписани в околния облик. Организирането на комплекса, няма да повлияе върху характера на макрорелефните форми, геоложката основа, климата.

Потенциалът за самоочистване и самовъзстановяване се измерва чрез определен набор от критерии, които включват характера и интензивността на природните процеси, способността за запазване на определено ниво на състояние, режим и характеристика на връзките между компонентите, възможности за средовъзпроизвеждащи функции.

Разглежданата територия притежава сравнително добър естествен потенциал за самоочистване и самовъзстановяване, предвид доброто местоположение и топографска характеристика, благоприятна климатична и микроклиматична картина, стабилна геоложка основа, липса на

физикогеоложки процеси и явления. Съгласно предвидения проект е видно, че комплексът ще заема около 40 % от терена, но естественото състояние ще се запази върху почти целия имот (строителството е 0,67 %), което определя много висок естествен потенциал на ландшафта.

Очакваното въздействие, в резултат на осъществяване на ИП върху ландшафта ще бъде:

- **по вид** – пряко, положително- ще бъдат решени проблеми, свързани със старите разрушени сгради и нерегламентираното строителство; теренът ще се промени визуално в положително направление след премахване на остатъците от разрушените бунгала, обезопасяване на старата сграда, почистване от строителни и битови отпадъци, изграждане на нова почивна база, адекватно вписваща се в района;

- **по степен на въздействие** – значително – наличието на полуразрушени сгради е един от основните проблеми на парка, който в случая ще бъде решен, макар и частично.

- **по обхват** – локално, целият комплекс ще бъде разположен на не повече от 40% от терена;

- **по продължителност, честота и обратимост** – дълготрайно, по време на строителството и експлоатацията на комплекса; обратимо, в случай на решение за друго предназначение на територията;

- **вероятност на проява** – по време на строителството и експлоатацията.

4.5. Въздействия върху природните обекти.

Територията, касаеща ИП, се намира в обхвата на две Защитени зони по смисъла на ЗБР: „**Врачански Балкан**” с код **BG 0000166** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и „**Врачански Балкан**” с код **BG 0002053** за опазване на дивите птици. В ДОСВ към настоящия Доклад, са разгледани подробно състоянието на местообитанията и видовете, които са предмет на опазване в тях и попадат в обхвата на ИП, както и вида, степента и резултата от въздействията при реализирането му.

ИП попада и на територията на **Природен парк „Врачански Балкан**”. Той е разположен в Северозападна България във Врачанска планина и масива на Лакатнишките скали, между географските координати по Гринуич: 23023/ - 23045/ източна дължина и 43005/ - 43017/ северна ширина. На запад и юг паркът е ограден от гори, а на север и изток - граничи с обработваеми земи. Според Физико-географското райониране на

страната, Паркът е разположен в Понорско-Врачански район на Западностаропланинска подобласт на Старопланинска област.

Първоначално, със заповед N1449/21.12.1989 г. на КОПС (ДВ бр3 1990 г.), ПП „Врачански Балкан” е бил обявен за Народен парк с обща площ от 30129,9 ха. Впоследствие, съгласно Закона за защитените територии от 1998 г. и със Заповед № РД-934/22.07.2003 г. на МОСВ (ДВ бр.73 - 2003 г.) Народен парк “Врачански Балкан” се прекатегоризира в Природен парк “Врачански Балкан” без да се променя неговата площ от 1989 г. Според ПУ на Парка, площта му е 28 803,9 ха.

Съгласно ЗЗТ цялата територия на парка е защитена. В нея са включени, обявявани през различни периоди, защитени територии и обекти, със самостоятелен статут на защита:

- Резерват “Врачански карст” - обявен за защитен природен обект с международно значение за опазване на биологичното разнообразие;

- ЗМ “Падините” - бивша буферна зона на резерват “Врачански карст”;

- ЗМ “Вола” - прекатегоризирана от историческо място, лобно място на поета революционер Хр.Ботев, намиращо се в землището на с. Челопек (общ. Враца);

- ЗМ “Боров камък” - бивше историческо място, където е основана рудничарска секция на миньорите от мина Плакалница;

- ЗМ “Веждата” - опазване на находище на растението келереров центрантус, (български ендемит и реликт) и територия с характерен ландшафт (скален венец и сипеи);

- ЗМ “Лакатнишки скали” - скален масив над левия бряг р. Искър в землището на с.Миланово срещу гара Лакатник (общ. Своге);

- ПЗ “Леденика” - пещера с терени за запазване на пещерни образувания;

- ПЗ “Вратцата” - ждрело на река Лева, западно от гр.Враца;

- ПЗ “Ритлите” - природен феномен западно от с. Лютиброд (общ.Мездра);

- ПЗ “Новата пещера” - намира се на левия бряг на р. Искър в местност Равнището, в землището на с.Лютиброд (общ. Мездра);

- ПЗ “Темната дупка” - пещера, намира се на левия бряг на р. Искър северно от гара Лакатник в землището на с.Миланово общ.Своге, и редица паметници на културата.

Основната част на Парка се характеризира с типичен, класически открит карст и зачимен карст. В карбонатните скали широко са разпространени разнообразни повърхностни карстови форми - карни бразди и жлеbove (северно от връх Яворец), струйни кари (стръмните склонове при гара Черепиш), овални кари. Въртопите са широко разпространени – с фуниевидна, овална и кълбовидна форма. Валозите се

срещат във високите, заравнени части на разглеждания район. Дъната им са покрити с наслаги - използват се като земеделски площи от населението.

В района на Парка и прилежащите му територии са установени над 600 пещери с различна морфология и размери. Хоризонталните пещери са разположени в склоновете на долините и ниските части на карбонатните скали. Във високите заравнени части са разпространени пропасти и пропастни пещери. Като цяло повече от пещерите са с незначителни размери.

През 1998 г. Врачански Балкан е определен за КОРИНЕ място код F00000300, поради европейското му значение за опазване на редки и застрашени местообитания, растения и животни, включително птици. През 2005 г. територията е обявена от BirdLife International за Орнитологично важно място код BG 053. С решение на МС от 02.03.007 г., територията на парка е одобрена за защитена зона по ЗБР и Директива 79/409/ЕИО с код BG0002053 и Директива 92/43/ЕИО с код BG0000166.

Основният облик на растителната покривка се определя от естествени дървесни и храстови съобщества, както и от вторично възникнали пасища и сенокосни ливади. Особено специфични за Парка са откритите варовикови скални стени и откоси, богати на редки видове и растителни групировки. Втори хабитат с изключителна важност, включващ абиотични компоненти, е неблагоприятно оборудвани пещери.

Изключителното разнообразие и високата природоохранна стойност на цялостния растителен комплекс се определя от присъствието на 15 типа местообитания, включени в Закона за биологичното разнообразие и в Европейската Директива за хабитатите. Седем от тях изискват специални мерки за опазване и по Бернската конвенция.

На територията на ПП “Врачански Балкан” са установени 1 507 вида животни. От тях 1 231 вида са безгръбначни и 276 вида са гръбначни животни. Докато видовият състав на гръбначните животни може да се счита за сравнително добре проучен (над 95%), установеното богатство при безгръбначните може да се определи като незадоволитено проучено предвид общото богатство на разглежданите групи, благоприятните природни условия, наличието на разнообразни местообитания и липсата на целенасочени проучвания в тази насока. На база експертна оценка, очакваният брой видове безгръбначни животни надхвърля 5000 вида.

В парка са застъпени и голям брой местообитания, което е предпоставка за срещането на видове от различни фаунистични комплекси, които повече или по-малко са привързани към определен комплекс от природни условия. Най-много видове са установени в широколистните гори в границите на парка. Това определя тяхното високо значение за опазване на биологичното разнообразие в защитената територия. Друга

характерна особеност е изобилието от скалисти местообитания (отвесни стени, венци, сипеи, пещери), които са разпространени в целия парк и определят неговия облик. В тази специфична среда живеят представители на всички класове гръбначни животни (без риби), както и стотици видове от безгръбначните, които формират комплекса от петрофилни видове.

На базата на законовия статут и предназначение на територията, характеристиката на абиотичните и биотични фактори, социално-икономическата характеристика и екологическа оценка, на принципа на степенуване на функции – защита-опазване-възстановяване-обслужване-обитаване-ползване, за ПП „Врачански Балкан” са предложени, картоирани и описани седем зони:

- I. Зона резерват;
- II. Зона за опазване на биологичното разнообразие, характерните ландшафти и обектите на културното наследство;
- III. Зона с водоохранни функции;
- IV. Зона за техническа и биологическа рекултивация;
- V. Зона туризъм;
- VI. Зона сгради и съоръжения,
- VII. Зона за устойчиво ползване на възобновимите природни ресурси.

Имотът, обект на ИП, е част от зона **VI. Зона сгради и съоръжения**. Общата площ на зоната е 644,17 ha (2,3% от площта на парка). Тази зона включва различни сгради и съоръжения и представлява застроената инфраструктура на парка. Части от нея съвпадат с елементи на зоната за туризъм. Предназначението на зоната е да осигури съвременни условия за бивакуване, ползване и поддържане на съществуващите трайно изградени обекти и съоръжения. Чрез управлението на обособената зона се регламентира и контролира поддръжката на инженерната инфраструктура в състояние и вид, които да не влошават природните ценности и да не пречат за постигане на целите на парка.

Предвид предназначението на зоната, където ще се извършва ИП, реализирането му (вкл. премахването на старите сгради и фундаменти) предполага повишаване на значимостта на тази част от територията на ПП „Врачански Балкан” за рекреация и туризъм.

Местоположението, обхватът и характерът на ИП не предполагат значително въздействие върху природните елементи на Природен парк „Врачански Балкан”.

4.6. Рискове за околната среда от аварии, бедствия, катастрофи.

Естеството на ИП не предполага дейности, предизвикващи риск от големи аварии и/или бедствия. На площадката няма да бъдат съхранявани вещества, попадащи в приложение №3 на ЗООС, няма предвидена експлоатация на високо рискови съоръжения и съхранение на силно запалими и горими материали. Въпреки това при определени обстоятелства инвестиционното предложение може да стане причина за възникването на пожар в границите на комплекса. Такава ситуация е възможна при наличието на електричество, дървесни елементи, включително и на човешки фактор. Възникването и разпространението на евентуален пожар може да бъде ограничено при спазване на мерките за безопасност и действията при извънредни ситуации, приети с вътрешните за обекта аварийни и противопожарни документи за управление.

5. Комбинирането на въздействието с въздействията на други съществуващи и/или одобрени инвестиционни предложения.

В долната таблица са представени одобрените ИП от РИОСВ Враца за периода 2008-2018г., предоставени от компетентния орган, във връзка с чл. 24 от *Закона за достъп до обществена информация*. Предвид местоположението, мащаба и дейностите, предмет на ИП, са разгледани само тези Инвестиционни предложения, разположени на територията на землището на село Згориград, които са в близост до обекта на ИП, за които се предполага, че би могло да има комбиниране на въздействията.

Таблица 7. Одобрени ИП в землището на с. Згориград за периода 2008 -2018 г.

№	Инвестиционно предложение	Решение
1	Проект за „Рехабилитация на общински път” (Враца – Леденика)- с. Згориград от км 0+000 до км 4+683	№ 04 –ОС/2008г.
2	„Изграждане на еднофамилна къща в имот № 016023 с площ 1,309 дка, в земл. на Згориград, общ. Враца”	№ 08 –ОС/2009г.
3	„Изграждане на еднофамилна жилищна сграда, в имот № 37007 с площ 1,119 дка, в земл. на Згориград, общ. Враца”	№ 01 –ОС/2011г.
4	„Изграждане на нискоетажна еднофамилна къща в имот № 016010 с площ 1,789 дка, в земл. на с. Згориград, общ. Враца”	№ 07 –ОС/2012г.
5	„Изграждане на нова нискоетажна жилищна сграда”	№ - 02 –ОС/2014г.
6	„Помяна предназначението на земеделска земя с цел изграждане на жилищна сграда”	№ - 05 –ОС/2014г.
7	„Изграждане на метален мост и подпорна стена върху приток на р. Лева в зем. с. Згориград”	№ - ВР-12-ПР /2014г.
8	„Изграждане на сграда за жилищни нужди, в имот № 012036, с площ 2 дка в земл. с. Згориград, общ. Враца”	№ - 01 –ОС/2015г.
9	„Изграждане на жилищна сграда за сезонно ползване в имоти № 014021 и № 014032, в земл. с. Згориград, общ.	№ - 03 –ОС/2015г.

ДОВОС за ИП: „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен”

	Враца”	
10	„Изграждане на постройка за съхранение на селскостопанска продукция –сено, с площ 136 кв.м. и ограда, в имот № 003075 с обща площ 6,954 дка, местност „Камена страга” в землище с. Згориград, общ. Враца, обл. Враца”	№ - 06 –ОС/2015г.
11	„Изграждане на битова сграда за отлеждане на коне на площ 500-600 кв.м. в имот № 003098, с площ 18,983 дка, в месност „Гърлото”, в землище с. Згориград, общ. Враца, обл. Враца”	№ - 07 –ОС/2015г.
12	„Изграждане на заслони за коне –метална конструкция, за предимно пасищно отглеждане, без интензивно животновъдство № № 003033, 003005, 006005 и 006055, с обща площ 24,084 дка, в землище с. Згориград, общ. Враца”	№ - 08 –ОС/2015г.
13	„Изграждане за сграда за жилищни нужди”	№ - ВР -01–ОС/2016г.
14	„Изграждане на жилищна сграда за сезонно ползване”	№ ВР - 04 –ОС/2016г.
15	„Предприятие за добив и преработка на червено месо в имот с идент. № 12259.119.31, м. „Орешака”, земл. гр. Враца и изграждане на съоръжение за опушване на месни продукти в имот с № 003068, м. „Камена страга”, земл. с. Згориград, общ. Враца”.	№ ВР - 9 –ПР/2016г.
16	„Изграждане на автосервиз за ремонт на автомобили с малък офис, склад и сервизно помещение в УПИ XXV, кв.2 по плана на село Згориград, общ. Враца.”	№ ВР - 06 –ОС/2017г.

Инвестиционното предложение предвижда проектирането и изграждането на ваканционен комплекс, разположен в землището на землището на с. Згориград, местност „Църквище”, общ. Враца. Основните въздействия върху околната среда ще са свързани с промяната в:

- ландшафта - визуално подобряване на облика на терена, разрушаване на част от старата база и строителство на нови сгради;
- флората - промяна на естествената растителност около новите постройки;
- фауната - безпокойство на някои видове предвид увеличаване на човешкото присъствие.

Дейностите, които ще се извършват целят посещение на комплекса за отдых и туризъм. С реализирането на ИП ще се възобнови използването на терена, който е бил почивен дом в миналото, а към момента е в полуразрушен вид. Имотът отново ще се използва за рекреация. Предвид целта на ИП не се очаква значително въздействие върху атмосферния въздух, повърхностните и подземните водни тела, здравето на населението.

По-голяма част от одобрените ИП, в землището на с. Згориград, предвиждат жилищно строителство. Изключения са автосервиз, съоръжение за опушване на месни продукти, които целят производствени дейности и ИП, целящо организиране на неинтензивно животновъдство.

Няма ИП, одобрени за реализация в непосредствена близост до ваканционния комплекс. Предвид дейностите, които ще се извършват,

тяхното местоположение и мащаб, не се очаква комбиниран ефект върху компонентите на околната среда и човешкото здраве с въздействията на други съществуващи и/или одобрени инвестиционни предложения.

Районът е една от предпочитаните туристически дестинации в страната. *Програмата за развитие на туризма в Община Враца за 2018 година* предвижда устойчиво развитие на туризма в Община Враца чрез увеличаване на регионалния туристически потенциал и популяризиране на региона на туристическия пазар в страната и чужбина. Районът разполага с много дадености, които могат да се използват за разработване и утвърждаване на комплексен туристически продукт с максимално ползване на наличните туристически ресурси - богатото историческо, културно и природно наследство. Те представляват добра база с голям потенциал, който все още не е напълно разработен. Целта на настоящото ИП се вписва изцяло в Общинския план за развитие на туризма за района.

6. Въздействието на инвестиционното предложение върху климата и уязвимостта на инвестиционното предложение спрямо изменението на климата.

Изграждането и експлоатацията на ваканционния комплекс не предполага емисии на парникови газове в атмосферния въздух, които биха могли да окажат негативно влияние върху климата.

Промяната в климата се дължи на дългосрочни промени в количеството и годишното разпределение на валежите, температурата, влажността, посоката на вятъра, разпределението на атмосферното налягане и други климатични фактори. Режимът на валежите се променя, а екстремните метеорологични явления зачестяват, причинявайки бедствия като наводнения и суши. Планинските области са изправени пред значителни предизвикателства, включително намаляване на снежната покривка, потенциално отрицателно влияние върху зимния туризъм, риск от горски пожари, свлачища и наводнения, загуба на биоразнообразие. В този случай инвестиционното предложение е уязвимо спрямо изменението на климата.

7. Използвани технологии и вещества.

Реализирането на инвестиционното предложение е свързано с извършване на строително-монтажни работи с мини строителна техника и основно на ръка. Материалите ще се закупуват от търговската мрежа.

По време на строителството ще се използват горива и масла за строителната техника, а по време на експлоатацията на ИП различни

дезинфекциращи препарати, характерни по тип и количество за домакинството (за ресторанта, рецепцията и др.).

Идеята на Инвеститора е да трансформира съществуващата, остаряла база за отдих и туризъм, в малък, съвременен ваканционен комплекс от нов тип. Премахването на старите постройки и възстановяването на терена, с последващото създаване на нови зони и застрояване с различна, изцяло природно насочена концепция е иновативен процес.

Инвестиционното предложение цели създаване на благоприятни условия за отдих и туризъм в максимално запазена естествена обстановка и състояние на заобикалящата околна среда, което означава, че цялостното проектиране и изграждане на подобектите ще се съобразява с естествените дадености на терена и природните елементи. Няма да бъдат изсичани дървета, а разположението настройките ще се определя от съществуващите релеф и представители на флората. Не се предвижда изравняване на терена или промяна на облик и ландшафт, ще се ограничава, до минимум, използването на вещества, материали и технологии – доказани замърсители на околната среда. Основната цел на Инвеститора е създаване на комплекс, в който човешкото присъствие е ненатрапчиво вписано в дивата среда, в която хората могат да почиват и да се чувстват част от заобикалящата ги природа. За да се постигне това ще бъдат използвани нови технологии и проектни решения, така че клиентът да получи необходимите удобства, но да се чувства интегриран в природната среда (леки материи и покрития, вписване между природните елементи, екологични материали и технологии, естествени околни цветове, възможност за наблюдение на природата и др.). Разработването на тази концепция на ИП се базира на принципите за устойчиво развитие и цели постигане не само на икономически, но и на екологичен, социален, здравословен, образователен и културен ефект.

VI. Използвани методики и данни за прогноза и оценка на въздействието върху околната среда, включително подробности за затрудненията при събирането на необходимата информация, и основните елементи на несигурност.

Методите, които са използвани в процеса на работа по Доклада за ОВОС са свързани със събиране, анализиране и обработка на данни; изследване на литературни и нормативни източници; документален анализ; полеви проучвания, сравнителни анализи и оценки по компоненти и

дефиниране на проблеми, изводи, препоръки и мерки за намаляване на отрицателните въздействия.

Предвидените анализи и оценки са организирани в съответствие с изискванията на Директивите на Европейския съюз, хармонизираното българско природозащитно законодателство и на всички международни конвенции, по които България е страна.

Използвани са: справочна литература, Уеб страници и публикации от НПО, както и източници на информация за региона и защитените зони.

1. Актуализирана единна методика за инвентаризация на емисиите на вредни вещества във въздуха, изготвена от екип на Националния Институт по Геофизика, Геодезия и География при БАН, 2010 г. и утвърдена със Заповед № РД-165/20.02.2013 г. на Министъра на околната среда и водите;
2. Методика за определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне на нивото на шума в мястото на въздействие, утвърдена със Заповед № РД-613/08.08.2012 г. на Министъра на околната среда и водите]
3. Методи за определяне на показателите за шум в зависимост от източника - прил. № 3 към чл. 6 на НАРЕДБА № 6/2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението(Обн., ДВ, бр. 58/2006 г.).

Фитоценотичните описания са направени по методичния подход на Браун-Бланке, оценяващ наличието и обилието на растителните видове, чрез изследване им в определени по размер пробни площадки на представителни за местообитанието места от терена.

Събирането и анализирането на информацията за биоразнообразието беше извършвано, чрез обходи на терена, както и с ползването на различни литературни и електронни източници.

Основните затруднения при набиране на данните бяха свързани с достъпа до актуална информация, по някои от частите от доклада. Голяма част от информацията не е налична в основните бази данни и може да бъде получена само от локални източници.

VII. Мерки за избягване, предотвратяване, намаляване или прекратяване на значителните вредни въздействия върху околната среда и човешкото здраве и план за тяхното изпълнение. Описание на предложените мерки за наблюдение след реализиране на инвестиционното предложение.

По отношение на биоразнообразието

№	Мерки	Период/фаза на изпълнение	Резултат
1	Препоръчва се да не се използват за озеленяване растителни видове, нехарактерни за района.	Строителство, Експлоатация	Поддържане естествената флора и местообитания в Парка.
2	Препоръчва се започването на основните СМР да се извърши преди началото или след приключването на размножителния период на повечето защитени животински видове: май - юли (ЗБР, чл. 38, ал. 1, т. 2).	Строителство	Ограничаване безпокоенето на фауната през размножителния период.
3	Препоръчва се, поставяне на къщички за полу- и хралупогнездещи видове птици.	Експлоатация	Задържане и/или привличане на редки видове птици.

По отношение на повърхностни и подземни води

№	Мерки	Период/фаза на изпълнение	Резултат
1	Неутрализиране (изземване на замърсената пръст) в случай на разлив на масла.	Строителство	Недопускане замърсяване на подземните води.
2	Ограничаване на дейностите, които увеличават риска за пряко или непряко отвеждане на опасни вещества или други замърсители в подземните води, вкл. разкриването на подземни води на повърхността чрез изземване на отложенията и почвите, покриващи водното тяло.	Строителство	Недопускане замърсяване на подземните води.
3	Недопускане на складиране на отпадъци в участъци с временно отнет почвен слой.	Строителство	Недопускане замърсяване на подземните води.
4	Поддържане в изправност и	Експлоатация	Осигуряване бързо

ДОВОС за ИП: „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен”

	редовно почистване на площадковата канализация.		отвеждане на водите при интензивни валежи с цел намаляване на щети върху почвите и подземните води.
5	Осигуряване необходимата степен на пречистване на отпадъчните води в ЛПСОВ, съгласно емисионните ограничения, разписани в договора с оператора на ПСОВ, където ще се третират допълнително отпадъчните води.	Експлоатация	Недопускане замърсяване на повърхностните води.

По отношение на геоложка основа, земи и почви

№	Мерки	Период/ фаза на изпълнение	Резултат
1	Изготвяне на проект за организация и изпълнение на строителството	Проектиране	Засягане на по-малко земни площи и степен на увреждане. Създаване на оптимална организация на строителството за всички етапи.
2	Оползотворяване на отнетия хумусен слой на място.	Експлоатация	Недопускане увреждане на почвите.
3	Разработване на програма за напояване на тревните площи.	Експлоатация	Недопускане преовлажняване на почвите.
4	Да се осъществява периодичен контрол на водата след ЛПСОВ, съгласно изискванията на <i>Наредба № 18 от 27.05.2009 за качеството на водите за напояване на земеделските култури за съдържание на амониев азот и фосфати</i> , която ще се използва за напояване на зелените площи на територията на ИП.	Експлоатация	Недопускане замърсяване на почвите.

По отношение на управление на отпадъците

№	Мерки	Период/фаза на изпълнение	Резултат
1	Спазване на План за управление на строителните отпадъци.	Строителство	Спазване на йерархията при управлението на строителните отпадъци.

ДОВОС за ИП: „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен”

2	Изграждане на работеща система за разделно събиране на отпадъците.	Строителство / Експлоатация	Недопускане на смесване, замърсяване и разпиляване на отпадъци.
3	Сключване на договори с оторизирани фирми за предаване на отпадъците-.	Строителство / Експлоатация	Своевременно извозване на отпадъците извън обекта и недопускане на натрупване на отпадъци.
4	Осигуряване на площадки и съдове за събиране на отпадъци, отговарящи на нормативните изисквания.	Строителство / Експлоатация	Недопускане на замърсяване на терените с отпадъци.

По отношение на атмосферния въздух

№	Мерки	Период/фаза на изпълнение	Резултат
1	Спазване на разпоредбите на чл. 70 от Наредба № 1/2005 г. (Обн. ДВ. бр.64 от 05.08.2005 г.) за ограничаване на праховите емисии - спазване на точен график на строителните работи, съобразени с метеорологичните условия и др.	Строителство	Свеждане до минимум негативното влияние върху атмосферния въздух в района.
2	Ограничаване на периода на престой на транспортните средства с работещи двигатели на територията на площадката.	Строителство / експлоатация	Ограничаване на емисиите от ДВГ, и емисиите на шум в околната среда.
3	Да не се допуска извънгабаритно натоварване на автосамосвалите със земни маси или инертни материали, за да се предотврати тяхното разпиляване по време на транспортирането.	Строителство	Ограничаване на неорганизираните прахови емисии в атмосферния въздух.
4	Автосамосвалите да бъдат оборудвани с подходящи покривала, които при транспорт на изкопана земна маса, строителни материали, строителни отпадъци и др. да се използват по предназначение.	Строителство	Предпазване от разпиляване на материали и отпадъци при транспорт. Опазване на населението в района в резултат на запрашаване на атмосферния въздух при преминаване през населени места.

По отношение на ландшафта

№	Мерки	Период/фаза на	Резултат
---	-------	----------------	----------

ДОВОС за ИП: „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен”

		изпълнение	
1	При изготвянето на проекта на комплекса, междината зона на ваканционния комплекс да запази максимално естествения си облик.	Проектиране	Опазване на ландшафта.
2	Да се изработи и прилага инструкция за разделно събиране на отпадъци.	Експлоатация	Опазване на ландшафта, почви и води.
3	Стриктно да се спазват определените места за съхранение на отпадъците.	Експлоатация	Опазване на ландшафта.
4	Да не се допуска разпиляване на опасни отпадъци.	Експлоатация	Опазване на ландшафта, почви и води.
5	Да се използва добре поддържана строителна и транспортна техника.	Експлоатация	Опазване на въздуха, ландшафта, почви и води.

По отношение на население и човешко здраве

№	Мерки	Период/фаза на изпълнение	Резултат
1	Спазване на инструкциите и мерките за безопасност предвидени в Наредба 2 / 06.11.2004г. за здравословни и безопасни условия на труд и ЗЗБУТ и Инструкцията за безопасна работа при подготовка и поддържане на строителна площадка.	Строителство	Здравна защита и управление на риска.
2	Избор на подходящо работно оборудване, като се отчита работата, която се извършва, генерираща възможно най-малко шум и вибрации.	Строителство	Здравна защита и управление на риска.
3	Създаване на план за действия при бедствия и аварии.	Строителство Експлоатация	Здравна защита и управление на риска.
4	Оценяване на риска на работните места	Строителство Експлоатация	Здравна защита и управление на риска.
5	Разработване и прилагане на програми за поддържане на работното оборудване, работното	Строителство Експлоатация	Здравна защита и управление на риска.

	място и на системите на работното място.		
6	Провеждане на обучение и инструкции на работещите за безопасното използване на работното оборудване.	Строителство Експлоатация	Здравна защита и управление на риска.
7	Осигуряване на лични предпазни средства.	Строителство Експлоатация	Здравна защита и управление на риска.

VIII. Описание на очакваните значителни неблагоприятни въздействия на инвестиционното предложение за околната среда и човешкото здраве, произтичащи от уязвимостта на инвестиционното предложение на риск от големи аварии и/или бедствия.

По време на реализацията на инвестиционното намерение не се очакват неблагоприятни въздействия от рискове от големи аварии, защото в близост няма предприятия с рисков потенциал по смисъла на чл. 103 от ЗООС.

Основните бедствия, които могат да имат значително неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве и околната среда предвид уязвимостта на ИП са земетресения и наводнения, както и възникване на пожар в околните или прилежащите терени.

При земетресение, основната опасност е от нарушаване на енергоподаването. Съществува възможността за затрупване на хора, възникване на пожароопасна обстановка, значителни повреди на хидротехническите съоръжения и др.

Наводнения са възможни в резултат на природни явления (обилни валежи и снеготопене). Наводнение при разрушаване на хидротехнически съоръжения е невъзможно, тъй като такива липсват в близост.

При възникване на бедствия и аварии трябва да се предвидят определени мерки, например прекъсване на електрозахранването, евакуиране на автомобилите и техниката, евакуиране на гостите на комплекса и работниците и др.

IX. Становища и мнения на засегнатата общественост, на компетентните органи за вземане на решение по ОВОС.

На основание разпоредбите на ЗООС и НАРЕДБАТА за ОВОС, Възложителят е информирал обществеността за своето ИП. Не е регистриран обществен интерес.

На основание чл. 9, ал. 1 на НАРЕДБАТА за ОВОС и указанията на РИОСВ Пловдив, Възложителят е провел консултации по Заданието за обхват и съдържание на ДОВОС с:

- **РИОСВ - гр. Враца;**
- **РЗИ - гр. Враца;**
- **БД „Дунавски район” – гр. Плевен;**
- **Природен парк „Врачански балкан”;**
- **ВиК АД - Враца;**
- **Община Враца;**
- **Кметство Згориград.**

В резултат от проведените консултации е получена следната информация:

1. РИОСВ Враца:

- Приема предложената със Заданието структура и обхват на ДОВОС.

- Уведомява, че представените резултати за проведени консултации в Заданието не могат да се считат като проведени консултации по отношение съдържанието на Заданието.

- Изисква при представянето на ДОВОС да бъдат представени и доказателства за проведените консултации по чл.95, ал.3 от ЗООС, придружени със справка с приетите бележки и препоръки от съответните институции.

- Препоръчва консултации по Заданието за обхват и съдържание на ДОВОС да се извършат и с БДДР – Плевен и „ВиК” АД – Враца.

- Уведомява, че при изготвянето на Доклада за ОВОС е необходимо:

1. Да се докаже, че качествата на отпадъчните води, които ще се използват за напояване, ще отговарят на изискванията и нормите, поставени в Наредба №18 от 27.05.2009 за качеството на водите за напояване на земеделските култури.

2. Освен текущото състояние на флората, фауната, очакваното въздействие с оценка на влиянието върху тях при реализацията на ИП, предвидените от Възложителя теренни проучвания и справки със специализирана литература, в Доклада да бъде разгледана и микотата в района.

2. РЗИ Враца:

- Препоръчва Доклада за ОВОС да съдържа подробна информация относно:

1. Местоположението на обекта с добре онагледена информация за разстоянието от най-близките населени места и други обекти и съоръжения.

2. Наличието на водоизточници и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване и санитарно-охранителни им зони с приложено становище на БД „Дунавски район”, както и подробна информация за начина на водоснабдяване на обекта.

3. Състоянието на факторите на околната среда в района – атмосферен въздух, повърхностни и подземни води, почви, както по време на строителството, така и в периода на експлоатация на обекта.

4. Идентификация на рисковите фактори на околната среда и работната среда за увреждане на човешкото здраве, както по време на строителството на обекта, така и в експлоатационния му период.

3. БД „Дунавски район” – гр. Плевен:

- Препоръчва описанието и анализа на компонентите и факторите на околната среда, в която ще се реализира, и които вероятно ще бъдат засегнати от ИП, да се изготви съобразно с информацията и предвижданията на плановете за управление, които се разработват/актуализират от БДДР:

1. ПУРБ 2016-2021 в Дунавски район, приет с Решение №1110 от 29.12.2016 г. на Министерския съвет;

2. ПУРН 2016-2021 в Дунавски район, приет с Решение №1104 от 29.12.2016 г. на Министерския съвет.

- Препоръчва мерките, които ще се предвидят за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните въздействия върху околната среда от осъществяването на ИП да включват мерки от плановете за управление и нормативни изисквания и ограничения.

4. Природен парк „Врачански балкан”:

- Информира, че обектът попада в Зона VI Сгради и съоръжения съгласно Плана за управление на ПП, във връзка с което при реализацията на ИП трябва да бъдат определени забрани, норми и препоръки.

- Приема структурата на Заданието за ДОВОС и допустимостта на намерението при спазване на цитираните забрани, норми и препоръки.

5. ВиК АД - Враца:

- Приема структурата на Заданието за ДОВОС и съгласува допустимостта му.

6. Община Враца:

- Дава положително становище по Заданието за ДОВОС и съгласува допустимостта му.

7. Кметство Згориград:

- Приема без забележки структурата на Заданието за ДОВОС.

В хода на процедурата няма постъпили становища, мнения, препоръки, забележки от заинтересовани лица.

Резултатите от проведените консултации са взети под внимание при изготвянето на ДОВОС.

X. Заключение на експертите.

В Доклада за ОВОС на инвестиционно предложение за изграждането на ваканционен комплекс, разположен в землището на село Згориград, е направено описание и анализ на компонентите и факторите на околната среда и човешкото здраве, които се очаква да бъдат засегнати от инвестиционното предложение, както и взаимодействието между тях.

Определени, описани и оценени са предполагаемите въздействия върху населението и околната среда в резултат от реализацията на инвестиционното предложение, ползването на природни ресурси, емисии на вредни вещества, генерирането на отпадъци и създаването на дискомфорт при нормалната експлоатация. Въз основа на този анализ

могат да се направят следните изводи за очакваното въздействие от реализацията на инвестиционното предложение:

Атмосферен въздух

Неблагоприятно въздействие върху атмосферния въздух не се очаква. Не се очаква и кумулативен ефект. Въздействието по време на строителството се определя като незначително, локално, краткотрайно и напълно обратимо. По време на експлоатацията на комплекса въздействието се определя като локално и незначително.

Въздействие върху води

Оценката на предполагаемите въздействия при реализацията на обекта върху повърхностните и подземните води в нейната цялост е следната:

- вид на въздействие – пряко;
- териториален обхват – локален;
- степен на въздействие – незначителна;
- вероятност на въздействие – малко вероятно;
- продължителност на въздействие – краткотрайно (по време на строителството и дълготрайно по време на експлоатацията).

Въздействие върху почви

При строителството на обекта въздействието върху почвите се очаква да бъде временно, незначително и ограничено по площ и време на работния процес.

За периода на експлоатация, основно при процеса на поливане на тревните площи се очаква временно, незначително и ограничено само върху затревените площи въздействие върху почвите.

При реализацията на обекта значителна част от слабопродуктивните земи ще се превърнат в културни зелени площи със значително подобрени почви и почвен профил. Със стабилизиране на тревната покривка ще се постигне преустановяване на процесите на водна и ветрова ерозия на почвите, което е предпоставка за значително, дълготрайно положително въздействие върху компонента почви.

Шум

С реализацията на ИП няма реални предпоставки за значително увеличение на шумовото натоварване в района. Очакваното шумово въздействие по време на етапа на строителството не може да бъде причина за влошаване на съществуващата акустична обстановка в района.

Ландшафт

Реализацията на ИП не предвижда промяна на съществуващия ландшафт от вид „силно изменени ландшафти” – тип урбанизиран, род рекреационен. Изграждането на комплекса ще подобри визуално терена, защото ще бъдат премахнати старите разрушени и полуразрушени бунгала, а новия проект цели хармонично вплитане на неговите елементи спрямо околния ландшафт. Организирането на комплекса няма да повлияе върху характера на макрорелефните форми, геоложката основа и ще запази максимално естествената растителност.

Въздействие върху населението и човешкото здраве

Природните забележителности на територията на Община Враца – пещерата Леденика, проходът Вратцата, Мемориалният комплекс „Ботев път”, водопадите „Скакля” и „Боров Камък” и Природен парк „Врачански Балкан”, както и символите на град Враца – паметникът на връх Околчица, Рогозенското съкровище, Сребърния наколенник, Плочката от село Градешница, Куртпашовата кула превръщат района на Враца в уникална и желана туристическа дестинация за любителите на планината, приключенията, на културно – историческия, селския и еко туризъм. На разположение на туристите са многобройните екопътеки и пешеходни маршрути, места за летуване, комплекси за почивка и отдих.

По отношение на население и човешко здраве, реализирането на дейността на ваканционния комплекса не се очаква да окаже отрицателно въздействие върху здравето на населението от най-близкото, както и другите населени места в Община Враца. Напротив, характерът на обекта предполага създаване на комфортна обстановка с предвидени удобства за отдих, почивка и възстановяване. С реализирането на обекта на ИП ще

бъдат осигурени условия за повишаване на туристическата атрактивност на гр. Враца и околните райони.

Въздействията от дейността на обекта за отдих и почивка върху здравето на работниците, които ще го изграждат, се очаква да имат строго локален и професионален характер и изискват основно спазване на правилата за трудова безопасност на работещите на обекта.

Биоразнообразие, земни недра, културно наследство

Предвид местоположението, обхвата и характера на ИП не се очаква значително въздействие върху земните недра, биоразнообразието и културното наследство в района. При спазване на препоръчителните мерки се очаква запазване и обогатяване на част от фауната.

В Доклада за ОВОС са предложени адекватни мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици върху околната среда - дефинирани по компонентите и факторите на околната среда, отнасящи се за периода на изграждане и експлоатация на инвестиционното предложение.

От анализа в Доклада за ОВОС може да се направи изводът, че очакваното въздействие на инвестиционното предложение върху околната среда и здравето на хората ще бъде ограничено съобразно действащите в страната норми за качество на околната среда и с оглед прилагането на принципите за намаляване на риска за човешкото здраве и осигуряване на устойчиво развитие.

Възможното отрицателно въздействие от ИП е ограничено върху и в непосредствена близост около района на ваканционния комплекс, като се очаква да бъде в рамките на нормативните изисквания.

В таблицата са представени накратко очакваните въздействия:

Компонент/фактор	Въздействия	
	положителни	отрицателни
Население и човешко здраве		Въздействие от вибрации от строително-монтажната техника и/или от автотранспорта, доставящ строителни материали, локално за територията на обекта.
		Влошена акустичната обстановка, при което ще

ДОВОС за ИП: „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен”

		<p>бъде засегната основно територията на обекта. Източници на емисии ще са СМР и работата и движението на строителната техника.</p>
		<p>Въздействия от техниката, която ще се използва за строително-монтажната дейности, от където се очаква да бъдат генерирани емисии от вредни физични фактори. Въздействието ще е локално само за територията на обекта.</p>
		<p>В резултат от дейността на строително-транспортната и превозната техника ще се отделят емисии от изгорели газове и прах, които ще водят до замърсяване на въздуха. Въздействието ще е локално само за територията на обекта.</p>
	Етап експлоатация	
	<p>Ще бъде създадена комфортна обстановка с предвидени удобства за отдих, почивка и възстановяване.</p>	
	<p>Ще бъдат осигурени условия за повишаване на туристическата атрактивност на гр. Враца и околните райони.</p>	
	<p>Ще бъдат създадени нови работни места за жителите от най-близките населени места.</p>	
Биологично разнообразие	Етап строителство	
		<p>Премахване на част от растителността и почвената покривка заедно с прилежащата им основно безгръбначна фауна.</p>
		<p>Безпокойство на част от фауната в съседство на територията на ИП, вследствие на антропогенното присъствие.</p>
		<p>Топлинни и светлинни лъчения се очаква да са ограничени в районите с дейности по СМР, както и</p>

ДОВОС за ИП: „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен”

		подстъпите към тях. Въздействието ще бъде обратимо (за определен период от време), обхватът на действие предполага локално, незначителното влияние само върху съвсем близките, прилежащи терени на тези мероприятия с краткосрочна продължителност и ниска степен на въздействие.
	Етап експлоатация	
	Запазване на флората и фауната в имота от външен достъп, вследствие изграждането на ограда около него.	Безпокойство на част от фауната в съседство на територията на ИП, вследствие на антропогенното присъствие.
		Топлинни и светлинни лъчения по време на експлоатацията на ИП ще са в резултат на използването на МПС в предвидените за тях места, битови дейности и около осветителните тела през тъмната част на денонощието. Светлинните източници, предизвикващи съответните лъчения ще са локализирани в и около сградната част, през тъмната част на денонощието.
Земни недра	Етап строителство	
	Не се предвижда използването на земни недра и подземни богатства от терена.	
	Етап експлоатация	
	Не се предвижда използването на земни недра и подземни богатства от терена.	
Почва	Етап строителство	
	Използване на хумусния слой за оформяне на зелените площи.	Възможно замърсяване от емисии и разливи от земекопните и строителни машини.
	Етап експлоатация	
	Превръщане на слабопродуктивни почви в терени със зелени площи с подобрен почвен профил.	
	Намаляване процесите на	

ДОВОС за ИП: „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен”

	ветрова и водна ерозия чрез култивиране на плътен и здрав чим.	
Води	Етап строителство	
	Не се заустват отпадъчни води по време на строителството.	Възможно замърсяване на подземните води при изкопни дейности.
	Етап експлоатация	
	Не се предвижда директно заустване на отпадъчни води в повърхностни водоприемници. След ЛПСОВ водите ще се отвеждат в градска пречиствателна станция.	Замърсяване на подземните води е възможно и при евентуални аварии в канализационната мрежа.
Въздух	Етап строителство	
	Ще се премахнат емисиите на замърсители в атмосферния въздух от битова дейност и отопление на самонастанилите се частни лица.	Емисии в атмосферния въздух ще се емитират по време на изграждането на комплекса, когато ще се извършват главно земни – изкопни, насипни и конструктивни дейности. Очакват се главно прахови емисии, с нисък интензитет, сравнително бърза скорост на отлагане, с локален обхват на въздействие, ограничен в рамките на територията на ИП. Въздействието ще е напълно обратимо, краткотрайно, без кумулативен ефект.
	Етап експлоатация	
	Ще се създаде ваканционен комплекс в района на гр. Враца, който е уникална и желана туристическа дестинация за любителите на планината.	Емисиите от етапа на експлоатацията на комплекса ще са основно от транспортните средства, посещаващи обекта.
Климат	Етап строителство	
	Реализацията на ИП не предполага въздействия върху климатичните фактори характерни за района	
	Етап експлоатация	
	Реализацията на ИП не предполага въздействия върху климатичните фактори характерни за района	

ДОВОС за ИП: „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен”

Материални активи	Етап строителство	
	Последователно увеличаване на дълготрайните материални активи.	
	Влагане на стойтелни материали. Реализиране на строителна дейност на територията на ИП.	
	Етап експлоатация	
	Добавена стойност по отношение на земи, сгради и стопански инвентар и др.	
	Незначително увеличаване на стоки и продукция.	
Културно наследство	Етап строителство	
	Не се очаква въздействие.	
	Етап експлоатация	
	Увеличения приток на посетители, вследствие осъществяването на заложените в ИП мероприятия, ще спомогне за повишаване посещаемостта на културно-историческите обекти в района.	
Ландшафт	Етап строителство	
	Няма да се повлияе върху характера на макрорелефните форми, геоложката основа и климата.	
	Етап експлоатация	
Няма да има промяна на ландшафта. Една от основните цели е хармонично вплитане на новите елементи в околния ландшафт.		

В заключение, колективът от независими експерти, разработили Доклада за ОВОС, предлага да се одобри инвестиционното предложение за „Изграждане на ваканционен комплекс със

съответното ландшафтно оформление на околния терен”, като реализацията му е допустима, при спазване на изискванията на българското законодателство в областта на околната среда и при изпълнение на препоръчаните в Доклада за ОВОС допълнителни мерки за защита на околната среда и човешкото здраве.

XI. Трудности, срещнати при събирането на информацията за изработване на Доклада за ОВОС.

Най-голямата трудност при изработването на Доклада по ОВОС беше свързана с определяне на кумулативния ефект на инвестиционното намерение във връзка с броя, местоположението и параметрите на реализираните и одобрени за реализиране към настоящия момент инвестиционни предложения на територията на контрол на РИОСВ - София.

Отдалечеността на района се оказва трудност за извършване на повече теренна работа.

Друга трудност беше срещната при събирането на информация за почвите. Информацията за почвите не е систематизирана, разпръсната е между различни източници. Също така информацията за състоянието на почвите не е актуална.

XII. Референтен списък на източници, използвани за описанията и оценките.

- Общински план за развитие на Община Враца за периода 2014 - 2020 г.;
- Общинска програма за опазване на околната среда 2010 - 2014 г.
- План за управление на речните басейни в Дунавски район за басейново управление 2016-2021 г.;
- План за управление на риска от наводнения на Дунавски район за басейново управление 2016 - 2021 г.
- Програма за управление на отпадъците на територията на община Враца до 2020 г.;
- Програма за намаляване на нивата на ФПЧ-10 и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в община Враца за периода 2011-2014 г.
- Актуализация на Програма за намаляване на нивата на ФПЧ-10 и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в община Враца за периода 2015-2018 г.

- РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2017 ГОДИНА на РИОСВ - Враца;
- Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в Р България за 2016 г;
- Национална система за мониторинг на околната среда.
- План за управление на ДПП "Врачански Балкан";

Използвана литература:

- *П. Петров* Класификационната система на ландшафтите в България (П. Петров, География на България, БАН 1997 г.);
- Тодоров, Н. (1997). Приложения на ландшафтно-геофизичните изследвания при решаване на екологични проблеми. Год. на СУ, ГГФ, кн. 2, Т. 87, 189-197.
- Регистър на защитените територии. ИАОС.
<http://eea.government.bg/zpo/bg/>;
- Регистър на защитените зони по „Натура 2000” -
<http://natura2000.moew.government.bg/Home/Natura2000ProtectedSites>;
- Публичен регистър с данни за извършване на процедурите по ОВОС <http://registers.moew.government.bg/ovos/>;

Бисерков и др. / ред/, 2015. Червена книга на Република България I, II, III.

Делипавлов Д., И. Чешмеджиев, М. Попова, Д. Терзийски, И. Ковачев, 2003. Определител на растенията в България. Акад. Изд. на Агр. Унив. Пд.

НАТУРА 2000 - <http://natura2000.moew.government.bg>

ПУ на Природен Парк „Врачански Балкан”, 2011

Регистър на защитените територии - <http://eea.government.bg/zpo/bg>

Янков, П. (отг. ред.) 2007. Атлас на гнездящите птици в България. Българско дружество за защита на птиците, Природозащитна поредица, Книга 10. София, БДЗП

Приложения

1. Становище на Регионална здравна инспекция – Враца.
2. Становище на Басейнова дирекция „Дунавски район”.
3. Становище на „Водоснабвяване и канализация” АД.
4. Становище на ПП „Врачански балкан”.

5. Становище на Кметство Згориград.
6. Становище на община Враца.
7. Справка за направените консултации в хода на процедурата.
8. Скица на засегнатия поземлен имот.
9. Нотариален акт.
10. Разделителен протокол и декларации на експертите.

Като отделно самостоятелно приложение е предоставено Нетехническо резюме на ДОВОС.